

Casa Corpului Didactic Neamț
Anul XXIII Nr. 2
2024

ȘCOALA MODERNĂ

Calitate

Competitivitate

Distincție

Casa Corpului Didactic Neamț

Publicație pentru dezvoltare profesională și managerială în educație

CUPRINS

<i>Domeniul</i>	<i>Autor</i>	<i>Articol</i>	<i>Pag.</i>
Considerații metodice	Hîrțan Ana	Dezvoltarea moralității preșcolarului prin joc și poveste	3
	Macovei Ana	Reguli de respectat, cînd dorim să scriem o carte pentru copii	8
	Gramadă Elisabeta	Poluarea apei în Piatra-Neamț și în zonele adiacente	11
	Mihăiasa Cristina	Studiu privind rolul lecturii și strategii didactice de stimulare ale acesteia	16
	Andrei Stela-Luminița	Studiu privind metodele și instrumentele de evaluare tradiționale în ciclul primar	21
	Blanariu Daniela	Studiu privind metodologia elaborării probelor de evaluare în ciclul primar	26
	Mihăiasa Cristina-Lica	Studiu privind proiectarea didactică	30
	Bondar Gladiola	Înșușirea elementelor de limbaj muzical în învățământul primar	34
Management educațional	Gramadă Elisabeta	Calitatea educației	37
	Andrei Stela-Luminița	Reforma învățământului, ultima șansă pentru a ne schimba mentalitatea	41
Psihopedagogie	Iorga Anca-Mirabela	Studiu privind adaptarea elevilor la clasa pregătitoare	45
	Gheorghiu Despina	Bibliotecarul, gardian al cunoașterii din antichitate până în prezent	47
	Mareș Elena	Abandonul școlar, determinat de conflictul școlar și de violența școlară, realitate a școlii moderne	52
	Iorga Anca-Mirabela	Stiluri de parenting - studiu	55
	Mihăiasa Cristina-Lica	Studiu privind valorificarea factorilor sociali în procesul de învățământ	59
	Iorga Anca-Mirabela	Studiu asupra elevilor supradotați	62
	Măcsim Gabriela	Experiență și inovație didactică. Aplicarea TIC în școală	65
	Iorga Anca-Mirabela	Modelarea caracterului copiilor în funcție de	68

		temperament - studiu	
	Irina Elena-Roxana	Auxiliarul didactic „Citește și cunoaște-te!” (studiu)	71
	Panainte Iulia	Cum sprijinim, ca educatoare, respectarea regulilor la grupă?	74
	Iorga Anca-Mirabela	Profesorii și părinții - „Mentori” ai elevilor - studiu	76
	Boboc Corina Mihaela	Formarea și dezvoltarea copilului preșcolar prin alternativa educațională Montessori	78
	Cobzaru Luminița	Efectele tehnologiei asupra copiilor de vârstă preșcolară	79
	Iorga Anca-Mirabela	Studiu privind rolul parteneriatului școală-familie în dezvoltarea conduitei morale a școlărilor din clasele primare	81
	Onu Mihaela Luminița	Abandonul școlar, o realitate a școlii moderne	85
	Precupanu Veronica	Caracteristica tulburărilor de limbaj- exerciții și jocuri de preîntâmpinare și corectare a acestora	88
	Blanariu Daniela	Curriculum centrat pe valori și bune practici de realizare a învățământului școlar. Predarea diferențiată cu ajutorul teoriei inteligențelor multiple	93
Exemplu de bune practici	Barcan Corina	Școala și ... O casă de vis ! Educație tehnologică și aplicații practice...	98
	Corfu Roxana Baroi Gheorghe	Sponsorizarea sau donația - contabilizare și raportare	101

DEZVOLTAREA MORALITĂȚII PREȘCOLARULUI PRIN JOC ȘI POVESTE

**Profesor pentru învățământ preșcolar HÎRȚAN ANA
Colegiul Tehnologic "Spiru Haret" municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

În opinia lui S. Cristea, educația morală reprezintă dimensiunea cea mai profundă și mai extinsă a activității de formare-dezvoltare a personalității, proiectată și realizată pe baza valorilor etice [1, p.127], este un fenomen social obiectiv, deoarece la cei doi poli ai săi se află omul- ființă socială, educatorul și educabilul și vine să reglementeze relațiile dintre om, comunitate și relațiile dintre actorii educației. Educația morală reprezintă un conținut general al educației, care exprimă o dimensiune fundamentală a educației, îndreptată în direcția formării și dezvoltării conștiinței morale a personalității, care urmărește optimizarea raporturilor sale cu lumea/ realitatea obiectivă și cu sine/ realitatea subiectivă. Scopul educației este reprezentat de devenirea complet umană a educabilului, pentru o bună integrare în viața socială, pentru că societatea determină educația și educația la rândul ei, determină dezvoltarea societății, iar scopul educației morale este de a realiza unitatea dintre conștiința și conduita morală. Conștiința presupune ca omul să știe regulile, iar conduita presupune să știe să aplice regulile. Povestirile educatoarei, spuse în grădiniță, sunt activități de expunere orală a unor creații literare, a unor texte cu caracter realist, științific sau fantastic, menite să rezolve sarcinile educației morale la vârsta preșcolară. Prin conținutul lor, poveștile largesc orizontul de cunoștințe al preșcolarilor prin multitudinea de aspecte din ambianța înconjurătoare (lumea animală, lumea vegetală, lumea fenomenelor fizice sau sociale) la care se face apel. Prin varietatea, bogăția și noutatea ideilor pe care le cuprind, dar mai ales prin felul în care scriitorul și apoi povestitorul le prezintă și reușesc să-1 convingă pe ascultător, povestirile contribuie la cunoașterea mai profundă a vieții. În această lume magică, preșcolarul se simte puternic, inteligent, capabil de fapte eroice, acțiuni spectaculoase, totul îi este permis în joc și

poate reflecta insatisfacțiile proprii asupra obiectelor cu care se joacă: hrănește păpușa, ceartă ursulețul, conduce mașina. Poveștile influențează comportamentul și latura morală a copiilor, pentru că ei ascultă povestea, retrăiesc întâmplările din realitate și proiectează altele proprii. Prin exersarea povestirii, copiii dobândesc deprinderea de a-și exprima dorințele, impresiile, gândurile și de a reda în mod inteligibil, cursiv și logic conținutul unei povești, întâmplări, fapt trăit de ei, auzit de la alții.

În limba greacă, există cuvântul *paramythi*. Este un cuvânt compus din *para*=pe lângă, în afară și *mythos*=mit, deci "în afara mitului, pe lângă mit". În limba greacă, *paramythi* înseamnă poveste, basm.

Construită pe premise reale și pe opoziții de tipul bine – rău, adevăr – minciună, înțelepciune – prostie,

hărnicie – lene, etc., povestea reflectă experiența de viață și valorile unui popor, pe care le cultivă prin mesajul care transpare din acțiunile prezentate și din modalitatea de implicare, a diferitelor tipuri de personaje. Referindu-se în egală măsură la folclorul european și cel românesc, B.P. Hașdeu spune: povestea este „*orice fel de narațiune, fie legendă, fie snoavă, fie anecdotă...*, în care nu se întâmplă nimic miraculos sau supranatural, în timp ce în basm, supranaturalul constituie un element *esențial*”. [4, pp. 342-343]

Este știut faptul că, încă de la vârsta preșcolară, copiii trebuie să dobândească deprinderea de a-și exprima cu ușurință dorințele, impresiile, gândurile și de a reda în mod inteligibil, cursiv și logic o poveste, un basm cunoscut, o întâmplare sau un fapt trăit, auzit de la alții sau imaginat de ei. Formarea acestor deprinderi

este necesară copiilor în procesul comunicării cu cei din jur, în procesul însușirii cunoștințelor în viitoarea lor activitate școlară, dar și în șlefuirea conduitei morale.

Fără inteligență emoțională, competențe de comunicare și socializare, fără joc și povești, frecventarea grădiniței nu va aduce o dezvoltare armonioasă a moralității copiilor noștri. Prin diverse strategii ludice, prin povești, basme și povestiri, copiii vor avea posibilitatea să își aprofundeze cunoștințele și deprinderile, să se dezvolte temeinic într-un mediu prietenos, unde educatoarele nu au alt scop decât acela de a face învățarea confortabilă și autentică. Fiecare copil are parte, în acest context, de sprijin pentru înțelegerea cu adevărat a mesajului poveștilor și își vor dezvolta creativitatea. Copiii își pot descoperi talentele și aptitudinile în programele concepute pentru

prelucrarea poveștilor europene. De cele mai multe ori, poveștile lecturate sau povestite în cadrul Domeniului Om și Societate, au ca scop cultivarea unor noțiuni morale și estetice în comportamentul preșcolarilor. Poeziile, povestirile, ghicitorile, jocurile cu rol, dramatizările, stimulează capacitatea creatoare a copiilor. Utilizarea unor metode și procedee variate: povestire, convorbire, observarea ilustrațiilor din cărți, planșe vizionarea unor diafilme, audierea unor lecturi artistice înregistrate pe casete audio sau video, reflectarea conținutului povestirilor în cadrul jocurilor, a dramatizărilor, ajută copilul să-și formeze priceperi și deprinderi pentru povestit, condiție esențială pentru compunerea propriilor povestiri. Preșcolarii sunt fermecați de lumea fantastică a basmelor și povestirilor, le

ascultă cu aceeași plăcere, chiar dacă sunt repetate și își manifestă întotdeauna dorința ca ele să dureze cât mai mult. Prin povești, copiii reușesc să se elibereze de impresiile nemijlocite și au posibilitatea să-și reprezinte obiecte și fenomene pe care nu le-au perceput niciodată. Cu ajutorul lor, se exersează modalitățile de prelucrare a reprezentărilor în imaginație, se face transpunerea în lumea acestor ființe în care eroii acționează în concordanță cu imaginația fecundă a copiilor, în care ființele apropiate și îndrăgite (cățelușul, iepurașul) sunt întotdeauna bune, puternice și îndrăznețe, în care binele și dreptatea triumfă. La grupa mică poveștile și povestirile trebuie să fie accesibile, scurte, cu puține episoade, cu un fir epic clar și simplu, cu personaje din mediul familiar copiilor (animale, jucării), cu un mesaj etic ușor de desprins:

„Povestea unei picături de apă” de M. Ghiviriga, „Coliba iepurașului”, „Povestea pomului de iarnă”, „Căsuța din oală”(basm popular), „Capra cu trei iezi” de Ion Creangă. Poveștile și povestirile, la această vârstă, prezintă interes dacă au intercalate în conținutul lor, cântece, repetiții de cuvinte, expresii.

Treptat, la grupa mijlocie se pot prezenta povești cu episoade mai numeroase, cu eroi diferiți (pozitivi/negativi), care să-i familiarizeze pe copii cu aspecte diverse ale vieții dar și pentru nuanțarea trăirilor morale: „Ridichea uriașă” (poveste populară), „Scufița Roșie” de Frații Grimm, „Punguța cu doi bani” de Ion Creangă, „Ursul păcălit de vulpe” de Ion Creangă, „Ciripel cel lacom” de Luiza Vlădescu.

Spre sfârșitul preșcolarității, poveștile devin mai complexe, cu conținuturi care redau împrejurări generatoare de sensuri

general-umane, cu aventuri miraculoase, descrieri pitorești, cu amintiri despre alte vremuri, cu acte de justițiere, fapte de curaj, pilde de înțelepciune: „Iedul cu trei capre” de Octavian Pancu-Iași, „Lebedele” de H.Ch. Andersen, „Fata babei și fata moșneagului” de Ion Creangă.

Prin joc și poveste, ne preocupăm în mod special de dezvoltarea creativității copilului, care este motorul gândirii divergente și este capabilă să rupă schemele rutinei. Este creativă o minte totdeauna în lucru, totdeauna pornită să întrebe, să descopere probleme unde alții găsesc răspunsuri satisfăcătoare, nestingherită în situațiile fluide în care alții presimt numai pericole, capabile de judecăți autonome și independente, care respinge ceea ce este codificat, care manipulează din nou obiecte și concepte fără să se lase inhibați de conformisme.

Educatorea care dirijează activitățile se transformă într-un „animator” care lucrează cu copiii pentru a valorifica tot ceea ce este mai bun în ei înșiși, fiind mereu atentă la deprinderile creației, ale imaginației, iar „abilitatea de a nara este o deprindere umană majoră și cei care o stăpânesc bine au atât abilitatea satisfăcătoare de a clarifica și de a aprofunda sensurile pentru ei înșiși, cât și o mare putere de a transmite informația și înțelesurile altora. Acesta este unul dintre marile daruri ale oralității, iar dezvoltarea sa poate duce la o literalizare îmbunătățită.” [2, p.17]

Avem certitudinea că atunci când educabilul își cheltuiește surplusul de energie jucându-se, atunci el, „copilul e pe cale de a deveni: o ființă morală responsabilă pentru acțiunile sale; un elev competent și sigur de sine; bine pregătit teoretic și

practic; independent; autonom și bine motivat; o persoană care gândește și rezolvă problemele în mod critic și creativ; responsabil social; plin de compasiune; împăciuitor; capabil să respecte regulile de bază; o persoană care protejează mediul și resursele sale; respectuos cu cei din jur; un cetățean de nădejde și folositor.” [3, p. 169]

Considerăm că cea mai eficientă strategie, specifică pedagogiei preșcolare, pentru a organiza experiențele de formare morală a copiilor, este jocul, organizat în toate momentele zilei și la toate categoriile de activități din cadrul grădiniței de copii și povestea. Integrat cu succes în programul unei zile, odată cu apariția Noului Curriculum pentru Educație Timpurie, *Momentul de poveste* a devenit parte din rutina zilnică a preșcolarilor, dar și a educatoarei.

Așadar, misiunea educatoarei nu este una

lesne de realizat: prin joc și povești formăm convingeri morale, care conduc la valorificarea sentimentelor morale, învățăm copilul, de la cele mai fragede vârste, să iubească binele, să fie interesat să facă bine, să dorească să facă bine.

Minerva, București,
1970, pp. 342-343

5. Barsade, S. G., *The ripple effect: Emotional contagion and its influence on group behavior*. Administrative Science Quarterly, 2002

Bibliografie

1. Cristea S., Educația. Concept și analiză, Volumul 2, Didactica Publishing House, 2016, p. 24
2. Egan K., *Predarea ABC-ului învățării*, Editura CD Press, București, 2007, p. 17.
3. Haheu- Munteanu, E., Metode ludice de studiere a mediului ambiant, Chișinău, 2014, p. 169
4. Hașdeu, B.P., art. „Basm” în Etymologicum Magnum Romanise, (pagini alese), Editura

REGULI DE RESPECTAT, CÎND DORIM SĂ SCRIM O CARTE PENTRU COPII

**Bibliotecar Ana Macovei
Casa Corpului Didactic Neamț**

Dacă iubiți copiii și doriți să îi ajutați să descopere lumea din jur, prin intermediul personajelor din poveștile scrise de dumneavoastră, trebuie să țineți cont în poveștile pe care le scrieți, de mai multe lucruri și anume:

1. Vizați grupa de vârstă potrivită.
2. Găsiți o idee care să vă placă.
3. Dezvoltați-vă ideea într-o poveste.
4. Creați personaje prietenoase pentru copii.
5. Creați povestea în ritm rapid și incitant.
6. Creați sloganuri care să se repete în carte
7. Gândiți graphic, astfel încât principalele secvențe să poată fi ușor ilustrate

8. Adăugați un titlu atractiv.

Prima propoziție ce dă deschiderea cărții, contează foarte mult. Dacă porniți într-un mod greșit, nu veți păstra atenția copilului. Aveți poate cinci secunde pentru a face o impresie bună, așa că faceți-le să conteze!

Descrierile lungi, abundența amănuntelor nesemnificative, plictisesc copiii! Dimensiunea textului pe care urmează să îl scrieți, va ține cont de vârsta copilului căruia i se adresează povestea și anume:

Probabil că aveți deja o idee despre viitoarea carte, dar ar trebui să lucrați la perfecționarea ei în următorul fel:

Căutați pe Google „carte pentru copii” și o expresie care descrie cartea dumneavoastră. După ce ați găsit cărți care sunt similare, uitați-vă la rezumatul acelor cărți. Aflați cum este diferită cartea dumneavoastră față de cele publicate.

Personajele principale ale poveștii scrise de dumneavoastră, să fie unele simpatice, despre care să

Lungimea textului unei cărți pentru copii		
Număr cuvinte	Vârsta copilului	Felul cărții
0-200 <u>cuvinte</u>	0-3 ani	Album
200-500 <u>cuvinte</u>	2-5 ani	Carte ilustrată –cititor începător (preșcolar)
500-1000 <u>cuvinte</u>	3-7 ani	Carte <u>ilustrată- scolari mici</u>
3000-30000 <u>cuvinte</u>	7-12 ani	Carte <u>în</u> care <u>predomină</u> textul

<p>știm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ce își doresc acestea? • Care este cel mai bun/cel mai rău obicei al lor? • Sunt extrovertiți sau introvertiți? • Cum vorbesc ei altfel decât toți ceilalți? (propoziții drăguțe, frază/cuvânt repetate, dialect, volum mare/mic) • Se îndoiesc de ei înșiși sau au prea mult curaj? • Au animale de companie? • Ce fac personajele tale principale să se simtă fericite? • Au vreun secret? • Care este un lucru pe care acest personaj îl iubește și nu e pe placul celor mai mulți oameni? <p>Povestea creată trebuie să capteze atenția copilului, fără prea multe descrieri. Fiecare personaj are o problemă. Ar putea fi un mister, ar putea fi o persoană, ar putea fi o criză de încredere. Această</p>	<p>problemă este cea cu care se vor lupta pentru întreaga carte. În majoritatea cărților vor fi obstacole pe care personajul principal trebuie să le înfrunte înainte de final</p> <p>Povestea e bine să aibă sloganuri repetitive, îndemnuri pentru copii. Dacă nu repeți ceva în cartea pentru copii, nu va fi o carte grozavă care să le rămână în memorie. De exemplu Dr. Seuss (pe care îl putem considera nașul cărților pentru copii) are în principiu, trei tipuri de repetare:</p> <p>Repetarea unui cuvânt sau a unei fraze pe o pagină</p> <p>Repetarea unui cuvânt sau a unei fraze pe întreaga carte</p> <p>Repetarea structurii poveștii</p> <p>Când scrieți o carte pentru copii, să vă gândiți că povestea va fi susținută și îmbunătățită cu ajutorul ilustrațiilor.</p> <p>Cărțile pentru copii, pot apărea în format tipărit sau sub formă de cărți electronice(e-books)</p>	<p>Formatul tipărit este indicat pentru formarea cititorului, pentru grupa de vârstă 0-12 ani, când copilul ia primul contact cu cartea, când copilul trebuie să țină cartea în propriile mâini. Tipărirea presupune niște costuri. Costurile tipăririi cărții pot varia semnificativ în funcție de:</p> <p>Dimensiunea cărții (Formatul cărții)</p> <p>Numărul de pagini din carte</p> <p>Numărul de exemplare pe care le tipăriți</p> <p>Opțiunea de imprimare selectată, cum ar fi alb-negru sau color</p> <p>Cărțile electronice sunt de mai multe feluri:</p> <ul style="list-style-type: none"> -cărți electronice pe suport fizic (CD-Rom) - Cărți electronice on-line <p>Cărțile electronice presupun costuri mai mici dar acest mod de apariție este de preferat a fi folosit pentru copiii care stiu deja să citească și să folosească un device media.</p> <p>(https://issuu.com/macoveian)</p>
--	---	--

a/docs/ciubotelele-ogarului-calin-gruia)

În concluzie, pentru asigurarea succesului unei cărți în lumea copiilor, aceasta trebuie să fie o îmbinare perfectă între cuvânt și imagine, să se susțină reciproc astfel încât copilul să își dorească, atunci când povestea s-a terminat, să o citească iar și iar!

Webgrafie

<https://thejohnfox.com/2019/02/how-to-write-a-childrens-book/>

<https://www.scbwi.org/>

POLUAREA APEI ÎN PIATRA-NEAMȚ ȘI ÎN ZONELE ADIACENTE

Profesor ELISABETA GRAMADĂ
Liceul Tehnologic „Ion Creangă” comuna Pipirig, jud. Neamț

1. Introducere

Poluarea apei este orice alterare fizică, chimică sau bacteriologică a apei peste limita admisibilă stabilită, inclusiv depășirea nivelului natural de radioactivitate produsă direct sau indirect de activitățile umane care o fac improprie pentru o folosire normală în scopurile în care era folosibilă înainte de a deveni alterată.

Apa pură nu există în natură, dar proprietățile ei trebuie să fie cunoscute deoarece în raport cu această apă se stabilesc calitățile apelor naturale.

Apa naturală conține impurități dispersate sub formă de particule de natură minerală și organică, dizolvate sau în suspensie

formând un sistem dispersat cu concentrație mică.

Substanțele dizolvate au un grad de dispersie moleculară sau ionică formand soluții. În apă se gasesc dizolvate:

1. Gaze: oxigen, azot, dioxid de carbon;
2. Substanțe minerale: cloruri, sulfati, bicarbonați de Na, K, Mg;
3. Substanțe organice.

2. Așezare geografică

Județul Neamț este situat in partea central-estică a țării și ocupă o parte din bazinele râurilor Bistrița(peste 50% dinb suprafață), Moldova și Siret. Altitudinea maximă este consemnată în Vf. Toaca(1907m) din Masivul Ceahlău, iar cea minimă de 169 m în lunca Siretului la

vărsarea râului Valea Neagră în colectorul principal.

Municipiul Piatra Neamț este așezat la valea râului Bistrița, mai exact la confluența acestuia cu pârâul Cuiejdiul.

Piatra Neamț este amplasat într-un bazin intramontan, la altitudinea de 310 m, străjuit de culmile Pietricica, Cozla, Cernegura, Cârroman și Bâta Doamnei.

3. Hidrografia mun. Piatra Neamț

Lungimea totală a râurilor ce străbat județul Neamț este de peste 2000 km.

Lacurile existente pe teritoriul județului sunt artificiale, fiind amenajate în scopuri complexe. Dintre toate, acumularea Izvorul Muntelui este cea mai importantă, având un volum

de apă de aprox. 1251 milioane m³.

Apele subterane sunt răspândite în funcție de structura litologică și de etajarea principalelor condiții fizico-geografice.

Datorită amenajării hidrotehnice complexe a râului Bistrița, regimul apelor freatice din aval de localitatea Stejaru a suferit mutații importante.

Din punct de vedere bio-chimic apele județului Neamț fac parte din categoria apelor bicarbonatate.

Apele de suprafață

a) Râurile aparțin bazinului Hidrografic Siret și peste 90% își au originea în Carpați.

b) Lacurile

Există 4 lacuri de baraj pentru hidroenergie: Lacul Izvorul Muntelui, Lacul Pângărați, Vaduri și Bâta Doamnei. Datorită deversărilor de ape uzate, parțial epurate, ale orașului

Piatra Neamț, de la industriile locale, calitățile apelor s-au modificat substanțial în mod negativ.

4. Calitatea apei

a) Subsistemul râuri

Caracterizarea calității apelor de suprafață s-a făcut în conformitate cu prevederile Legii Apelor, iar clasificarea în clase de calitate s-a realizat în conformitate cu prescripțiile tehnice stabilite prin "Normativul privind obiectivele de referință pentru clasificarea calității apelor de suprafață".

Corespunzător clasei de calitate înregistrate, starea calității apelor de suprafață pune în evidență următoarele:

- Clasa a I-a – condiții naturale de referință și respectiv influență antropică redusă
- Clasa a II-a – condiții de calitate necesare pentru protecția ecosistemelor

acvatice și o impurificare moderată

- Clasele III, IV, V – intensitatea impactului antropic și o impurificare moderată până la foarte puternică.

Pentru evaluarea stării de calitate a apelor de suprafață și încadrarea lor în clasele de calitate, au fost luate în calcul următoarele grupe de indicatori:

- Regim termic și acidifiere: temperatură, pH;
- Regimul de oxigen(RO)
- Nutrienți(N)
- Salinitate – gradul de mineralizare
- Poluanți toxici specifici de origine naturală
- Indicatori bio-chimici relevanți
- Substanțe prioritare

După cum rezultă din rapoartele de calitate întocmite pe baza rezultatelor analizelor fizice, biologice și chimice efectuate, față de obiectivele

de referință starea calității râurilor și încadrarea în clase de calitate se prezintă astfel: În zona Piatra Neamț, deși calitatea apelor aparține în mare clasei I, există o impurificare de tip menajer, informație dată de nivelul de nutrienți. De asemeni, există și o impurificare a pânzei freatice cu ioni amoniu ce provin de la combinatul chimic de îngrășăminte Săvinești, încadrarea realizându-se în clasa III de calitate. În secțiunea Zănești este monitorizat impactul efluentului platformei chimice Săvinești asupra calității apei. Calitatea apei râului Cuiejdi este dată de gradul de poluare difuză exercitată de localitățile riverane prin diversele tipuri de deșeuri depuse pe maluri și de mun. P. Neamț prin evacuări necontrolate de ape menajere prin canale pluviale. Încadrarea generală este în clasa a III-a.

b) Subsistemul lacuri

Pentru urmărirea calității apei s-au colectat probe din secțiunile și orizonturile: Baraj(0 m), Mijloc lac(0 m) și Coadă lac(0 m) pe lacurile Izvorul Muntelui și Bâtca Doamnei.

Concluziile au fost că apa se încadrează în clasa I de calitate, fiind indicată o stare bio-chimică bună.

Datorită faptului ca am observat și implicații biologice ale poluării din anul 2008 ne-am hotărât să studiem aceste zone și din punctul de vedere al fitoplanctonului, microfitobentos și macronevertebratelor bentiche.

Pentru fiecare componentă s-au analizat următorii indici ecologici: componentă taxonomică, densitate, abundență, dominanță, indice saprob și prezența taxonilor sensibili la impact antropoc (zoobentos). Frecvența de monitorizare a parametrilor biologici a fost

semestrială în secțiunile Bistrița – Frumosu, Straja și Piatra Neamț, iar în arealele Bistrița – Roznov, Frunzeni și Zănești (canal UHE) au fost prelevate probe de trei ori pe an. Conform Manualului de Operare, indicatorii biologici stabiliți pentru tronsonul Frumosu-Frunzeni au fost: fitobentos și zoobentos pentru secțiunile Bistrița-Frumosu și Bistrița-Roznov, fitoplancton și zoobentos pentru Bistrița-Straja, Piatra Neamț, Frunzeni, iar în cazul arealului Bistrița-Zănești (canal UHE) au fost prelevate doar probe de fitoplancton.

Concluziile din 2008 au fost:

1. Din punct de vedere fizico chimic: încadrarea este în clasa I de calitate, stare chimică bună pe tronsoanele Bovinari – Frumosu, Frumosu – Straja, Straja – Piatra Neamț, clasa I și stare chimică proastă pe canal –UHE; clasa a II –a de

calitate și stare chimică proastă pe tronsonul P. Neamț – Roznov și clasa a III a și stare chimică proastă pe tronsonul Roznov – Frunzeni.

2. Din punct de vedere biologic: după valorile medii ale indicelui saprob a macrozoobentosului : clasa I - secțiunile Frumosu, Straja ; clasa a II-a - secțiunile Piatra Neamț, Frunzeni, Zănești și clasa a III a de calitate în secțiunea Roznov.

3. Din punct de vedere ecologic: stare ecologică foarte bună în secțiunile Frumosu, Straja, stare ecologică bună în secțiunile Piatra Neamț , Frunzeni, Zănești și stare ecologică moderată în secțiunea Roznov.

În anul 2009 s-au studiat aceleași zone de interes și s-a constatat că structura calitativă a algoflorei planctonice determinată în intervalul aprilie - octombrie cuprinde 20 de specii din

care: diatomee-18, pirofite-1 și clorofite -1. Numărul taxonilor are același sens de evoluție cu densitatea numerică pe toată perioada investigată, valorile maxime înregistrându-se în octombrie (11 taxoni, respectiv 839.400 ex/l). Abundența numerică exprimată în funcție de gradul dezvoltării numerice a populațiilor algale, relevă o contribuție importantă a diatomeelor (90%). Speciile dominante sunt: Achnanthes minutissima, Cymbella affinis, Diatoma vulgare, Gomphonema olivaceum, Navicula cryptocephala . Indicele saprob mediu de 2,01 corespunde clasei a II-a de calitate și indică o stare ecologică bună.

c) Subsistemul de ape subterane - alimentări cu apă din subteran

- forajele de observație din rețeaua hidrogeologică de stat

- forajele de supraveghere din perimetrul obiectivelor economice

În urma analizelor am demonstrat afectarea freaticului în aval de platforma chimică. Per ansamblu în anul 2009 starea calității apelor subterane s-a îmbunătățit în comparație cu anul 2007, însă zona Săvinești rămâne în continuare o zonă critică sub aspectul poluării.

5. Cercetare și concluzii

În realizarea acestui proiect am parcurs mai multe etape:

1. Colectarea de date privind poluarea și sursele ei în P. Neamț și în zonele vecine

2. Munca de documentare în teren – vizite în diverse întreprinderi poluatoare, Agenția de protecție a mediului Neamț, etc.

3. Colectarea de probe din apele de suprafață și din pânza freatică și efectuarea de determinări asupra acestora astfel educația tinerilor cu privire la protecția mediului înconjurător prin acțiuni teoretice și practice (în teren).

În laboratorul liceului s-au realizat determinări de pH, poluanți biologici, organici și anorganici. Au fost întocmite grafice prezente în proiectul de față. De asemeni, în zonele de aprovizionare cu apă unde s-au găsit depășiri ale concentrațiilor maxime admise s-a atenționat populația asupra riscului la care se expune și am prezentat metode de evitare a producerii unor tulburări de sănătate.

4. Formularea concluziilor în urma cercetării o Zona critică sub aspectul poluării subteranului din zona localităților Roznov, Zănești și Săvinești se menține, în ciuda scăderii ariei de răspândire a poluanților în pânza freatică, etc

5. Realizarea versiuni multimedia

6. Măsuri

Cea mai importantă măsură pe care am încercat să o punem în aplicare a fost cea de a promova un comportament adecvat față de mediu în școli, asigurând

STUDIU PRIVIND ROLUL LECTURII ȘI STRATEGII DIDACTICE DE STIMULARE ALE ACESTEIA

**Profesor pentru învățământ primar Mihăiasa Cristina
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Invățătorul este cel care modelează materialul cel mai de preț COPILUL .

K. D. Ușinski în Opere (vol. 6.) afirma:

“ Cu cât vârsta elevilor pe care îi instruiște pedagogul este mai mică, cu atât acestuia i se cer mai multe cunoștințe pedagogice, și această cerință nu crește, ci se micșorează o dată cu vârsta elevilor.

Pedagogia are o bază foarte largă și un vârf foarte îngust: problemele de didactică legate de predarea în clasele începătoare pot să umple volume întregi; problemele de didactică legate de prelegerile universitare pot fi exprimate în două cuvinte: să cunoști bine obiectul tău și să-l expui clar!”

Munca instructiv-educativă depusă de învățător are o deosebită importanță pentru activitatea ulterioară a școlii dusă în vederea formării trăsăturilor morale ale elevilor. Încă din primul an, pentru copil, pentru preșcolarul de ieri, începe o viață nouă, începe viața de școlar.

În școală el cunoaște pentru prima dată cerințele și obligațiile noi, școlare, pe care trebuie să le îndeplinească.

Din primul an de școală se pun bazele purtării corecte a elevului în școală, se formează atitudinea lui față de muncă, față de obligațiile pe care i le impune ea, față de colectivul de copii de aceeași vîrstă.

Primul an de școală are o influență foarte mare asupra formării personalității copilului. Acum pentru prima dată în viață copilul începe o muncă sistematică, îndeplinește sarcini permanente și conștientizează că are “griji”. Procesul de instruire și educare a elevilor impune învățătorului o deosebită răspundere și îi cere o muncă susținută, îi cere cunoștințe, tact și măiestrie pedagogică, condiții necesare pentru succesul instruirii ulterioare a elevului. Învățătorul dobândește respectul și dragostea copiilor prin cunoașterea perfectă a meseriei sale, prin atitudinea sa sinceră, binevoitoare și plină de tact față de ei, prin priceperea de

a menține o legătură sufletească permanentă cu copiii.

Ținând cont de schimbările permanente în societatea de astăzi în care nevoia de resurse naturale devine tot mai acută, una din multiplele soluții spre care se aspiră este valorificarea potențialului creativ al individului.

Lectura este văzută, din punctul de vedere al pedagogiei, ca strategie didactică de dezvoltare a gândirii critice și de cultivare a limbii, întrucât orice activitate intelectuală se bazează pe informații obținute apelând la citire, la elementele culturii scrise, receptarea, interpretarea, analiza mesajului decodat, determinând judecăți și raționamente care duc la descoperirea noilor adevăruri.

Lectura este un act de mare complexitate ce presupune nu doar cititorul, textul și contextul, dar și

interacțiunea armonioasă dintre acestea.

R. Scholes (Scholes, 1985, 21-29) definește lectura ca un proces prin care cititorul, pornind de la textul scriitorului, își creează, formulează propriul text.

Tiparul cuprinde trei etape succesive ce corespund unor lecturi distincte:

1. *lectura inocentă*:

„producere de text din (*within*) text”;

2. *lectura interpretativă*:

„producere de text despre (*upon*) text”;

3. *lectura critică*:

„producere de text împotriva (*against*) textului”;

- care ar corespunde cu etapele de studiere a unui text literar.

Scrierea liberă - elevului i se propune să scrie versus un citat din literatura de specialitate, un aforism, un proverb, un enunț etc. orice asociații și gânduri îi vin în minte, fără a se opri din scris și fără a discuta cu cineva și subiectul pe parcursul

timpului alocat. Ceea ce se produce la această etapă nu trebuie să aibă, neapărat, formă de text definitivat.

Lucrările rezultate din scrierea liberă vor servi ca suport pentru elaborarea altor lucrări. Scrierea durează 3-5 minute, încheindu-se înainte ca elevii să poată spune că nu mai au nici o idee. Sunt citite cele scrise și se comentează, în plen, lanțurile asociative care s-au eșalonat pornind de la enunțul propus. Sarcină didactică: Propune un citat, aforism, proverb despre copilărie, apoi timp de un minut scrie orice asociație, gând ce îți vine în minte, fără a te opri de scris. Comentează lanțurile asociative.

Ghidul de anticipație - Este o tehnică menită „să readucă în mintea elevilor cunoștințe anterioare legate de o anumită temă, să le stârnească interesul și să îi determine să-și stabilească scopuri pentru investigația

pe care urmează să o realizeze” (Steele, Meredith, Temple, 1998b, 7).

Etape ale metodei:

1. Reactualizarea cunoștințelor și stabilirea scopurilor: reactualizarea cunoștințelor anterioare ale elevilor în ceea ce privește tema pusă în discuție; stabilirea scopurilor pentru investigația ce urmează a fi realizată;

2. Prezentarea termenilor-cheie: cadrul didactic alege patru-cinci termeni-cheie, pe care îi notează pe tabla;

3. Gruparea elevilor în perechi.

4. Anticiparea (identificarea relațiilor): li se solicită elevilor, timp de cinci minute, să decidă, prin brainstorming, ce relație poate exista între acești termeni și cum vor fi puși ei în relație în textul pe care urmează să-l citească;

5. Lectura textului și controlul: în momentul în care perechile ajung la o concluzie privind relația

dintre termeni, cadrul didactic le cere să citească textul cu atenție, pentru a putea vedea dacă termenii apar în relația anticipată de ei.

Sarcini didactice: - Ce lucrări ați mai citit ce abordează tema copilăriei?

Nominalizează cinci cuvinte care ar defini copilăria. –

Propune o posibilă relație între termenii propuși și textul ce urmează să-l citești.

Lectură și evaluarea textului.

Braistorming-ul – (asalt de idei, furtună în creier) are drept scop emiterea unui număr cât mai mare de soluții, de idei, privind modul de rezolvare a unei probleme, în vederea obținerii, prin combinarea lor, a unei soluții complexe, creative, de rezolvare a problemei puse în discuție.

Putem utiliza această metodă pe parcursul diverselor etape ale lecției, dar și ale procesului lectoral.

Jocul didactic – „un mijloc de facilitare a trecerii

copilului de la activitatea dominantă de joc la cea de învățare”. Spre deosebire de alte tipuri de jocuri, cel didactic are o structură aparte.

Elementele componente ale acestuia sunt: scopul jocului, conținutul jocului, sarcina didactică, regulile jocului, elementele de joc.

Sarcină didactică: Alcătuiți o povestire, istorisire în baza imaginilor propuse.

Proiectul poate fi utilizat ca instrument de evaluare a procesului lectoral și se caracterizează prin anumite particularități: se desfășoară pe o perioadă de timp de câteva zile sau câteva săptămâni; începe în clasă prin precizarea temei, definirea și înțelegerea sarcinilor de lucru, continuă în clasă și acasă și se încheie în clasă prin prezentarea unui raport despre rezultatul obținut și expunerea produsului realizat; poate lua forma unei sarcini de lucru individuale

sau de grup; trebuie organizat riguros în etape, ca orice muncă de cercetare; facilitează transferul de cunoștințe prin conexiuni interdisciplinare. (Apăștinii, 2004)

Precizarea elementelor de conținut ale proiectului (pentru prezentarea în scris sau orală).

- Pagina de titlu (tema, autorii/autorul, clasa, școala, perioada de elaborare).
- Cuprinsul (titlurile capitolelor, subcapitolelor, subtemelor, etc.
- Argumentul.
- Dezvoltarea elementelor de conținut (pliante, postere, diagrame, citate, desene, cântece).
- Concluzii (elemente de referință desprinse din studiul temei).
- Bibliografia.
- Anexa (toate materialele importante rezultate).

Sarcină didactică: Realizați un proiect cu tema: *Aminitiri*

din copilărie – un roman autobiografic.

AVANTAJELE

STRATEGIILOR propuse sunt: stimularea creativității; dezvoltarea gândirii critice și a capacității de argumentare; formarea și dezvoltarea capacității reflective; sporirea încrederii în sine și a spiritului de inițiativă.

Sarcina activării și dezvoltării potențialului creativ se impune atât din perspectiva intereselor individuale, cât și din cea a intereselor sociale. În ceea ce privește individualitatea, creativitatea este o sursă esențială de satisfacții personale; este activitatea sau produsul activității în care omul își proiectează, își recunoaște și i se recunoaște identitatea, fenomene prin care creația devine principala modalitate de dobândire a sentimentului de autorealizare. Este suficient să ne reprezentăm concentrarea și dăruirea cu care un copil desenează, modelează, compune sau

experimentează atunci când are de făcut ceva nou, bucuria și convingerea cu care își prezintă lucrările „originale”, plăcerea pe care o simte când este laudat pentru ceea ce a făcut, ca să înțelegem satisfacția creației. Creativitatea este sursa primară a progresului umanității.

Un învățător bun nu poate fi înșelat de un elev care stă liniștit cu o înfățișare de falsă atenție, el trebuie să își cunoască bine clasa și să aibă în vedere toate particularitățile copiilor observând chiar cel mai mic progres al clasei întregi și al fiecărui elev și bucurându-se de succesele intelectuale și de dezvoltarea acestora.

Marx spunea: „Deoarece nu vine pe lume cu o oglindă în mână, omul se oglindește mai întâi în alt om”. Noi ca învățători, ne oglinдим în elevii ce-i educăm.

REFERINȚE

BIBLIOGRAFICE:

Apăștinii, E. *Proiectul - metodă de evaluare interdisciplinară*. Apărut în: *EDICT - Revista educației*, nr. 7/2004. București: Editura Agata. Disponibil online: <http://www.edict.ro>.

Bache H., Mateias A., Popescu E., Șerban F. *Pedagogie preșcolara. Manual pentru școlile normale*. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1994.

Oprea, C.L. *Strategii didactice interactive*. București: E.D.P., 2006.

Steele, J.L., Meredith, K.S., Temple, C. *Lectura și scrierea pentru dezvoltarea gândirii critice*, vol. II. Cluj - Napoca: Casa de Editură și Tipografia GLORIA, 1998 b.

Steele, J.L., Meredith, K.S., Temple, C. *Aplicarea tehnicilor de dezvoltare a gândirii critice*. Adaptare: Cartaleanu, T., Cosovan, O. Chișinău: ProDidactica, 2003.

STUDIUL PRIVIND METODELE ȘI INSTRUMENTELE DE EVALUARE TRADIȚIONALE ÎN CICLUL PRIMAR

**Profesor pentru învățământ primar Andrei Stela-Luminița
Școla Gimnazială Nr.2 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

A. Metode și instrumente de evaluare tradiționale

A.1. Probele orale

Evaluarea orală se realizează mai ales prin întrebări - răspunsuri și prin îndeplinirea unor sarcini de lucru, oral sau în scris (de obicei la tablă), sub directa supraveghere a profesorului. Este folosită cu precădere ca verificare curentă și parțială, pe parcursul programului de instruire, ca și în cadrul examenelor. Examinarea orală constă, în toate cazurile, în probe la care răspunsurile sunt date oral. Cerința educatorului poate fi orală, scrisă sau practică. Caracteristici ale evaluării orale:

- în funcție de numărul persoanelor cărora le sunt adresate întrebările:
  - frontală (când interogațiile se adresează întregului grup de elevi);
  - individuală (când se vizează un elev anume);
  - pentru un grup (când sunt antrenați doar elevii dintr-un grup).
- în funcție de modul de integrare în unitățile temporale ale procesului didactic:
  - evaluare orală curentă (desfășurată în fiecare lecție / oră);
  - evaluare periodică (după un număr variabil de lecții / ore);
  - evaluare finală (la terminarea lecțiilor/orelor destinate parcurgerii unui capitol).

Moduri de realizare

Examinarea orală se realizează în multiple forme, utilizându-se tehnici variate.

Dintre instrumentele principale de evaluare orală pot fi menționate:

a) Conversația de verificare (întrebări/răspunsuri); este puternic structurată, întrucât intenția de verificare este evidentă; inițiativa aparține aproape exclusiv profesorului evaluator, care ține sub control situația; presupune, în final, comunicarea aprecierii.

Exemple:

Care sunt părțile de vorbire învățate?

Ce este substantivul?

Plecând de la definiția substantivului, precizați dacă următoarele cuvinte sunt substantive: abecedar, gheață, lumânare, delfin, verișor, brumă.

Care sunt modalitățile de a identifica un substantiv?

Verificați dacă cuvântul „scriere” este substantiv.

b) Evaluarea orală cu suport vizual, care presupune, în fapt, o discuție având ca suport imagini, scheme, grafice, chiar fenomene prezentate în condiții naturale pe care elevul este solicitat să le descrie, să le explice, să le comenteze.

Este folosită frecvent în învățământul preșcolar și în învățământul primar, fiind în consonanță cu particularitățile gândirii la aceste vârste (stadiul operațiilor concrete), după cum își demonstrează utilitatea în verificarea capacității de comunicare într-o limbă străină, ca și în alte situații cum sunt: descrierea unor experiențe sau a unei lucrări practice urmărite.

Exemplu:

1. Observă schema următoare:

Completează schema cu exemple, folosind

substantivele din textul următor:

Fata moșneagului și-a dovedit blândețea, răbdarea, înțelepciunea acordând ajutor ființelor și lucrurilor întâlnite în calea ei. Îngrijirea cățelușei, curățarea părului de omizi, lipirea cuptorului, repararea fântânei au demonstrat hărnicia și bunătatea fetei.

Emoția prilejuită de întâlnirea cu copilașii Sfintei Duminici s-a risipit datorită încrederii în Dumnezeu.

c) Redarea

(revestirea) unui conținut, a unui ansamblu de informații, evenimente, fapte, situații etc. prezentate oral, în scris sau înregistrate fonetic. Prin această tehnică se verifică atât capacitatea de înțelegere și reținere a ceea ce este prezentat, cât și de a reda în structuri verbale proprii, deci prin transformare, făcând apel la diferite mijloace de

expresie științifică (scheme, grafice ș.a.).

Exemplu:

Povestește dialogul dintre baba Iarnă și ghiocel, din lectura „Legenda ghiocelului”, folosind verbe la persoana a III-a.

d) Citirea unor dialoguri incomplete și completarea acestora astfel încât să dobândească sensul adecvat. Constă în prezentarea unui dialog în care lipsesc replicile unuia dintre interlocutori, solicitându-se ca, după un răgaz de reflecție, pentru a înțelege conținutul și sensul dialogului, candidatul să exprime replicile absente. Tehnica introduce o notă de varietate, făcând mai agreabil actul evaluativ. De aceea, este utilizată mai frecvent în activitatea cu elevi de vârste mici (învățământul primar, gimnazial), precum și în evaluarea pregătirii la limbi străine.

- e) Descrierea și reconstituirea constă în descrierea verbală a unei structuri realizate din piese sau module de diferite forme și culori (cuburi, piese Lego) de către un elev și reconstituirea, de către un al doilea elev, a structurii descrise, fără a vedea originalul. I se poate permite celui care reconstituie să pună întrebări și se va constata o îmbunătățire a rezultatelor.
- f) Descrierea și explicarea are drept obiectiv principal descrierea unui obiect sau a unei proceduri. Celui evaluat i se prezintă o listă de 5-7 teme, din care acesta își va alege una, se va pregăti câteva minute, după care va răspunde.
- Se impune respectarea unor cerințe pentru a înlătura unele din limitele chestionării orale:
- să fie precis determinate, obligându-l pe elev să reproducă exact ideile profesorului;
  - întrebarea să fie adresată întregii clase, apoi să fie numit un elev să răspundă și să nu fie întrerupt decât dacă nu este în subiect sau face greșeli grave;
  - întrebările să fie corect formulate și la obiect, să aibă o înlănțuire logică, să vizeze cunoștințele esențiale, nivelul de înțelegere și capacitatea elevului de a opera cu ele pe plan mintal și practic – aplicativ;
  - întrebările să solicite gândirea independentă, inteligența și creativitatea elevului.
- A.2. Probele scrise
- Ca și examinările orale, probele scrise sunt mijloace de evaluare utilizate la toate nivelurile de școlaritate și la marea majoritate a disciplinelor de învățământ.
- Probele scrise îndeplinesc funcții de diagnostic, de feed-back (pentru elev și cadru didactic), corectivă și de autoevaluare (în relația elevului cu sine) (I. T. Radu, 1981, p. 210).
- Rolul principal al acestor probe este de a face posibilă, periodic, o evaluare obiectivă și operativă pe baza unui quantum de cunoștințe relevant și cu scopul de a regla și perfecționa procesul instructiv-educativ.
- Probele scrise au un dublu rol: de evaluare a randamentului elevilor la diversele discipline de studiu și de dezvoltare a capacității de exprimare în scris a elevilor.
- Metoda apelează la anumite suporturi scrise, concretizate în extemporale (lucrări scrise neanunțate), lucrări de control (anunțate), fișe de muncă independentă în diferite etape ale lecției, teme pentru acasă, teste de cunoștințe (docimologice).

- a) Extemporalul (lucrarea scrisă neanunțată) este instrumentul de evaluare scrisă cel mai des folosit pentru a verifica dacă elevii învață cu regularitate. El durează 5-10 minute și se va concentra asupra unor sarcini de tip obiectiv din lecția anterioară. Rezolvarea imediată a sarcinilor din lucrare va permite corectarea rapidă a greșelilor și va fi o modalitate de autoevaluare (li se poate cere elevilor să-și noteze lucrarea).
- b) Lucrarea de control (anunțată) se aplică elevilor după parcurgerea unei unități de învățare sau după un număr de lecții predate anterior. Ea poate urma unor lecții de recapitulare și sistematizare și, în acest caz, are mari valențe formative. Ea îndeplinește, în general, o funcție diagnostică. Itemii de evaluare trebuie să fie variați pentru a permite evidențierea capacităților superioare ale elevilor. Este de dorit ca lucrarea de control să fie corectată imediat, apoi să fie rezolvată cu întreaga clasă și să se motiveze notele acordate elevilor.
- c) Activitatea de muncă independentă în clasă se desfășoară sub supravegherea cadrului didactic. Se realizează fie la începutul lecției (pentru a permite cadrului didactic să verifice temele pentru acasă din punct de vedere cantitativ), fie în timpul verificării lecției anterioare, fie pentru a fixa cunoștințele predate. Ele se pot rezolva individual sau pe grupe de elevi. Sarcinile trebuie analizate frontal după ce elevii le-au rezolvat, notarea se poate face prin autoevaluare, prin evaluare în perechi (colegii de bancă își corectează reciproc modul de rezolvare). Un avantaj important îl constituie supravegherea cadrului didactic, care poate realiza un feed-back imediat. Aceste momente de muncă independentă, bine organizate, pot constitui prilejuri de a forma elevilor deprinderi de muncă intelectuală (M. Stanciu, 2003, p. 290).
- d) Tema pentru acasă este o formă de activitate independentă, asemănătoare cu cea efectuată în clasă, dar are în vedere obiective de mai mare amploare și se desfășoară în condițiile de acasă ale elevului. Pregătirea temei începe chiar în clasă, unde cadrele didactice trebuie să le dea indicații elevilor în legătură cu modul de rezolvare a sarcinilor. Se pot da teme pentru acasă în funcție de particularitățile elevilor, de înclinațiile lor pentru disciplina respectivă. Se poate acorda o notă pentru modul de efectuare a temelor.
- e) Testul este o probă complexă cu ajutorul căreia

se verifică și se evaluează nivelul asimilării cunoștințelor și al capacităților de a opera cu ele, prin raportarea răspunsurilor la o scară etalon, elaborată în prealabil (I. Nicola, 1994, p. 335). El este o probă standardizată, care asigură o obiectivitate mai mare în procesul de evaluare.

Principalele calități ale unui test sunt: validitatea; fidelitatea; reprezentativitatea; obiectivitatea; aplicabilitatea.

□ Dumitru Ion Alexandru - Dezvoltarea gândirii critice și învățarea eficientă, Ed. de Vest, Timișoara, 2000

□ Sarivan Ligia, coord. – Predarea interactivă centrată pe elev, Educația 2000+, București, 2005

□ Singer Mihaela, Voica Cristian – Recuperarea rămânerii în urmă la matematică, Educația 2000 2000+, București, 2005

Bibliografie

□ Ardelean Liviu, Secelean Nicolae – Didactica matematicii – noțiuni generale, comunicare didactică specifică matematicii, Ed. Universității ²Lucian Blaga², Sibiu, 2007

□ Ardelean Liviu, Secelean Nicolae – Didactica matematicii – managementul, proiectarea și evaluarea activităților didactice, Ed. Universității ²Lucian Blaga², Sibiu, 2007

STUDIU PRIVIND METODOLOGIA ELABORĂRII PROBELOR DE EVALUARE ÎN CICLUL PRIMAR

**Profesor pentru învățământ primar Blanariu Daniela
Școla Gimnazială Nr.2 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Metodologia elaborării	Obiectivele	Conținuturile –
<p>probelor de evaluare</p> <p>„Evaluarea ne permite să ne pronunțăm asupra stării unui fapt, proces la un anumit moment, din perspectiva informațiilor pe care le culegem cu ajutorul unui instrument care ne permite să măsurăm în raport cu o anumită normă la care ne raportăm .” (Etienne Brunswic).</p> <p>a. Cunoașterea prevederilor programei școlare</p> <p>Programa descrie oferta educațională a unei anumite discipline pentru un parcurs școlar determinat și cuprinde:</p> <p>Nota de prezentare – descrie parcursul obiectului de studiu respectiv, structura didactică adoptată etc.</p>	<p>cadru – sunt obiective cu un grad ridicat de generalitate și complexitate. Ele se referă la formarea unor capacități și atitudini specifice disciplinei și sunt urmărite de-a lungul mai multor ani de studiu.</p> <p>Obiectivele de referință – specifică rezultatele așteptate ale învățării și urmăresc progresia în achiziția de competențe și de cunoștințe de la un an de studiu la altul.</p> <p>Exemplele de activități de învățare – sunt organizate pentru realizarea fiecărui obiectiv de referință în parte. Sunt construite astfel încât să pornească de la experiența concretă a elevului și să se integreze unor strategii didactice adecvate contextelor variate de învățare.</p>	<p>sunt mijloace prin care se urmărește atingerea obiectivelor cadru și de referință propuse. Unitățile de conținut sunt organizate fie tematic, fie în conformitate cu domeniile constitutive ale diverselor obiecte de studiu.</p> <p>Standardele curriculare de performanță sunt criteriile de evaluare a calității procesului de învățare . ele reprezintă enunțuri sintetice, în măsură să indice gradul în care sunt atinse obiectivele curriculare de către elevi. Constituie specificări de performanță care vizează cunoștințele, competențele și comportamentele stabilite prin curriculum și reprezintă pentru toți elevii un sistem de referință comun și echivalent</p>

care privește sfârșitul unei trepte de școlaritate.

Programa se citește „pe orizontală” în succesiunea următoare:

Obiectiv cadru - obiective de referință-activități de învățare-conținuturi

În elaborarea testelor de evaluare finală organizată la încheierea cursurilor primare, programa școlară va fi utilizată astfel:

Obiectiv cadru - obiective de referință - descriptori de performanță-itemi

În activitatea de evaluare, obiectivele de referință ale programei sunt transformate în descriptori de performanță exprimați în termeni de realizare.

b. Descriptorii de performanță

Proiectarea activității de evaluare se realizează concomitent cu proiectarea demersului de predare - învățare și în deplină concordanță cu aceasta.

Descriptorii de performanță sunt utilizați pentru evaluarea și aprecierea rezultatelor școlare, prin toate formele sau probele de evaluare – orale sau scrise. Ei se pot adapta atât la conținuturile de învățare evaluate, cât și la tipul de probă de evaluare administrată.

Descriptorii de performanță verifică realizarea obiectivelor curriculare, deci elaborarea lor este parte integrantă a procesului de proiectare didactică. Condițiile de realizare a performanței și limitele sunt diferențiate pe trei niveluri, corespunzătoare aprecierii cu calificativele suficient, bine, foarte bine. Cu alte cuvinte, calificativele menționate prin descriptori, ca și calificativul insuficient trebuie „traduse” de învățător prin termeni care să ghideze reglarea procesului de predare învățare:

excelent = capacitate/competență

constituită stabil, capabilă de autodezvoltare

foarte bine = capacitate/competență formată

bine = capacitate/competență care necesită antrenament pentru consolidare

suficient = capacitate/competență aflată în curs de formare

insuficient = capacitate/competență nerealizată

Astfel învățătorul își va putea concepe programul propriu și programul recomandat elevului pentru învățarea în familie, declanșând o acțiune unitară în vederea asigurării progresului școlar, până la dobândirea performanțelor prevăzute în curriculum pentru finele învățământului primar.

c. Tipuri de itemi

Probă = orice instrument de evaluare proiectat, administrat și corectat de către învățător/profesor

Item = element component al unei probe.

Din punct de vedere al obiectivității în notare, itemii se clasifică în:

1. itemi obiectivi
2. itemi semiobiectivi
3. itemi subiectivi

1. ITEMII OBIECTIVI- se caracterizează prin faptul că testează un număr mare de elemente de conținut, dar, de cele mai multe ori, capacități cognitive de nivel inferior. Au fidelitate, validitate, obiectivitate și aplicabilitate ridicate, scheme de notare foarte simple, necesită timp scurt de răspuns și corectare, permițând posibilitatea utilizării unui număr mare de astfel de itemi într-un test. Prezintă ca dezavantaje dificultatea elaborării de distractori plauzibili și paraleli și faptul că nu poate fi urmărit raționamentul prin care elevul ajunge la răspuns determinând astfel eventualitatea ghicirii răspunsurilor sau obișnuirii elevilor cu această tehnică.

Itemi cu alegere duală – solicită răspunsuri de tip DA/NU, adevărat/fals, acord/dezacord.

Itemi de tip pereche – solicită stabilirea corespondențelor între elemente distribuite pe două coloane; criteriile de selecție sunt enunțate în instrucțiunile care preced coloanele.

Itemi cu alegere multiplă – solicită alegerea unui singur răspuns corect/alternativă optimă dintr-o listă de soluții/alternative.

2. ITEMII SEMIOBIECTIVI – sunt caracterizați de răspunsuri limitate ca spațiu, formă și conținut, sarcini bine structurate, libertate restrânsă în reorganizarea informației și formularea răspunsului prin care elevii demonstrează, pe lângă cunoștințe, și abilitatea de a structura răspunsul cel mai scurt și cel mai corect. Deși prezintă ușurință și obiectivitate în notare, au dezavantajul că nu verifică realizarea unor capacități și

competențe cu caracter foarte complex.

Itemi cu răspuns scurt – întrebare directă care solicită un răspuns scurt.

Itemi de completare – enunț complet prin care se solicită completarea de spații libere folosind cuvinte care se încadrează în contextul dat.

Întrebări structurate – mai multe subîntrebări legate printr-un element comun. Se recomandă ca răspunsul subîntrebării următoare să nu fie dependent de răspunsul corect al întrebării anterioare.

3. ITEMII SUBIECTIVI – reprezintă forma tradițională de evaluare în România, sunt ușor de construit, solicitând răspunsuri deschise, evaluează procese cognitive de nivel ridicat, verificând obiective care privesc creativitatea, originalitatea.

Rezolvarea de probleme (situații problemă) – presupune o activitate nouă, diferită de cele de învățare

curente, prin care se evaluează operații de gândire convergentă sau divergentă, operații mentale complexe.

Itemi de tip eseu – solicită elevilor construirea unui răspuns liber, conform unui set de cerințe date.

- eseu structurat/semistrukturat – răspunsul este dirijat și ordonat cu ajutorul unor cerințe, sugestii, indicii

- eseu liber (nestructurat) – prin care se valorifică originalitatea, creativitatea, neimpunând cerințe de structură.

Deci, evaluarea se proiectează conform principiilor:

□ este o dimensiune esențială a procesului curricular și o practică efectivă în clasă

□ trebuie să implice folosirea unei mari varietăți de metode

□ este un proces reglator care informează

agenții educaționali despre calitatea activității școlare

□ trebuie să-i conducă pe elevi la o auto apreciere corectă și la o îmbunătățire continuă a performanțelor

□ se fundamentează pe standarde curriculare de performanță, orientate spre ceea ce va fi elevul la finalizarea parcursului școlar și intrarea în viața socială,

5. Goian, M. E. (coord.)(2008), Limba română. Comunicare – cl.a III-a, Ed. Nomina, Pitești

BIBLIOGRAFIE

1. Nicola, Ioan (1994), Pedagogie, București, Editura Didactică și Pedagogică, RA

2. Radu, Ion (1981), Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului, București, E.D.P.

3. Stanciu, Mihai (2003), Didactica postmodernă, Editura Universității Suceava

4. Stoica, A. (2003), Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică, Ed. Humanitas Educațional, București

STUDIU PRIVIND PROIECTAREA DIDACTICĂ

**Profesor pentru învățământ primar Mihăiasa Cristina-Lica
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”, municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Proiectarea didactică reprezintă ansamblul de procese și operații de anticipare a acesteia, de fixare mentală a pașilor ce vor fi parcurși în realizarea instrucției și educației a relațiilor dintre acestea la nivel macro (la nivelul general al procesului de învățământ) și micro (la nivel specific / intermediar - al unităților de învățare / capitolelor / temelor și operațional - al activităților didactice concrete).

În viziune modernă, acțiunile de proiectare didactică nu se suprapun cu cele de elaborare a planurilor de activitate, ci sunt mult mai complexe. Proiectarea didactică se realizează într-o manieră flexibilă, care să-i ofere profesorului

posibilitatea de adaptare a demersului pedagogic la caracteristicile situației educaționale și la condițiile concrete de instruire. Pentru a sublinia complexitatea activității de proiectare didactică, specialiștii au introdus sintagma de 'design instrucțional', care se referă tocmai la actul de anticipare, prefigurare a demersului didactic într-un mod operațional ușor de aplicat în practică.

La nivel micro, proiectarea didactică înseamnă relaționare și interrelaționare între obiectivele operaționale, strategii de instruire și autoinstruire și strategiile de evaluare și presupune elaborarea unor documente utile cadrului didactic și elevului în desfășurarea activității

instructiv-educative. Reforma curriculară amplifică responsabilitatea cadrului didactic în conceperea și organizarea activităților instructive educative. Profesorului i se solicită competențe de derivare a obiectivelor operaționale, o imagine sistemică asupra întregului curriculum corespunzător unui an de studiu, pentru a putea realiza corelațiile necesare.

De aceea se face apel la unități de învățare, înțelese și concepute ca structuri didactice deschise și flexibile, cărora le sunt asociate unități de conținuturi instructiv-educative și care au următoarele caracteristici:

- sunt coerente din punctul de vedere al obiectivelor educaționale vizate și

determină formarea la elevi a unor comportamente dezirabile specifice, grație integrării unor obiective de referință;

- au coerență internă, respectiv sunt unitare din punct de vedere al conținutului tematic, al conținutului pe care îl înglobează;

- se desfășoară în mod sistematic și continuu, în mai multe secvențe de instruire, pe o anumită perioadă de timp;

- se finalizează prin evaluare sumativă.

Conceperea, organizarea și proiectarea didactica presupune anumite cerințe și reguli cum ar fi:

cunoașterea locului și importanței specifice disciplinei de învățământ în pregătirea elevilor în funcție de clasa, profilul și specializarea pregătirii;

cunoașterea conținutului programei școlare, a manualului și bibliografiei obligatorii și facultative a

disciplinei de învățământ pentru fiecare unitate de învățare ;

asigurarea relațiilor interdisciplinare;

stabilirea felului de activitate didactică;

elaborarea structurii specifice formei de organizare;

stabilirea obiectivelor generale și operaționale;

stabilirea conținutului temei noi ca și a conținutului altor verigi ale lecției (reactualizarea, verificarea, activitatea independentă etc.);

stabilirea modului de desfășurare a activităților didactice, asigurând

îmbinarea adecvată și judicioasă a muncii didactice frontale, cu munca în echipă și munca individuală independentă;

stabilirea timpului pentru fiecare etapă – secvență a lecției.

În întreaga activitate de concepere, organizare, proiectare și desfășurare a

lecțiilor este necesar să se aibă în vedere cunoașterea și aplicarea adecvată și creatoare a principiilor și strategiilor didactice, urmărindu-se obținerea unui nivel și performanțe calitative ridicate și o eficiență sporită în pregătirea elevilor.

Proiectarea activităților didactice cunoaște mai multe etape:

Definirea obiectivelor

Determinarea conținutului

Elaborarea strategiilor și stabilirea mijloacelor

Stabilirea instrumentelor de evaluare

Integrarea tuturor elementelor și aspectelor lecției într-un tot unitar, privite în desfășurarea lor concretă, se obține prin elaborarea unui plan sau proiect de lecție. Putem spune astfel că proiectarea

lecției de către profesor presupune o suită de acțiuni sau preocupări orientate în direcția prefigurării, prin descriere detaliată, în

concordanță cu principiile și

legitățile psihopedagogice, a întregului program de desfășurare a lecției.

Multiplele aspecte sau detalii pe care le incumbă un asemenea program ar putea fi grupate în jurul a trei elemente-cheie, formulate interogativ, la care profesorul trebuie să răspundă prin proiectul pe care îl elaborează: Spre ce tind ?, Cum să ajung acolo ?, Cum voi ști când am ajuns? (R. Gagné, 1977). Asemenea întrebări ce pot prefigura prin răspunsurile lor anumite etape ale proiectării didactice și care incumbă o anumită taxonomie a obiectivelor urmărite se mai regăsesc în literatura de specialitate.

Răspunsurile date prefigurează obiectivele și activitatea propriu-zisă a proiectării lecției.

„Spre ce tind ?” sau „Ce obiective vom urmări în cadrul lecției?”

Este vorba de gama obiectivelor operaționale pe

care elevii le vor dobândi în cadrul lecției. Formularea lor urmează să se facă astfel încât să poată fi identificate în comportamentul performativ al elevilor, respectiv în ceea ce ei cunosc și reușesc să facă. Pentru aceasta profesorul se va orienta după taxonomia obiectivelor operaționale. Proiectarea obiectivelor unei lecții este o operație complexă, ea presupunând cunoașterea rezultatelor obținute în lecțiile anterioare, precum și a condițiilor concrete implicate în activitatea de învățare ce se va realiza în lecție (nivelul dezvoltării psihice, resursele materiale de care dispunem. Cunoașterea categoriei din care face parte un obiectiv sau altul este indispensabilă pentru proiectarea celorlalte elemente ale lecției.

- „Cum să ajung acolo ?” sau „Ce tehnologie se va folosi pentru ca elevii să atingă obiectivele propuse?”

Cu acest prilej se procedează la prefigurarea amănunțită a tot ceea ce va întreprinde profesorul pentru a-i conduce pe elevi spre materializarea țelurilor urmărite. Este vorba de organizarea conținutului informațional, de metodele, procedeele și mijloacele utilizate pentru transmiterea lui, de exercițiile folosite în acest scop; într-un cuvânt de totalitatea condițiilor externe și interne ale învățării implicate în realizare obiectivelor formulate. Organizarea conținutului constă în prelucrarea și ordonarea informațiilor în concordanță cu posibilitățile de asimilare ale elevilor și cerințele demersului didactic, propriu secvenței de instruire ce se parcurge. După aceea se proiectează strategia didactică pentru transmiterea lui.

„Cum voi ști când am ajuns?” sau „Cum voi ști dacă au fost atinse obiectivele stabilite?”

Răspunsul la această întrebare este posibil prin informațiile care circulă prin argumentul conexiunii inverse. În acest sens vor trebui prefigurate instrumente și tehnici adecvate de înregistrare și măsurare a rezultatelor. Important este din punct de vedere didactic ca intervalul dintre cele două blocuri ale procesului de învățământ, comandă și controlul, să fie cât mai redus. Ca atare, conexiunea inversă urmează să se realizeze pe tot parcursul lecției, prin metode și procedee adecvate. Pentru aceasta, cu formularea obiectivelor vom preciza itemii și indicatorii cu ajutorul cărora vom măsura cantitativ și calitativ rezultatele obținute. Răspunsurile la cele trei întrebări-cheie se detaliază în funcție de evenimentele (momentele) lecției. Proiectarea ne apare în acest fel ca o prefigurare a radiografiei procesului de

predare-învățare ce se derulează în cadrul lecției.

Un proiect didactic bine construit este o condiție necesară, dar nu și suficientă, pentru realizarea unei lecții reușite. El este menit a așeza pe baze științifice demersul didactic, fără însă a șabloniza activitatea instructiv-educativă și a încorseta creativitatea cadrului didactic.

Bibliografie

1. Cerghit Ioan (coord.), *Perfecționarea lecțiilor în școala modernă*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
2. Cerghit Ioan, Neacșu Ioan, Negreț Dobridor Ion, Pânișoară Ion Ovidiu, *Prelegeri pedagogice* e Polirom, Iași, 2001.
3. Cucuș Constantin, *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și*

grade didactice, Editura Polirom, Iași, 1983.

4. Gagné Robert, Briggs M., Leslie J., *Principii de design al instruirii*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977.

5. Vlăsceanu Lazăr, *Proiectarea pedagogică*, în: Cerghit Ioan, Vlăsceanu Lazăr (coord.), *Curs de pedagogie*, Tipografia Universității București, 1988.

ÎNSUȘIREA ELEMENTELOR DE LIMBAJ MUZICAL ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

**Profesor pentru învățământ primar, Bondar Gladiola
Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț**

În învățământul primar, elementele de limbaj muzical pe care elevii trebuie să și le însușească, conform programei școlare, sunt: Cheia Sol și portativul; sunetele și notele muzicale- Sol, Mi, La, Do1, Do2, Re, Fa, Si (Gama Do); sunetele și notele Re2, Mi2, Fa2, Sol2, sunetele și notele de sub portativ-Si, La, Sol; melodia; ritmul; tempoul; nuanțele, timbrul (vocal, instrumental), măsura în care a fost scrisă melodia (măsura de două pătrimi, de trei sau de patru pătrimi), alterațiile (diezul, bemolul, becarul), semnul de repetiție.

Cântarea vocală reprezintă interpretarea sunetelor muzicale cu ajutorul vocii umane. Înainte de cântarea vocală se încălzește vocea (vocalize),

Ma - Me - Mi - Mo - Mu (DO)
Ma - Me - Mi - Mo - Mu (MI)
Ma - Me - Mi - Mo - Mu (SOL)

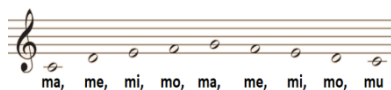
iar în timpul interpretării respirația nu trebuie să fie zgomotoasă sau vizibilă, emisia sunetelor să se realizeze cu gura ușor rotunjită pe verticală și la înălțimea lor corectă (intonația), cuvintele din text să fie pronunțate clar (dicția).

Dacă se cântă în cor, elevii trebuie să fie atenți atât la dirijor, cât și la colegi pentru sincronizare.

Exemple de vocalize:

-vocalize pe culori – fiecare culoare este un sunet muzical:

-vocalize pe portativ - respectarea înălțimii sunetului:

Ritmul este dat de durata sunetelor (calitatea sunetului de a fi mai lung sau mai scurt) și pauzele corespunzătoare lor: pătrimea (durata/ pauza de un timp sau de pătrime), doimea (durata de doi timpi/ pauza de doi timpi), optimea (durata/ pauza de jumătate de timp), nota întregă (cea mai lungă durată muzicală, patru timpi).

Tempoul (sau mișcarea) reprezintă viteza cu care se cântă o piesă muzicală: rar-andante, lent-adagio, moderato-potrivit, moderat; allegretto-repejor,

allegro-repede, vivace-vioi, foarte repede).

Dinamica este dată și de nuanțe, adică gradul de intensitate cu care se cântă un cântec: tare-forte, încet-piano, mezzo-forte-potrivit de tare, fortissimo-foarte tare, mezzo-piano-nu prea încet, pianissimo-foarte încet).

Timbrul reprezintă sunetele vocale (voci de copii, femei, bărbați; coruri mixte); sunetele instrumentale (instrumente cu coarde, cu clape, de suflat, de percuție) sau cele din natură.

Competențele specifice pe care micii școlari și le formează prin însușirea elementelor de limbaj muzical sunt: receptarea unor sunete emise de surse diferite, cu durate, intensități, înălțimi și viteze diferite; receptarea unor cântece, a unor lucrări accesibile din patrimoniul cultural; diferențierea sunetelor cântate vocal sau

instrumental; cântarea individuală sau în grup, cu solist și cor; reprezentarea unor calități ale sunetelor prin semne convenționale; executarea unor mișcări sugerate de text sau melodie, a unui dans; crearea unor linii melodice simple și a unor combinații ritmice; corelarea înălțimilor de sunete și a valorilor de note și pauze cu notația muzicală; solfegierea și tactarea măsurii ș.a.

Am utilizat la clasă o varietate de exerciții specifice însușirii elementelor de limbaj muzical în vederea formării deprinderii de a cânta corect un cântec pe note muzicale sau vocal, în mod individual sau în cadrul grupurilor de copii, a corului mixt.

Dintre acestea amintesc câteva: citirea unor versuri cu accentuarea fiecărei silabe prin bătaie din palme, pocnirea degetelor; scrierea unor durate muzicale (pătrimi/ optimi/

doimi) deasupra fiecărei silabe a unui fragment muzical sau invers, scrierea sub fiecare notă muzicală (pătrime, optime, doime) a unor silabe din versuri date; cântarea unor melodii cu denumirea notei muzicale, cu text, la un pian virtual, cu acompaniament de jucării muzicale, bătaia degetului în bancă pentru fiecare timp; citirea unor cântece pe silabe cu tactarea măsurii cântecului; exersarea scrierii semnelor grafice pentru notele și pauzele muzicale (pauza de pătrime, de optime), identificarea pauzelor în fragmente muzicale; transcrierea unor fragmente muzicale în caietul de muzică; completarea unor rebusuri muzicale; citirea silabică a unor versuri cu respectarea ritmului sau completarea unor fragmente muzicale cu măsurile, notele și pauzele care lipsesc; interpretarea unor cântece cu tactarea măsurii de doi, trei sau patru

timi; exerciții de interpretare a unui cântec în tempo-uri diferite ș.a.

Cunoștințele, competențele, abilitățile care se formează la orele de muzică și mișcare sunt valorificate permanent în diferite contexte – serbări școlare, concursuri, formații de dans și muzică populară etc.

Serbările școlare pe care le pregătesc an de an, atât de Crăciun, Ziua Eroilor, cât și de sfârșit de an școlar includ cântece din diferite genuri muzicale (folclorul copiilor, colindele, folclorul românesc sau universal, pop, cântece patriotice), elemente de folclor (tradiții și obiceiuri de Crăciun, Anul Nou, Paște), dansuri populare, de societate și moderne.

Cântecele sunt interpretate de către corul mixt al clasei, în mod individual, dar și în grupuri mici, cu solist și cor sau cu mișcări sugerate de text sau melodie.

Unii școlari sunt selectați și fac parte din grupurile vocale „*Florile și Codrișorii Stânișoarei*”, aflate sub coordonarea dnei prof. Marcela Bondar, cu numeroase apariții la televiziune și festivaluri. Alți elevi, după ce au trecut la gimnaziu, sunt selectați în corul liceului nostru, „*Allegria*”, coordonat de dna prof. Teodora Harton, cu rezultate deosebite la olimpiadele școlare.

Prin orele de muzică și mișcare am căutat ca elevii mei să-și însușească anumite valori, să-și formeze anumite atitudini, cum ar fi: atitudine pozitivă față de cunoașterea lumii prin artă, autocunoaștere, descoperirea de talente,

deschidere spre valorizarea experiențelor artistice, spirit critic, respect față de valorile naționale și universale, transpunerea emoțiilor și a impresiilor trăite prin muzică în limbajul altor arte – desen, dans, literatură, implicare în promovarea valorilor culturale locale etc.

Bibliografie:

Manualele de „Muzică și mișcare” din învățământul primar.

CALITATEA EDUCAȚIEI

**Profesor Gramadă Elisabeta
Liceul Tehnologic „Ion Creangă” comuna Pipirig, jud. Neamț**

Ce este calitatea educației?

Educația este un pilon fundamental al societății, iar calitatea acesteia reflectă starea de bine a unei națiuni. În România, calitatea educației este o temă de discuție intensă și complexă. Calitatea educației se referă la nivelul de excelență, eficacitate și relevanță a procesului de învățare și la rezultatele pe care acesta le produce. Aceasta poate varia semnificativ de la o țară la alta, de la o instituție de învățământ la alta și de la un sistem de învățământ la altul.

Calitatea de educație în România

Calitatea educației în România este un subiect complex. Din punct de vedere al indicelui agregat, la capitolul acces la educație de bază, componentă a

capitolului

Bunăstare, rezultatele sunt mult mai slabe. România ocupă locul 80 la nivel global la capitolul “Acces la cunoștințe de bază”. Deși există aspecte pozitive în sistemul de învățământ românesc, există și numeroase probleme și provocări care trebuie abordate.

Școala, un factor important pentru educația cetățenilor

Școala are ca principală funcție transformarea “ințrărilor” în “ieșirile” dorite. Prin urmare, școala este o organizație în comunitate dar și o instituție care reprezintă o activitate socială structurată printr-un set de norme și modele de comportament socialmente recunoscute. Pentru a realiza un “produs finit” de calitate, adică omul educat,

este necesară o colaborare foarte strânsă între “elementele organizationale și, ca urmare trebuie foarte clar definite sub structurile organizaționale, precum și rolul fiecăreia legăturile dintre ele, prin neclaritate ducând la disfuncții majore.

Punctele slabe ale instituției de învățământ românești

Există mai multe puncte slabe în sistemul de învățământ din România, printre care:

- Buget mic: Acest lucru duce la salarii mici, clădiri precare, săli de mese fără paznici.
- Lipsa politicilor educaționale care să ajute copiii cu probleme emoționale: Școlile ar trebui să aibă asistenți sociali, psihologi educaționali.

Ordine publică: Aceasta poate duce la exodul familiilor.

● Abandon școlar: Acesta este o problemă majoră în sistemul de învățământ. Dezintegrarea familiei: Aceasta poate avea un impact negativ asupra performanței academice a elevilor.

● Traume psihologice: Acestea pot afecta performanța academică a elevilor.

● Performanță academică scăzută și lipsă de interes pentru studiu: Acestea sunt probleme majore în sistemul de învățământ

Bugetul scăzut

Bugetul pentru învățământ este împărțit în mai multe categorii, inclusiv cheltuieli de personal, bunuri și servicii, transferuri între unități ale administrației publice, asistență socială, proiecte cu finanțare europeană, burse

studenti, burse bani de liceu, bursă profesională și alte acțiuni¹. Deși bugetul a crescut în comparație cu anii anteriori, acesta poate fi considerat mic în comparație cu nevoile sistemului educațional. Sistemul de învățământ din România se confruntă cu numeroase provocări, inclusiv clădiri vechi care necesită reparații sau renovare, salarii mici pentru profesori care pot duce la o calitate scăzută a predării și lipsa resurselor pentru programe educaționale inovatoare.

Lipsa politicilor educaționale care să ajute copiii cu probleme emoționale:

În România, există o lipsă de politici educaționale care să ajute copiii cu probleme emoționale. Aceasta poate fi o problemă majoră, deoarece copiii cu probleme emoționale pot avea dificultăți în a se adapta la

mediul școlar și pot avea nevoie de sprijin suplimentar pentru a reuși academic. Inteligența emoțională este crucială pentru dezvoltarea copiilor. Un copil inteligent din punct de vedere emoțional este conștient de emoțiile sale și vorbește liber despre ele, recunoscând în același timp emoțiile celor din jur. Acesta știe să își gestioneze emoțiile negative, având comportamente rezonabile chiar și atunci când lucrurile nu merg așa cum și-ar dori și nu abandonează o activitate atunci când aceasta devine dificilă.

Cu toate acestea, în România, există o lipsă de resurse și programe care să ajute la cultivarea inteligenței emoționale a copiilor. De exemplu, nu există suficiente programe care să ajute copiii să învețe cum să gestioneze stresul, anxietatea sau alte probleme emoționale. În plus, profesorii și părinții pot avea nevoie de formare

suplimentară pentru a învăța cum să sprijine dezvoltarea emoțională a copiilor. De exemplu, ei ar putea avea nevoie de instruire despre cum să comunice eficient cu copiii despre emoțiile lor și cum să le ofere sprijin atunci când se confruntă cu probleme emoționale.

Abandonul școlar

Abandonul școlar este o problemă majoră în sistemul de învățământ din România. Acesta reprezintă diferența dintre numărul de elevi care se înscriu la școală la începutul unui an și numărul elevilor care se mai află în evidență la finalul respectivului an școlar. În 2021, rata de abandon școlar în România a fost de 16.4%, cu 6% mai mare decât media europeană. Aceasta este una dintre cele mai mari rate de abandon școlar din Europa¹. Abandonul școlar poate avea consecințe grave atât pentru indivizi, cât și

pentru societate. Elevii care abandonează școala sunt mai predispuși să rămână fără loc de muncă, să aibă venituri mai mici și să se confrunte cu probleme de sănătate¹. Există mai multe motive pentru care elevii pot decide să abandoneze școala. Acestea pot include probleme financiare sau personale în familie, dificultăți în a ajunge la școală, lipsa accesului la internet sau la tehnologie pentru învățarea online, și un curriculum care nu este relevant sau interesant pentru ei

Puncte bune al institutiei de invatamant romanești

Sistemul de învățământ din România are și puncte tari, printre care: Universități de renume: România are universități de renume precum Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, Universitatea din Craiova, Universitatea din București, Universitatea de Medicină și

Farmacie Gr. T. Popa, Colegiul Economic Virgil Madgearu, Universitatea Politehnică din București, Universitatea Transilvania din Brașov și Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași. Reformarea curriculumului: Schimbările și reformarea curriculumului, bazate pe așa-zisele planuri îndrăznețe, își propun modernizarea întregului sistem de învățământ din România.

Concluzie

Calitatea educației din România rămâne un domeniu de interes și dezbateri, iar autoritățile, împreună cu părinții, profesorii și comunitatea în ansamblu, lucrează în continuare pentru a îmbunătăți sistemul de învățământ și pentru a asigura că fiecare elev primește o educație de calitate. Calitatea educației este o preocupare de primă importanță în România și în

întreaga lume. Prin eforturi comune și o abordare concentrată pe îmbunătățirea calității, se poate asigura că elevii primesc o educație de calitate care îi pregătește pentru succesul în viitor. Este important ca dezbaterile și acțiunile să continue pentru a aduce schimbări pozitive în sistemul de învățământ.

Bibliografie:

Bibliografia despre calitatea educației cuprinde o selecție de lucrări semnificative care abordează diverse aspecte ale acestui subiect, de la metodologii pedagogice și politici educaționale la evaluarea performanțelor și impactul socio-economic al educației. Iată câteva lucrări esențiale:

1. "Quality Education" de David Chapman și Roger P. Bahl.
2. "Improving Quality in Education: Dynamic Approaches to School Improvement"

3. "Educational Quality: A Multidimensional Concept" de Donald A. P. Bundy și Angela Little.

4. "Measuring Education Quality in South Asia" de Halil Dundar, Tara Béteille, și Michelle Riboud.

5. "The International Encyclopedia of Education", editată de Penelope Peterson, Eva Baker, și Barry McGaw.

REFORMA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI, ULTIMA ȘANSĂ PENTRU A NE SCHIMBA MENTALITATEA

**Profesor pentru învățământ primar Andrei Stela-Lumiņa
Școla Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

În cadrul Reformei învățământului preuniversitar, ne interesează, în mod special, sistemul de evaluare în învățământul primar. Trebuie precizat, chiar de la început, că acest sistem de evaluare nu exclude nici ierarhiile, nici posibilitatea de comparație între elevi, așa cum au crezut unele cadre didactice care regretau vechiul sistem de notare. Scopul evaluării în învățământul primar nu trebuie să fie pedeapsa sau răsplata elevilor, în ideea stabilirii unor ierarhii de dragul ierarhiei. Scopul ar trebui să fie motivarea elevilor pentru învățare, stimularea progresului acestora. Practica acordării calificativelor demonstrează că elevii nu devin incapabili

de a face față concurenței, nu se lenevesc, nu devin indiferenți la evaluare, așa cum se temeau unii. Dimpotrivă, elevii au șanse mult mai mari de a fi stimulați pozitiv, de a-și dezvolta o motivație intrinsecă a învățării pe termen lung, întărită de o evaluare obiectivă, bazată pe ceea ce învățământul românesc a numit descriptori de performanță. În legătură cu aceste noțiuni noi, s-au ridicat următoarele probleme:

a) Ce sunt standardele curriculare de performanță?

Sunt enunțuri ce descriu așteptările școlii și ale societății cu privire la ceea ce elevii urmează să știe și să fie capabili să facă la capătul unui parcurs școlar.

Standardele de performanță stabilesc atât categorii și elemente de competență, cât și o listă a performanțelor ce dovedesc ceea ce știe și ceea ce poate să facă elevul.

b) Cum ar trebui să fie standardele curriculare de performanță?

Să fie formulate pentru un nivel obișnuit, să ajute fiecare elev să-și atingă nivelul maxim al propriilor capacități;

Să fie centrate pe elev, să-l motiveze în învățare și autoperfecționare;

Să fie inter- și transdisciplinare, încurajând: comunicarea, interacțiunea socială, rezolvarea de probleme, gândirea critică și creativă, formularea opiniilor personale, structurarea universului afectiv;

□ Să fie orientate în perspectivă, spre ceea ce urmează să fie elevul, nu spre ceea ce este el la un moment dat;

□ Să pună în vedere progresul elevului;

□ Să fie realiste, ponderate, inteligibile pentru toți participanții la educație.

c) Cum iau naștere standardele curriculare de performanță?

Generarea lor va avea în vedere: finalitățile pe cicluri școlare, obiectivele cadru și obiectivele de referință, caracteristicile psihopedagogice ale vârstei școlare respective.

Studiile de specialitate și observațiile învățătorilor și părinților arată clar că acest mod de evaluare, însoțit de o practică a solicitării rezonabile a fiecărui copil, face ca nici un elev din clasă să nu ajungă la eșec școlar.

Evaluarea trebuie gândită în cadrul acestui efort de instaurare a unei

practice reflexive în învățământul primar și în perspective nevoii ca elevii să fie puși cât mai des în situația de a exersa noțiuni simple în contexte diferite, astfel încât capacitățile și deprinderile de bază să poată fi întărite. Școala trebuie să devină un mediu de promovare a valorilor și practicilor democratice, un climat propice învățării, descoperirii de sine și orientării elevului spre împlinirea în viață.

În cadrul procesului instructiv – educativ apar, uneori, fenomene extra-docimologice care duc la o notare subiectivă ce trebuie înlăturată din actul evaluării.

Rezultatele evaluării progresului unui elev interesează nu numai cadrele didactice, ci și pe părinții școlarului. Mai ales în cazul copiilor de vârstă școlară mică, învățătorul trebuie să realizeze faptul că nota îi influențează cel puțin

în aceeași măsură și pe părinți. Arta cadrului didactic stă destul de mult și în legătura pe care acesta reușește să o stabilească și să o permanentizeze între școală și familie. Satisfacția încercată de părinți în fața reușitelor copilului constituie un punct de plecare important, din care trebuie să ne dăm seama că și părintele este “un partener veritabil, active, în cadrul procesului de învățământ”. Acesta beneficiază de explicațiile convenite în cadrul lectoratelor respective al ședințelor cu părinții, de clarificarea noțiunilor privind succesul sau insuccesul școlar pentru ca să ajute la timp elevul ori de câte ori acesta are nevoie.

Școala este o ființă în care pulsează mii de inimi. La un pol al ființei școlii stau eu, învățătorul. La celălalt pol sezi tu, elevul.

Se spune că învățătorul este managerul clasei. Dar, în realitate, în

clasa mea există doi manageri: pe de o parte învățătorul, cel care conduce elevul pe drumul cunoașterii umane și al educației aferente; pe de o parte, elevul, care mă îndrumă pe calea desăvârșirii ca dascăl.

Elevul nu este produsul inert al unor forțe exercitate asupra sa, externe sau interne. El este, în cea mai mare măsură, opera propriei voințe. Procesul continuu de cristalizare și transfigurare a personalității elevului este deosebit de complex. Copilul cade pentru a se ridica din nou, învață pentru a se completa, ascultă pentru a căpăta înțelepciune, scrie pentru a putea să-și strige propriile gânduri atunci când vorbele nu-i sunt auzite. Și din această complexitate iese întotdeauna învingător, cucerind puterea în cunoaștere, dobândind noi forțe menite să-i asigure victoria totală. Dar, oricât de mic ar fi progresul, el

reprezintă o semnificativă afirmare de sine. Și cât de grea este această luptă! Numai un suflet pur o poate purta. Deci, doar copilul din fața mea. Iată de ce elevul este și propriul său manager!

Dacă n-ar fi așa, s-ar genera fenomenul înstrăinării de sine, al pierderii stabilității. „A te simți străin de tine înseamnă că te simți departe, până a te simți pierdut și fără putință de a te regăsi!” (V. Pavelcu)

Dacă încercăm să conducem copilul pe drumul fixat de noi, fără a ține seama că el reprezintă un luptător cu propriul destin, vom descoperi peste timp un lucru mult mai grav decât fenomenul „înstrăinării de sine”:

ADULTUL ÎNSTRĂINAT DE SINE”, cel care poate genera egoism, tristețe, durere, ură etc., „Cei mai mulți oameni își sunt atât de străini, încât ar trebui să vorbească la persoana a treia despre ei înșiși, cam

așa cum vorbesc copiii.” (L. Blaga)

Și fenomenul continuă... Nerecunoașterea forței de a conduce a copilului te poartă, inevitabil, pe o cale greșită, periculoasă, la sfârșitul căreia constatați că te-ai înșelat: ai fost cel care a transformat, a dispus, iar elevul s-a supus! Nu i-ai fost de ajutor, ci ai fost stăpân!

Și atunci ar trebui să-ți dai seama că ești străin față de tine, față de menirea ta! „De multe ori, privind în sufletul tău, ți se pare că stai în fața unei case cu obloanele trase și cu ușile încuiate. O mână necunoscută a scris pe o hârtie în colț, la poartă: PLECAT FĂRĂ ADRESĂ...” (O. Goga)

Așadar, în clasa mea, există întotdeauna doi manageri: ÎNVĂȚĂTORUL, care conduce procesul de învățământ, și ELEVUL, cel care-și conduce ființa spre desăvârșire!

Bibliografie

Cristea, Gabriela - Reforma
învățământului: O

perspectivă istorică (1864 –
1944), Editura Didactică Și
Pedagogică, București, 2001

Binet, Alfred – Idei moderne
despre copii, Editura
Didactică și Pedagogică,
București, 1995

Neacșu, Ioan– Reforma
evaluării în învățământ
concepții și strategii,
Ministerul învățământului,
Potolea, Dan; București,
1996

STUDIU PRIVIND ADAPTAREA ELEVILOR LA CLASA PREGĂTITOARE

**Profesor pentru învățământ primar Iorga Anca-Mirabela
Școla Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra Neamț, jud. Neamț**

Învățământul românesc este structurat pe două niveluri, respectiv: învățământul *preuniversitar* și învățământul *universitar* sau de nivel superior.

Clasa pregătitoare face parte din învățământul primar, ce cuprinde 5 ani din segmentul de educație preuniversitară, anterior acestei perioade ea fiind inclusă în segmentul preprimar. Începând cu anul 2012, conform Legii educației, au fost înscriși în fiecare an, în clasa pregătitoare copiii ce au avut împliniți 6 ani până la 31 august sau, în cazuri speciale, până la finalul anului respectiv.

În prezent, în anul 2024, la interval de 12 ani de la introducerea acestei modificări în sistemul de educație, trecând cu a treia generație pragul clasei pregătitoare, am realizat un studiu asupra adaptabilității copiilor la statutul de școlar.

Am aplicat o analiză de tip SWOT, considerând-o a fi cât mai aproape de obiectivism în enumerarea punctelor tari, a punctelor slabe, a amenințărilor și a

oportunităților descoperite în plan concret, prin munca la clasă.

1. PUNCTE FORTE :

- * inserția copiilor în mediul academic cu un an mai devreme oferă timpul necesar acomodării cu programul școlar, cu regulile de comportare în cadrul colectivului de elevi denumit „clasă”, cu respectarea regulamentului școlar;

- * acoperirea lacunelor cu care copiii pleacă din grădinițe, atât în plan academic, cât și în plan comportamental;

- * adaptarea elevilor la cerințele programei școlare specifice învățământului primar;

- * omogenizarea colectivului de elevi proveniți din mai multe unități preșcolare;

- * fixarea cunoștințelor de bază necesare trecerii la clasa I;

- * acomodarea elevilor din punct de vedere emoțional la statutul de școlar;

- * transferul de încredere mai ușor al elevului de clasă pregătitoare către învățătorul clasei.

2. PUNCTE SLABE:

- * colectiv eterogen;

- * copii care nu au frecventat îndeajuns grădinița;

- * lacune în pregătirea copiilor inserați în segmentul de învățământ primar;

- * deprinderi academice de bază lipsă la anumiți copii sau deprinderi greșite, ce necesită mai mult timp investit de către învățător, în scopul remedierii/ corectării;

- * deficiențe în limbaj și comunicare, mulți copii cu probleme de exprimare în limba română, ce necesită dincolo de ajutorul la clasă al învățătorului, intervenția specializată a profesorului logoped;

- * deprinderile logico-matematice cardinale neexersate în procesul educativ din grădinițe sau exersate insuficient.

3. OPORTUNITĂȚI:

- * un an de pregătire de bază pentru asimilarea corectă și facilă a conținuturilor de predare din clasa I;

- * învățarea prin joc și activități practice liber alese;

* posibilitatea de a desfășura programul școlar intercalat cu activitățile ludice și cele de recreere;

* inexistența calificativelor și a temelor;

* modelarea comportamentului în context școlar și inserția în segmentul claselor primare lentă și în condiții de securitate emoțională pentru copii.

4. AMENINȚĂRI:

* adaptarea greoaie la programul școlar început la ora 8:00, a unor copii cu vârsta mai mică de 6 ani, care au nevoia fiziologică de somn prelungit și dau semne de oboseală fizică pe parcursul primei ore de curs;

* inexistența regulilor în mediul familial, fapt care îi împiedică pe unii copii să accepte și să respecte regulile și regulamentele școlare;

* lipsa atenției unor elevi în timpul activităților din procesul instructiv-educativ-deficit de atenție;

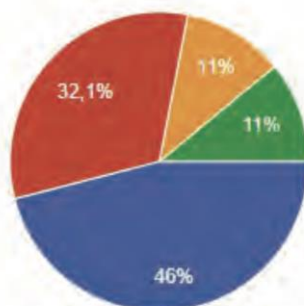
* imposibilitatea focusării pe sarcina concretă de lucru cu cartea/ caietul/ instrumental de scris;

* agitație fizică pentru copiii care sunt deprinși cu utilizarea excesivă a tehnologiei (laptop/ tabletă/ telefon);

* stiluri de parenting nepotrivite și dorința exagerată a unor părinți de asimilare de către copii a cât mai multor noțiuni, peste

nivelul celor elementare, cuprinse în programele școlare specifice clasei pregătitoare, la disciplinele Comunicare în limba română sau Matematică și explorarea mediului.

Concluziile studiului desfășurat pe 3 generații de clasă pregătitoare, în perioada 2013-2024, pe un eșantion de 90 de elevi, bazat pe Rapoartele de evaluare elaborate la finalul absolvirii claselor pregătitoare, sunt acestea:

- 46% dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare au realizat toate competențele, la toate disciplinele;

- 32,1 % dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare au realizat toate competențele, la toate disciplinele, excepție făcând maxim 3 competențe - în curs de realizare, la disciplina Comunicare în limba română și maxim 3 competențe - în curs de realizare, la disciplina Matematică și explorarea mediului;

- 11% dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare nu au realizat toate competențele, la toate disciplinele, peste 3 competențe - în curs de realizare, la disciplina Comunicare în limba română și peste 3 competențe - în curs de realizare, la disciplina Matematică și explorarea mediului;

-11% dintre elevii absolvenți ai clasei pregătitoare au primit recomandări cu privire la aspectul comportamental, la respectarea regulilor colectivului de elevi, a Regulamentului școlar și a indicațiilor cadrelor didactice, pentru desfășurarea optimă a procesului instructiv-educativ, pe parcursul claselor primare.

Procentul de aproape 50% al elevilor care au realizat toate competențele prevăzute la toate disciplinele școlare din Planul-cadru, scoate în evidență importanța clasei pregătitoare ca punct de plecare în dezvoltarea școlarului atât din punct de vedere cognitiv, cât și din punct de vedere emoțional, comportamental și socio-adaptativ.

BIBLIOTECARUL, GARDIAN AL CUNOAȘTERII DIN ANTICHITATE PÂNĂ ÎN PREZENT

Bibliotecar Despina Gheorghiu
Liceul „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț

Figura bibliotecarului, esențială în conservarea și diseminarea cunoașterii, a evoluat considerabil de-a lungul istoriei. De la custozii tăblițelor de lut în Mesopotamia antică până la specialiștii în informatică din bibliotecile moderne, rolul bibliotecarului a fost și continuă să fie pivotul gestionării informațiilor. Acest eseu își propune să exploreze transformarea rolului bibliotecarului de-a lungul secolelor, subliniind impactul tehnologic și cultural asupra acestei profesii.

Antichitatea și Evul Mediu

De-a lungul istoriei, bibliotecile au fost sanctuarele cunoașterii, iar bibliotecarii - păzitorii acestor temple ale învățaturii. De la primele arhive din Antichitate până la scriptoriile monahale medievale, rolul bibliotecarului a evoluat semnificativ, adaptându-se continuu necesităților culturale și tehnologice ale timpului.

Figura 1 – Reprezentare a bibliotecii din Alexandria¹

În lumea antică, bibliotecile nu erau doar spații de stocare a documentelor, ci și centre de cercetare și traducere. Biblioteca din Alexandria, fondată de Ptolemeu I în Egiptul elenistic, este poate cel mai elocvent exemplu. Bibliotecarii Alexandriei nu doar că gestionau și catalogau sute de mii de papirusuri-uri, dar participau activ la traducerea și comentarea textelor,

contribuind astfel la dialogul cultural dintre civilizații²

Acești bibliotecari erau adesea învățați multilingvi, cu competențe de scribi, traducători și chiar autori. Rolul lor depășea funcția administrativă, implicându-se direct în producția intelectuală și în conservarea unui patrimoniu literar vast.

Odată cu căderea Imperiului Roman și răspândirea creștinismului, centrul gravitațional al cunoașterii s-a mutat spre mănăstiri.

Viața bibliotecarilor monahali combina rolul spiritual cu cel intelectual.³ Manuscrisele erau copiate și ilustrate manual în scriptoriile mănăstirești, bibliotecarii devenind astfel gardieni ai textelor sacre și profane într-o perioadă marcată de invazii și instabilitate politică.

Acești monahi bibliotecari aveau adesea o educație profundă în teologie și filozofie, ceea ce le

1

<https://www.britannica.com/topic/Library-of-Alexandria>, accesat la 15.04.2024.

² Canfora, Luciano, *La biblioteca scomparsa*, Editori Riuniti, Roma, 1986, p. 42.

³ Umberto Eco, *Numele trandafirului*, Bompiani, Milano, 1980, p. 113.

permitea să selecteze și să interpreteze texte, dar și să contribuie la dezvoltarea limbajului și la standardizarea ortografică prin copierea manuscriselor. Prin aceste practici, bibliotecarii au avut un rol crucial în conservarea și transmiterea patrimoniului cultural european peste secole.

De-a lungul Antichității și Evului Mediu, rolul bibliotecarului a fost esențial nu doar în conservarea textelor, dar și în facilitarea accesului la acestea. În Antichitate, bibliotecarii facilitau dialogul cultural prin traduceri, în timp ce în Evul Mediu, ei contribuiau la conservarea cunoașterii într-un context în care textele scrise erau vulnerabile la distrugere.

Transformările socio-politice au modelat și redefinit continuu rolul bibliotecarului, acesta trecând de la un custode al textelor la un mediator cultural între diferite tradiții intelectuale. Studiind rolul bibliotecarilor de-a lungul Antichității și Evului Mediu, observăm cum această profesie a reflectat și a modelat dinamica culturală a epocilor respective. Fie că era vorba de păstrarea scroll-urilor în Alexandria sau de copierea manuscriselor în mânăstiri, bibliotecarii au fost întotdeauna mai mult decât simpli arhivari: ei au fost pilonii pe care s-a clădit și

datorită cărora a supraviețuit civilizația literară europeană.

Renașterea și Iluminismul

Perioadele Renașterii și Iluminismului au marcat momente de cotitură semnificative în istoria europeană, caracterizate printr-un reviriment cultural și intelectual ce a redefinit multe aspecte ale societății, inclusiv rolul bibliotecarului. Acestea reprezintă două momente fundamentale în istoria culturală și intelectuală europeană, fiecare marcând o expansiune semnificativă în rolul și funcțiile bibliotecarilor. În timp ce Renașterea a pus bazele umanismului și a revalorizat cunoașterea antică, Iluminismul a promovat rațiunea, știința și accesul democratizat la informație. Aceste transformări au amplificat rolul bibliotecarilor, transformându-i din simpli custozii ai cărților în agenți activi ai diseminării cunoașterii.

Renașterea, o perioadă de redefinire culturală și intelectuală ce a început în Italia secolului al XIV-lea, a revigorat interesul pentru literatura și științele antice. Bibliotecile, cum ar fi cele din Vatican, Florența și alte centre culturale, au fost esențiale în acest proces de redescoperire. Biblioteca Vaticanului a fost reorganizată pentru a sprijini studiile umaniste, facilitând

accesul la manuscrisele grecești și latine recent adunate.⁴ Vaticanului a fost transformată sub pontificatul lui Nicolae V pentru a deveni un centru de studii umaniste, colectând și oferind acces la manuscrisele grecești și latine, esențiale pentru învățării timpului.⁵

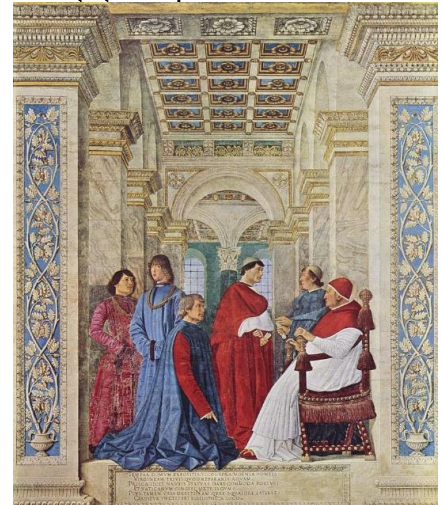

Figura 2 – Reprezentare a bibliotecii Vaticanului în secolul al XIV-lea⁶

Bibliotecarii epocii nu doar că gestionau și catalogau aceste colecții valoroase, dar adesea participau la traduceri, comentarii și studii critice. Ei erau profund erudiți, cunoscători ai limbilor clasice și medierea lor intelectuală

⁴ Paul F. Grendler, *The Universities of the Italian Renaissance*, Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2002, p. 277.

⁵ *Ibidem*.

⁶ <https://www.alamy.com/stock-photo/the-vatican-library.html?page=2&sortBy=relevant>, accesat la 15.04.2024.

era crucială în diseminarea noilor descoperiri și au avut atât rolul de a păstra textele și cunoștințele din Antichitate dar au fost și interpreți și mediatori ai lor.

Bibliotecile celebre cum ar fi cea din Vatican, Laurenziana din Florența sau Ambrosiana din Milano nu erau doar locuri de depozitare, ci adevărate laboratoare culturale unde bibliotecarii, adesea umaniști învățați, jucau roluri critice în interpretarea și studiul operei clasice. Acești bibliotecari erau nu numai custozi, ci și colaboratori activi la redactarea și traducerea lucrărilor ce formau fundația umanismului european.

Secolul al XVIII-lea a adus cu sine Iluminismul, un curent filozofic care punea accentul pe rațiune, critică și scepticism față de autoritățile tradiționale, inclusiv Biserica. Acesta a reprezentat o schimbare paradigmatică către valorizarea rațiunii și critică a autorităților tradiționale. Bibliotecarii au jucat un rol esențial în acest context, organizând colecții care reflectau noile idei despre știință, filozofie și guvernare. Aceștia au fost văzuți ca agenți esențiali în promovarea noilor idei prin organizarea și diseminarea lucrărilor de filozofie, știință și politică. De asemenea, bibliotecarii au fost implicați în diseminarea *Encyclopédie-ului*, lucrarea simbol a Iluminismului,

contribuind astfel la educarea publicului larg și la răspândirea ideilor iluministe, având un rol crucial în facilitarea accesului la această și alte lucrări similare, contribuind la educarea publicului larg.⁷ Rolul acestora s-a extins dincolo de simplele activități de catalogare, implicând organizarea de lecturi publice și dezbateri, facilitând astfel accesul la cunoaștere și încurajând discuția critică.

Figura 3 - Edițiile *Encyclopédie*⁸

Prin activitatea lor, bibliotecarii din Renaștere și Iluminism nu doar că au gestionat și au prezervat patrimoniul cultural, dar au fost și catalizatori ai schimbării sociale. Ei au influențat direct formarea unei conștiințe publice educate și au modelat dezbaterile publice, aspecte fundamentale pentru

⁷ Robert Darnton, *The Business of Enlightenment*, Harvard University Press, Cambridge, 1979, p. 152.

⁸ <https://www.futura-sciences.com/sciences/questions-reponses/livre-fabuleuse-histoire-encyclopedie-11180/>, accesat la 15.04.2024.

avansarea societăților europene. Acești bibliotecari au fost pionieri în organizarea de lecturi publice și dezbateri, transformând bibliotecile în forumuri ale discuțiilor critice și ale schimbului de idei. Aceasta nu doar că a amplificat răspândirea cunoașterii, dar a și democratizat accesul la informație, contribuind la formarea unei societăți informate și angajate.

Astfel, Renașterea și Iluminismul au marcat epoci de transformare profundă pentru rolul bibliotecarilor, trecând de la custozi pasivi la intermediari activi ai cunoașterii. Această evoluție a contribuit esențial la democratizarea accesului la informație și la formarea spiritului critic, piloni centrali în dezvoltarea societății moderne. Bibliotecarii din Renaștere și Iluminism au jucat roluri fundamentale nu doar în conservarea și catalogarea textelor, dar și în promovarea și facilitarea accesului la cunoaștere. Transformările în structura socială și în paradigmele intelectuale ale acestor epoci au fost reflectate și impulsionate de evoluția rolului bibliotecarilor. Ei au fost, astfel, nu doar martori, ci și actori principali în mișcările culturale care au modelat modernitatea europeană.

Renașterea și Iluminismul nu numai că au

redefinit arta, știința și filozofia, dar au reconfigurat și rolul bibliotecarilor, de la custozi pasivi la intermediari activi și promotori ai cunoașterii. Studiul acestor transformări oferă o perspectivă valoroasă asupra modului în care profesia de bibliotecar a contribuit la evoluția culturală și socială a Europei.

Era Modernă și Contemporană

În ultimele două secole, rolul bibliotecarului a suferit transformări radicale, determinate de schimbările tehnologice și culturale ale societății. De la Revoluția Industrială la era digitală, bibliotecarii au trecut de la simpli custozi ai colecțiilor de cărți la gestionari ai informației în format digital și consultanți pentru accesarea acesteia.

Introducerea industrializării a adus schimbări fundamentale în modul de producție și acces la cărți, multiplicând astfel resursele informaționale. Melvil Dewey, un inovator emblematic al acestei perioade, a revoluționat biblioteconomia prin introducerea Sistemului Decimal Dewey (DDC) în 1876, un sistem de clasificare a cunoștințelor în biblioteci care a standardizat organizarea colecțiilor pe plan global. Dewey nu doar că a simplificat căutarea și accesul la cărți, dar a promovat și

profesionalizarea biblioteconomiei, insistând pe educația formală și etica profesională a bibliotecarilor.⁹

Secolul XX a marcat trecerea de la era industrială la era informației, caracterizată prin apariția și evoluția tehnologiilor digitale. Bibliotecile, tradițional depozite de cărți fizice, au început să încorporeze resurse digitale, inclusiv baze de date electronice, e-books și acces la internet. Această transformare a necesitat o adaptare semnificativă din partea bibliotecarilor, care au devenit nu doar custozi ai informațiilor ci și specialiști în tehnologia informației. Bibliotecarii contemporani trebuie să posede competențe în navigarea și gestionarea resurselor digitale, asigurându-se că publicul are acces la informații veridice și relevante într-o lume tot mai saturată de date.¹⁰

În contextul actual, rolul bibliotecarului este mai complex și implică competențe diverse, de la cunoștințe IT, la abilități de cercetare și competențe sociale. Apariția Internetului

și a tehnologiilor digitale a transformat bibliotecile în centre multimedia. Bibliotecarii contemporani sunt, de asemenea, implicați în educația utilizatorilor pentru a naviga în mod eficient în marea de informații digitale. Ei organizează ateliere, cursuri și sesiuni de instruire, contribuind la dezvoltarea unei societăți informate și capabile să facă față provocărilor erei informației.

Transformarea rolului bibliotecarului de la Revoluția Industrială până în era digitală reflectă schimbările profundă ale societății în privința producției, accesului și gestionării informației. Prin adaptarea continuă la noile tehnologii și la schimbările în modalitățile de accesare a informației, bibliotecarii și-au asigurat un rol esențial în medierea accesului la cunoaștere, educarea publicului și promovarea alfabetizării informaționale.

Prin evoluția lor, bibliotecarii au demonstrat o capacitate remarcabilă de adaptare la schimbările tehnologice și culturale, asigurând o tranziție fluidă de la mediul tradițional de păstrare a cunoașterii la cel digital. Rolul lor în societate s-a transformat considerabil, devenind mult mai complex și indispensabil pentru funcționarea eficientă a instituțiilor de cunoaștere și

⁹ Wayne A. Wiegand, *Irrepressible Reformer: A Biography of Melvil Dewey*, American Library Association, Chicago, 1996, p. 89

¹⁰ Cassell, Kay Ann, Hiremath, Uma, *Reference and Information Services in the 21st Century*, Neal-Schuman Publishers, New York, 2011, p. 204.

educație, precum și pentru publicul larg.

În antichitate, rolul bibliotecarilor era predominant concentrat pe conservarea scrierilor pe tăblițe de lut, papiros sau pergament. Acești păstrători erau adesea învățați selectați pentru abilitățile lor de a organiza și interpreta informațiile esențiale. Prin comparație, bibliotecarii contemporani nu doar că gestionează colecții fizice de cărți și documente, dar sunt și experți în manipularea și organizarea datelor digitale. Acest aspect include baze de date, resurse electronice, și chiar gestionarea rețelelor de informații, ce se extind pe platforme globale.

Adaptarea la tehnologia informației a fost un pas crucial pentru bibliotecari în ultimele decenii. Integrarea sistemelor de gestionare a bazelor de date, a catalogării digitale și a accesului la resurse electronice sunt doar câteva dintre competențele tehnice acum necesare în profesia de bibliotecar. Acest lucru a transformat biblioteca tradițională dintr-un simplu depozit de cărți într-un centru activ de accesare și diseminare a informației. Bibliotecarii sunt acum, mai mult ca niciodată, navigatori și interpreți ai unei mări vastă de date, având rolul de a facilita accesul la informație într-un mod etic și eficient.

Pe măsură ce accesul la informație devine din ce în ce mai democratizat prin internet și tehnologii digitale, structura accesului la cunoaștere se transformă. Bibliotecarii joacă un rol pivotant în modelarea acestui acces, nu doar prin organizarea resurselor, ci și prin crearea de programe și servicii care promovează alfabetizarea informațională și digitală. Ei contribuie astfel la eliminarea barierelor de acces și la promovarea unei societăți mai informate și educativ echitabile.

Evoluția rolului bibliotecarilor de la custozii tabletelor de lut la specialiștii IT reflectă o adaptare impresionantă la necesitățile și tehnologiile fiecărei ere. Prin această adaptare continuă, bibliotecarii asigură că cunoașterea nu doar că supraviețuiește, dar este și accesibilă, relevantă și utilă pentru societate. Această transformare nu este doar o mărturie a schimbărilor în valorizarea informației, ci și un indicator al rolului vital pe care bibliotecarii îl joacă în cultivarea și promovarea unei societăți educate.

BIBLIOGRAFIE

1. Canfora, Luciano, *La biblioteca scomparsa*, Editori Riuniti, Roma, 1986, p. 42.
2. Cassell, Kay Ann, Hiremath, Uma, *Reference and Information Services in the 21st Century*, Neal-Schuman Publishers, New York, 2011, p. 204.
3. Paul F. Grendler, *The Universities of the Italian Renaissance*, Johns Hopkins University Press, Baltimore, 2002, p. 277.
4. Robert Darnton, *The Business of Enlightenment*, Harvard University Press, Cambridge, 1979, p. 152.
5. Umberto Eco, *Numele trandafirului*, Bompiani, Milano, 1980, p. 113.
6. Wayne A. Wiegand, *Irrepressible Reformer: A Biography of Melvil Dewey*, American Library Association, Chicago, 1996, p. 89.
7. <https://www.alamy.com/stock-photo/the-vatican-library.html?page=2&sortBy=relevant>, accesat la 15.04.2024.
8. <https://www.britannica.com/topic/Library-of-Alexandria>, accesat la 15.04.2024.
9. <https://www.futura-sciences.com/sciences/questions-reponses/livre-fabuleuse-histoire-encyclopedie-11180/>, accesat la 15.04.2024.

ABANDONUL ȘCOLAR, DETERMINAT DE CONFLICTUL ȘCOLAR ȘI DE VIOLENȚA ȘCOLARĂ, REALITATE A ȘCOLII MODERNE

Secretar Mareș Elena
Școla Gimnazială Nr.2 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț

Termeni cheie: semnificativă de abandon le-a făcut privind calitatea comportament, abandon școlar. Problemele învățământului, reformarea școlar, conflict școlar, comportamentale ale materiei și implementarea violență școlară, insucces elevului constituie o metodelor revoluționare, se școlar, etichetarea elevului problemă de bază a confruntă cu aceeași dezangajare școlară. dezvoltării lui sociale, in problemă, mereu de

Sumar general a dezvoltării lui actualitate: abandonul școlar. Violența umană este, ,fără școlare, in particular. Violența școlară este doar îndoială, una dintre temele Eficiența unui sistem școlar una dintre manifestările recurente ale societăților se poate măsura prin violentei cotidiene. contemporane. Preocuparea capacitatea de a păstra elevii Dezbaterele privind relația pentru manifestările de în cadrul său până la între conceptul de „drept la violență, strategiile de obținerea unei acreditări siguranță" și mediul școlar prevenire combatere a școlare minime necesare au căpătat o dezvoltare acestor fenomene reprezintă pentru incluziunea pe piața continuă și constantă, cu subiecte de reflecție pentru muncii. Părăsirea sistemului diferențe de la țară la țară, lideri de opinie, politicieni, educativ înaintea obținerii devenind oficial o problemă jurnaliști și, mai ales, pentru unui certificat de studii, altfel politică în urma unei întâlniri cercetători din diferite zis, abandonul școlar, este a experților, organizată de domenii ale științelor sociale. unul dintre fenomenele cele Comisia Europeană la Printre factorii care mai îngrijorătoare in Utrecht, în anul 1997. Mass- determină abandonul școlar, judecarea capacității media acordă din ce în ce prezentul articol face referire generale a organizațiilor mai multă atenție violenței, la conflictul școlar, violența școlare. și contribuind la conștientizarea școlară și modalitatea prin Școala modernă, și creșterea interesului public care se ajunge la o rată dincolo de salturile pe care față de violența tinerilor,

inclusiv față de violența școlară. Școala este o parte integrantă a comunității largi, iar problemele cu care se confruntă ca instituție și mediu de formare a tinerilor privesc întreaga societate. Explicarea abandonului școlar a cunoscut în ultimele decenii câteva realizări și evoluții marcate de evoluțiile sociale. Astfel, abandonul este văzut doar ca momentul final al unui proces îndelungat de dezangajare/detașare școlară, care poate începe cu mult timp înaintea părăsirii propriu-zise a școlii, fenomenul individual al abandonului fiind rezultatul unei evoluții graduale, în care elevul evaluează costurile și beneficiile școlarității în funcție de semnalele pe care le primește din context. Înaintea actului dramatic al abandonului, se insinuează gândul acestuia. Înțelegerea abandonului într-un mod care evită învinovățirea victimei se regăsește și în teoretizările care văd abandonul ca fiind, cel puțin parțial, provocat de către instituțiile de învățământ, printr-un set de practici și acțiuni la capătul cărora elevul decide că nu mai este potrivit pentru școală. Abandonul este finalul nefericit al procesului de dezangajare școlară. Acțiunile pedagogice pot provoca sau înlătura manifestările de agresivitate ale copiilor și adolescenților, dar cu cât este mai sever controlul elevilor de către cei implicați în actul educativ, cu atât aceștia manifestă sentimente de frustrare, de neîncredere în forțele proprii și respectiv aceștia manifestă agresivitate față de semenii. După, J. Herbet, există mai multe tipuri de violență școlară sub forma de agresivități active fizice directe: lovirea unui coleg; agresivități active fizice indirecte: lovirea unui substitut al victimei, agresivități active verbale directe: înjurarea, amenințarea; agresivități verbale indirecte: calomnia; agresivități pasive fizice directe: împiedicarea producerii unui comportament al victimei; agresivități pasive fizice indirecte: refuzul de-a realiza o sarcină, o activitate; agresivități pasive verbale directe: refuzul de a vorbi; agresivități pasive verbale indirecte: negativismul. Sub eticheta violenței se ascunde, în mod frecvent: orice comportament ce are ca scop prejudicierea sau distrugerea victimei; confruntare vizuală; poreclirea; tachinarea; ironizarea; imitarea în scop denigrator; refuzul de-a acorda ajutor; bruscare; lovirea cu diverse obiecte; pălmuirea; împingerea și aruncarea; etichetarea elevului. Profesorul care încearcă să corecteze un comportament apelând la etichetare nu face decât să-l fixeze și mai mult. Totodată, etichetarea elevului poate fi

considerată drept o stigmatizare, în care persoanele ce nu manifestă un comportament acceptat de grup, sunt izolate. Etichetarea pusă de profesor are impact major asupra întregului colectiv. Ceilalți elevi preiau imediat eticheta pusă, o folosesc în mod frecvent și, astfel, presiunea asupra copilului etichetat crește exponențial.

Abordarea violenței în școli (sau violentei școlare), ca formă particulară de violență, trebuie să ia în considerație trei concepte-cheie: violența, școala și vârsta. Ca atare, din această abordare se exclud copiii necuprinși în vreo formă de educație, deși ei pot fi la vârsta școlarizării. De asemenea, deși vârsta este o variabilă importantă, violența școlară nu este asociată cu delincvența juvenilă, decât în măsura în care faptele penale ale tinerilor au loc în perimetrul școlii sau cel mult în vecinătatea acesteia,

infractorii având statut de elev. În acest ultim caz, violența în școli poate fi considerată violență juvenilă instituțională, iar fenomenul violenței școlare poate fi integrat în criminalitatea minorilor. Violența școlară poate fi considerată drept o parte a delincvenței juvenile, ea urmând și contribuind la aceasta: astfel, se poate vorbi despre criminalitatea minorilor.

Bibliografie

1. Bîrsan C., Lungu A. - Abandonul școlar efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Gnajez W.J. The Psychology of Discipline in the Classroom, New York: Macmillan Publishing Co. Inc., 1968.
3. Neamțu C. Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor. Iași: Polirom, 2003.
4. Osterrieth P. Copilul și familia. București: Editura Didactica și Pedagogica, 1973.
5. Constantin, C. (2006). Sisteme informatice de marketing, Editura Infomarket, Brașov Lefter, C. (2004). Cercetări de marketing, Editura Infomarket, Brașov

STILURI DE PARENTING - STUDIU

**Profesor pentru învățământ primar Iorga Anca-Mirabela
Școla Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

**În orice stil de educație
totul se rezumă la IUBIRE...
A EDUCA înseamnă A IUBI
și A DĂRUI.*

De când sunt lumea și pământul, cum spun bătrânii, părinții au încercat să le ofere copiilor un bun exemplu pentru a se descurca în viață, atunci când nu mai puteau fi împreună, unii lângă alții...

Educația în familie a existat în forme incipiente încă din cele mai vechi timpuri, înainte de era noastră. Înainte de a intra omenirea în Galaxia Guttenberg prin invenția magnifică denumită tipar și, implicit apariția scrierilor, cărților și tratatelor despre „educatio - arta de a forma bunele deprinderi”, așa cum ne spune Platon.

În același timp cu întemeierea primelor orașe-cetăți, Sparta și Atena, au început să se contureze două mari direcții în ceea ce privește modul copiilor de a crește:

- **stilul spartan**, militar, autoritar, cu promovarea educației dure, reci, fără implicare emoțională, prin care copilul, trecând prin greutăți și provocări, se călea și astfel

pregătit pentru „lupta cu viața” devenea;

- **stilul atenian**, democratic, cu promovarea educației prin sfaturi, parabole, exemple și lecții care să-l determine pe copil să-și pună singur întrebări existențiale și să descopere astfel propriile adevăruri esențiale.

Inclusiv informațiile despre începuturile educației în imperiul roman, ne sunt mărturie a faptului că educația de bază se desfășura în cadrul familiei.

Abia la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea, se poate vorbi despre o „externalizare” a educației, în momentul în care, la îndemnul clasei sociale superioare, a burgheziei, se pun și bazele școlii elementare și ale unei discipline care să se ocupe cu studiul teoriei pedagogice.

Pe tărâmurile noastre strămoșești, cu sfințenie ne amintim de anul de grație 1864 - Noiembrie 25 și de Reformele lui Cuza în educație („**Legea instrucțiunii publice**”).

Cuvintele sale nu le uităm și-n zilele de azi le rememorăm: „*În fiecare sat, oricât de-ndepărtat să fie câte-o școală de-nvățat!*”. Și

cu recunoștință, tot lui îi mulțumim pentru trecerea la scrierea cu alfabet latin!

Grație domnitorului Unirii în apele educației „ne-am botezat” și prima universitate la Iași (1860) și București (1864) am înființat. Astfel ne-am civilizat, prin introducerea învățământului primar obligatoriu și finanțat de stat. Mai mult, ne-am făcut intrarea în rândul țărilor civilizate, care aveau de multe secole universitate (Universitatea din Bologna – 1088, Oxford – 1096, Sorbona – 1160, Cambridge – 1209).

La educația oferită-n familie revenind și termenul de *pedagogie* definind, acesta provine din *paideia* - creștere, hrănire, dezvoltare, formare, în limba greacă desemnând și persoana care la școală copilul însoțea, adică, spre învățătură, la propriu îl conducea (*pais-copil+agein-a conduce*).

Prin extindere, fiecare părinte se poate erija în rolul de „pedagog” pentru copilul său, căci îl conduce pe drumul către cunoaștere, îl „hrănește” spiritual, îi este alături pe tot parcursul demersului său educațional. Părintele este cel ce rămâne mereu lângă copil, indiferent de ciclurile școlare, de școlile

următe și de dascălii ce-i trec acestuia pragul în diferite etape ale dezvoltării sale.

De-a lungul vieții, fiecare părinte adună cunoaștere, experiențe personale sau moștenite, își fixează anumite convingeri legate de educație și își formează astfel propriul stil de a fi părinte.

Maniera de abordare în educație, totalitatea concepțiilor, atitudinilor, a gesturilor, a măsurilor aplicate, multitudinea comportamentelor afișate, a exemplelor susținute, pleiada de metode, procedee, strategii folosite, în procesul de educare-formare a propriului copil, coroborează și un mod, un „stil” de a educa, un „stil” de a fi părinte conturează.

* Stilul de parenting constituie un pattern general (o metodă, un șablon, un model tipizat) de un părinte adoptat, în creșterea copilului, aplicat.

Acesta poate fi stabilit prin metoda „**CEI 2 A – AFECȚIUNE și AUTONOMIE**”, mai precis, prin analiza raportului între cantitatea de afecțiune pe care o oferim copilului și gradul de autonomie, de libertate și responsabilitate.

Am transpus raportul în două întrebări, pentru a ne fi nouă, părinților, de ajutor și stilul de parenting dominant să-l identificăm mai ușor:

* Câtă AFECȚIUNE îi ofer copilului?

* Câtă AUTONOMIE primește copilul?

Diana Baumrind, psiholog clinician contemporan, de origine americană sugerează în cercetările sale faptul că stilul unui părinte poate fi identificat după **căldura și controlul** pe care acesta le oferă copilului.

„Unii părinți sunt calzi, relaxați, interesați de îngrijirea și educarea copilului; alții sunt reci, indiferenți sau tensionați. Unii exercită un control intens, alții sunt indulgenți. Unii se centrează pe copil, implicându-se mai mult în viața acestuia, alții se centrează pe propria persoană, fiind mai preocupați de propriile interese și activități.” (Atkinson, R.L., Bern, D., Smith, D., **Introducere în psihologie**).

Căldura părintească, afecțiunea, numită și acceptare sau receptivitate (Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., **Psihologia copilului**) presupune „centrarea pe copil, susținere, suport afectiv și încurajare, capacitatea de a fi apropiat de acesta, de a fi atent la nevoile sale și de a-i arăta acest lucru”.

„Prezența mamei și a tatălui este o necesitate resimțită de copil, dar nu este suficientă în conturarea unei personalități sănătoase, deoarece copilul are nevoie de dragoste”. (Bonchiș E.,

Copilul și copilăria-o abordare psihopedagogică).

Controlul parental, numit și **exigență**, vizează comportamentele de disciplină impuse copilului. Există părinți care le impun anumite cerințe copiilor și își exercită controlul prin monitorizarea și disciplinarea permanentă prin reguli a activităților și comportamentelor, a conduitei lor, pentru ca aceștia să acționeze conform regulilor și principiile specifice vârstei, precum există și părinți care se situează la polul opus.

În funcție de cele două dimensiuni, **căldura părintească și controlul parental**, se disting patru stiluri de parenting: *parenting democratic, parenting autoritar, parenting permisiv, parenting neimplicat*.

1. Stilul DEMOCRATIC

Căldură și Control - nivel ridicat, în echilibru, stil parental caracterizat prin:

- centrarea educației pe copil, atât din punct de vedere al atenției, cât și al cerințelor exercitate față de el;
- accent pus pe validarea emoțională, sensibilitate, afecțiune permanentă față de copil;
- impunerea de standarde foarte înalte de comportament de către părinți, aceștia setând numeroase așteptări, în concordanța vârstei, dar și a abilităților;

- respectarea disciplinei prin stabilirea unor reguli clare și prin monitorizarea respectării acestora;

-solicitarea părerilor copilului, acesta fiind ascultat atunci când dorește să comunice cu părintele și lăsat să-și formuleze păreri proprii asupra anumitor situații.

Parentingul exigent sau democratic se bazează pe conceptul „**Fermitate cu lubire**” și se caracterizează „**printr-un control ferm în contextul unei relații calde și favorabile.**”(Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., **Psihologia copilului**).

2. Stilul AUTORITAR

Căldură-nivel scăzut și Control-nivel ridicat, stil parental caracterizat prin:

- standarde extrem de severe în privința educației și a comportamentului copiilor, pe fondul unor amenințări și pedepse exagerate;

- foarte multe reguli, care trebuie respectate cu strictețe, indiferent de necesitățile și dorințelor reale ale copiilor;

- neîncrederea în copii și în capacitatea de a se descurca singuri, de a lua decizii;

- neascultarea copiilor atunci când doresc să-și exprime punctul de vedere;

- inexistența sau slaba afecțiune față de copil, uneori chiar inducerea fricii.

Parentingul autoritar ne apare astfel ca „**un stil caracterizat printr-un control ferm, în contextul unei relații reci și exigente**”.

(Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., **Psihologia copilului**)

În încercarea de a scăpa de acea severitate, și de controlul aspru, tinerii crescuți în acest stil devin deseori rebeli în gândire, fapte sau simțire.

3. Stilul parental PERMISSIV

Căldură-nivel ridicat și Control-nivel scăzut, stil parental caracterizat prin:

- centrarea pe copil, cu un grad ridicat de acceptare a acestuia, manifestat prin sensibilitate, afecțiune, toleranță;

- ascultarea și încurajarea copilului să-și exprime punctul de vedere;

- evitarea confruntărilor directe cu problemele comportamentale reale ale copiilor;

-ignorarea comportamentelor inadecvate;

-neimpunerea de reguli sau obișnuințe;

-lipsa de fermitate și consecvență în aplicarea puținelor reguli, acolo unde există.

Părinții permisivi cedează deseori în fața insistențelor, mofturilor și comportamentului răsfățat al copilului. Așadar, acest stil permisiv prezintă „**nivelurile scăzute de control în contextul unei relații calde și favorabile**”(Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., **Psihologia copilului**).

4. Stilul NEIMPLICAT

Căldură-nivel scăzut și Control-nivel scăzut, stil parental caracterizat prin:

-părinte neangajat sau neglijent, aproape absent în educația copilului;

-manifestarea unui nivel redus de încurajare și susținere a copilului, ajungându-se până la detașare și neimplicare emoțională;

-inexistența regulilor și a obligațiilor, copiii nefiind controlați, monitorizați;

- lipsa disciplinei, a atenției, a susținerii și sprijinului.

Aceste stiluri parentale, au concluzionat specialiștii din sfera psihopedagogiei în cercetările lor din ultimele decenii, sunt destul de subiective, căci variază în funcție de foarte mulți factori individuali, intrinseci (temperament, caracter, valori, grad de educație, experiență de viață, profesie) și de o serie de alți factori extrinseci (mediu, cultură, condiții sociale, structura familiei, grad de civilizație, etc.). În plus, nu sunt de sine stătătoare, nu se manifestă în stare pură, ci se întrepătrund, în dependență de alți factori subiectivi, ce țin de experiențele concrete prin care trece fiecare familie în parte.

Pe cale de consecință, un anumit părinte poate prezenta un stil de parenting predominant, care devine cardinal, căci este aplicat cu preponderență și alte 1-2 stiluri complementare, cu caracter nepermanent, aplicate doar în anumite

etape ale creșterii copilului sau în circumstanțe diferite.

Un exemplu concret este acela în care părintele afirmă că în copilăria mică i-a permis totul copilului (stilul permisiv/ democratic), iar în adolescență, a devenit ușor mai autoritar (stilul autoritar).

Vestea bună este aceea că stilurile de parenting nu sunt imuabile, ele se pot schimba, se pot îmbunătăți și adapta din mers, odată cu creșterea în tandem și a copilului și a părintelui.

Părintele *trezit* și *conștient* devenit, în rolul său de mentor în destinul copilului, va găsi punctele forte ale fiecărui stil parental din interiorul său, astfel încât, cu măiestrie și iubire să aleagă Binele din orice provocare întâlnită pe drumul spre autodevenire.

Bibliografie:

*Atkinson, R.L., Bern, D., Smith, D., ***Introducere în psihologie***, Editura Tehnică, 2002;

*Bonchiș E., ***Copilul și copilăria - o abordare psihopedagogică***, Editura Imprimeriei de Vest, 2001;

*Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., ***Psihologia copilului***, Editura Polirom, 2010;

*Iorga, A., ***Părintele perfect există. Părintele perfect ești tu!***, Editura „Sf. Ierarh Nicolae”, 2023.

STUDIU PRIVIND VALORIFICAREA FACTORILOR SOCIALI ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

**Profesor pentru învățământ primar Mihăiasa Cristina-Lica
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Profesia didactică are o dimensiune umană extrem de puternică, fapt care implică nu doar cunoștințe și competențe, ci și atitudini, valori, etos, într-un cuvânt o conștiință profesională. Cadrul didactic nu este doar un agent, care se supune unui sistem de norme, ci și un actor, care se investește în ceea ce face, conferă semnificații, trăiește activitatea cu elevii, cu un indice de intervenție personală important.

Sistemul de învățământ românesc nu este încă, în totalitate pregătit să răspundă nici noilor exigențe impuse de lumea în care trăim și nici schimbărilor de esență pe care le aduce noul secol pe întregul mapamond.

Conservatorismul, depersonalizarea, elitismul și inegalitatea de șanse, segregarea școlii de persoană, familie, comunitate și societate sunt doar câteva dintre tarele care trebuie depășite. În aceste condiții, ce ar trebui să știi și cum să faci astfel încât să fii un bun dascăl la catedră? Cum să predai astfel încât să ajungi la mintea și la sufletul copilului? Răspunsul este pe cât de simplu, pe atât de complex: comutând accentul de pe latura informativă a procesului educativ spre cea formativă, atât de deficitară până nu demult și focalizându-ne pe aspectele cognitive ale elevului, urmărind pregătirea lui secvențială și integrată pe

discipline școlare, armonizând cunoștințele și latura cognitivă a persoanei cu cea afectivă, atitudinală și comportamentală. În felul acesta vom reuși să tratăm elevul ca pe o persoană reală, implicată activ în propriul său proces de formare și dezvoltare.

Analizând conceptul de profesionalizare pedagogică a cadrelor didactice prin prisma teoriei capitalului uman, putem evidenția posibilitatea acestei „descoperiri și deschideri” benefice pentru evoluția comunității/a societății: atunci când cadrele didactice au preocupări ale profesionalizării personale și profesionale cu tentă (auto)motivare pe toată

durata desfășurării lor, șansele ca tânăra generație să beneficieze de o educație adecvată cresc.

Cu atât mai mult, puterea exemplului poate deveni un factor decisiv pentru perseverența cu care un copil sau un adolescent se implică în activitățile de învățare. Așadar, mai mulți adulți educați eficient înseamnă mai mulți tineri educați adecvat și acest proces între generații poate asigura progresul social și economic real, alimentat de resursa umană în cultura educației. În context se relevă aserțiunea că automotivarea, ca funcție profesională, și motivarea, ca funcție administrativă și managerială, acestea, ambele, urmăresc scopul de obținere a performanțelor și de recunoaștere a faptului că fiecare cadru didactic este unic și că importanța lui în liantul educațional este deosebită.. Așadar, profesionalizarea

pedagogică a cadrelor didactice este fundamentată pe raportarea la formarea inițială, la formarea continuă și la autoformare (autoeducație), considerate în actul didactic drept îndatorire profesională. De aceea, adulții se centrează mai mult pe imaginea de sine, au așteptări ce se bazează pe experiența anterioară, pun în balanță motivele intrinseci și costurile personale implicate în activitatea de învățare. Ca răspuns la această problematică, profesorul Sorin Cristea propune o abordare inovatoare a procesului de educație a adulților prin „munca în grup, dezbateri organizate, participare la activități productive și de cercetare, seminare și stagii de studiu etc.”.

Aceste strategii active, centrate pe acela care învață, pot fi „o soluție pentru situațiile sociale critice, rezultate adesea din relațiile

tensionate între diferite generații, dar și între diferite categorii sociale”. Însă imaginea de sine a cadrelor didactice este în directă atenție și de reprezentarea socială a acesteia și de aceea profesionalizarea pedagogică a cadrelor didactice trebuie abordată în context actual (nevoi emergente ale beneficiarilor, diversificare de personal, accelerare a inserției profesionale, competențe profesionale noi etc.).

Prin acțiune și depășirea unor situații dificile, individul se valorizează în ochii altora și în proprii săi ochi. El are nevoie și face eforturi să fie recunoscut, iubit, admirat, acceptat, confirmat. Orișicare om nutrește dorința să se afirme în context social, raportându-se la persoanele pe care le admiră. Dorința de schimbare, efortul pentru progres își are originea în aceeași nevoie de valorizare.

Pentru a respecta codul deontologic, cadrul didactic urmărește să valorifice experiența spirituală a elevilor și experiența proprie, să creeze situații educaționale de puternică responsabilitate pentru elevi, să utilizeze autoevaluarea și să educe elevii spre o autoapreciere corectă, să prelucreze conținutul informativ în funcție de particularitățile elevilor, să manifeste înțelegere, respect, umanism și corectitudine față de elevi, în mod egal.

Bibliografie:

Cristea S. Fundamentele pedagogiei. Iași, Ed. „Polrom”, 2010
Dumitru I.A.I. Calitatea formării personalului didactic. Timișoara, Ed. „Mirton”, 2007.

STUDIU ASUPRA ELEVILOR SUPRADOȚĂȚI

**Profesor pentru învățământ primar Iorga Anca-Mirabela
Școala Gimnazială Nr. 3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Psihopedagogia elevilor supradotați reprezintă una din provocările curriculare în aria psihologiei speciale, denotând faptul că preocuparea specialiștilor în domeniu trebuie să cuprindă întreaga sferă a cerințelor educative speciale și anume, atât sfera elevilor cu dificultăți de învățare, cât și a elevilor supradotați.

Descoperirea și sprijinirea copiilor supradotați revine ca sarcină în etapa inițială, cadrului didactic în perioada claselor primare, deoarece învățătorul, petrecând timp alături de elevii săi, atât în cadrul formal al școlii, cât și în cadrul nonformal, în cadrul activităților extracurriculare, cunoaște abilitățile, capacitățile, dotarea deosebită sau talentul într-un anumit domeniu al acestor elevi. De aceea se impune cunoașterea întregului demers de sprijin al acestora și familiarizarea cu metodele de depistare și de lucru cu aceasta categorie a elevilor „merituoși”, pentru a nu le pierde sau risipi „darul”, ci a-l spori ca pe-o „comoară de mărgăritare”.

În etapa inițială, de depistare a elevilor

supradotați este necesară cunoașterea termenilor cu care se operează:

*supradotare : un grad superior mediei convenționale de dezvoltare a aptitudinilor generale sau/și specifice, care necesită experiențe de învățare diferențiate prin volum și profunzime în raport cu experiențele obișnuite furnizate de școală;

*elevi capabili de performanță înaltă: tinerii identificați ca având realizări și/sau aptitudini potențiale în oricare dintre următoarele domenii, izolate sau în combinație: capacitatea intelectuală generală, aptitudini academice specifice, gândire productivă și creativă, abilitate în leadership, talent pentru arte, aptitudini psihomotrice; ***precocitate**: dezvoltarea psihomotricității, afectivității și intelectului dincolo de nivelul mediu constatat la stadiul de vârstă considerat;

* **talent**: ansamblul dispozițiilor funcționale, ereditare și al sistemelor operaționale dobândite ce mijlocesc performanțe deosebite și realizări originale în activitate; este caracterizat nu numai prin efectuarea cu succes a unei

activități, ci și prin capacitatea de a crea opere originale;

*geniul: cea mai înaltă formă de dezvoltare a aptitudinilor, dispunând de o extraordinară capacitate creatoare, capabilă de produse deosebit de originale.

Depistarea copiilor și tinerilor supradotați și talentați se realizează prin depistarea și analiza aptitudinilor. Aptitudinile sunt „sisteme operaționale stabilizate, superior dezvoltate și de mare eficiență.”(Neveanu, 1987). Inteligența este considerată drept aptitudine generală cu rol adaptativ. Identificarea timpurie a copiilor supradotați și talentați reprezintă un element de bază al oricărui program de stimulare și dezvoltare a aptitudinilor speciale. Procesul de identificare presupune o procedură de tip screening (triere).

Cei mai mulți elevi cu dotație superioară posedă una sau mai multe aptitudini care îi singularizează între colegii de aceeași vârstă; sunt însă și cazuri rare în care copilul este înzestrat multilateral. Strategiile de selecție a copiilor cu dotație

superioară vizează, de regulă, punerea în evidență a performanțelor manifestate la anumite criterii „cheie”, cum ar fi operarea cu numere, calcul matematic, raționament, nivel de înțelegere, operare cu abstracțiuni, memorie verbală, rezolvarea unor sarcini ce necesită un grad înalt de operare mintală. La cei talentați se evaluează nivelul creativității constatată în produsele activității lor.

J. S. Renzulli a propus o metodă de depistare a copiilor supradotați ce implică 6 etape:

1. selectarea a 50% dintre elevii remarcabili ai școlii;
2. completarea unei fișe de caracterizare pentru fiecare elev selectat, luând în considerare evaluările profesorilor care îl cunosc;
3. colectarea nominalizărilor din partea anturajului (colegi, părinți, prieteni, autonominalizare);
4. colectarea nominalizărilor speciale (venite de la cadre didactice din alte școli, centre, psihologi, psihopedagogi etc.);
5. informarea părinților celor selectați cu privire la programul potrivit fiecăruia dintre elevi, menționându-se faptul că acceptarea în program nu înseamnă recunoașterea tacită a supradotării lor;
6. identificarea copiilor supradotați în urma derulării programului, prin evaluarea

interacțiunii dintre profesor și elev și a evoluției acesteia în timp.

Testarea psihologică propriu-zisă presupune folosirea de probe standardizate de către un profesionist (psiholog). Acestea pot fi: teste de inteligență, teste de aptitudini, de personalitate, de creativitate, scale de dezvoltare, probe de vocabular, probe de afectivitate, inventar de interese vocaționale.

Depistarea elevilor supradotați se poate efectua în cele mai multe cazuri prin stabilirea coeficientului de inteligență, respectiv a nivelurilor superioare de inteligență. Trebuie observat faptul că, în măsurarea inteligenței, este luat în considerare îndeosebi palierul înțelegerii și operării cu concepte abstracte. În general, se consideră că vorbim despre:

-supradotare moderată - la cei cu IQ=130-145; - supradotare înaltă cu IQ=145-160; - supradotare excepțională cu IQ=160-180; supradotare „profundă”-genialitate - cu IQ=mai mare de 180.

Trăsăturile specifice ale dezvoltării intelectuale și morale la supradotați sunt:

- precocitatea este specifică dezvoltării intelectuale și morale;
- învață singuri să citească la vârste mici forma grafică a cuvintelor;
- nivelul

de înțelegere și vocabularul copiilor de aceeași vârstă cronologică, îndeosebi în ceea ce privește capacitatea de a face conexiuni mintale rapide, intuiția, organizarea informațiilor, operarea cu concepte;

- se exprimă mult mai complex și mai nuanțat, atât din punct de vedere al structurii gramaticale, cât și conceptual;
- sunt capabili nu numai să comunice idei și informații ce depășesc media vârstei, dar și să exprime emoții și sentimente complexe;
- majoritatea celor supradotați memorează rapid, fără efort, uneori reținând detalii surprinzătoare de exacte, ceea ce denotă un spirit de observație acut, dirijat intuitiv către sesizarea esențialului, a cauzalității și a conexiunilor;
- sesizează esențialul cu ușurință, precum și relațiile și conexiunile importante;
- unii au o memorie excepțională a cifrelor, figurilor ori evenimentelor;
- sunt capabili să identifice rapid trăsăturile importante ale conceptelor noi ori ale situațiilor-problemă întâlnite întâia oară;
- au capacitatea de a înțelege și a opera cu concepte complexe și idei abstracte la un nivel mult superior vârstei;
- manifestă curiozitate, nevoie presantă de informații și experiențe noi, dorință de a investiga și experimenta pe cont propriu pornind de la observație și imitație;
- pun întrebări inteligente și recurg la logică

pentru a valida răspunsurile primite; • se constată un nivel înalt al gândirii critice, dirijată de interogația „de ce?”, dar cu evitarea răspunsurilor formale ori incoerente; • apare debutul timpuriu al scrisului și desenului dezvoltarea psihică și cea motorie fină prin comportamente și atitudini coerente și consistente; • au un simț al umorului rafinat.

Educația copiilor și tinerilor supradotați și talentați necesită, pe lângă instrumente precise de identificare timpurie și metode, procedee și strategii de instruire diferențiată, și de profesori calificați în domeniu. Pe lângă o bună pregătire de specialitate, profesorul calificat pentru a preda elevilor cu dotație superioară trebuie să aibă și anumite calități personale, cum ar fi:

- nivel de inteligență ridicat;
- cultură generală solidă;
- imaginație, creativitate didactică;
- interes pentru situații didactice neprevăzute;
- dorință de a afla și încerca lucruri noi;
- flexibilitate în decizii, fără a depăși limitele unui comportament consistent;
- simț organizatoric;
- interes pentru istoriile personale ale elevilor săi;
- disponibilitate pentru solicitările diverse ale elevilor;

- atribuire internă a controlului (perfecționare profesională);
- evaluare obiectivă a potențialului elevilor săi;
- umor.

Bibliografie:

- *Cristian Buică-Belciu, Note de curs - ***Psihopedagogia elevilor supradotați***, 2008;
- *Crețu, C. M., ***Curriculum diferențiat și personalizat-Ghid metodologic pentru învățătorii, profesorii și părinții copiilor cu disponibilități aptitudinale înalte***, 1998;
- *Renzulli, J. S., ***Ghid pentru dezvoltarea programelor pentru copiii supradotați***, 1977.

EXPERIENȚĂ ȘI INOVAȚIE DIDACTICĂ. APLICAREA TIC ÎN ȘCOALĂ

Profesor Măcsim Gabriela
Școala Gimnazială Comuna Văleni, Jud. Neamț

La nivel european, obiectivul strategic al Agenției Digitale pentru Europa este de a maximiza potențialul social și economic al TIC, pentru a asigura o mai bună calitate a vieții și o dezvoltare economică sustenabilă, cât și emergența unei piețe și societăți digitale unice. Acțiunile propuse vizau aspecte diferite ale vieții de zi cu zi: "o implementare pe scară mai largă și o utilizare mai eficientă a TIC, va permite Europei să răspundă unor provocări cheie, servicii de sănătate mai bune, soluții de transport mai sigure și mai eficiente, un mediu mai curat, noi oportunități de comunicare cu/prin media și un acces mai facil la serviciile publice și conținutul cultural". Agenda digitală stabilește 101 acțiuni grupate în șapte componente: o piață unică dinamică, interoperabilitate și standardizare, încredere și securitate, acces la Internet rapid și ultrarapid, cercetare și dezvoltare, alfabetizare digitală, incluziune, competențe digitale și provocări sociale (servicii publice, sănătate, mediu). Utilizarea eficientă a TIC joacă

un rol important în atingerea țintelor strategiei pentru Europa.

Documentele naționale de politică a educației sunt în acord cu cadrul legislativ european și internațional, respectiv cu dezideratele sistemelor actuale de educație: flexibilizarea curriculumului, formarea cadrelor didactice și a managerilor școlari pentru gestiunea și aplicarea unui nou curriculum, crearea unei culturi care să promoveze dezvoltarea competențelor, să racordeze oferta educațională la cerințele mediului socio-economic, descentralizarea curriculară și adaptarea curriculumului la nevoile specifice dezvoltării personale, la cerințele pieței forței de muncă și ale fiecărei comunități, centrarea curriculumului pe competențe.

Școala ca *organizație* - cu obiective, activități și o cultură specifică - ridică probleme legate de *eficacitatea activităților* și necesitatea perfecționării permanente. Schimbarea paradigmei

educaționale către centrarea pe elev impune:

- conceperea schimbării de jos în sus, punând accent asupra proceselor de învățare, rolul profesorului fiind acela de facilitator al învățării;
- organizarea activităților de învățare pornind de la interesele elevilor, prin metode inovative;
- respectarea legităților învățării în proiectarea activităților de învățare – varietatea resurselor, legea efectului, efortului, timpului etc;
- deschiderea școlii către comunitate, viața muncii și cea socială.

Noi tendințe ale pedagogiei în era digitală

Cultura și informația sunt elemente inseparabile în societatea bazată pe cunoaștere. O cultură este incompletă dacă nu se bazează pe informație. La rândul său, informația sporește gradul de percepție a culturii, o îmbogățește, o dezvoltă și o extinde. Tehnologia Informației reprezintă accesul a cât mai

mulți oameni spre cultură și informație.

Noi cerințe ale profesionalizării cadrelor didactice

Noțiunea de competențe distribuite și colective va dobândi o importanță sporită în contextul în schimbare al sistemelor de educație și formare. Cadrelor didactice li se cere să-și formeze noi competențe și abilități, iar o parte din acestea corespund unor noi profiluri de formare și unei profesii didactice care capătă noi valențe. Programele de informatizare educațională încurajează profesorii, managerii școlari și personalul auxiliar să se concentreze asupra fundamentelor noilor metode și tehnici de învățare: filozofii și abordări noi (constructivism, **cognitivism**, stiluri de învățare, inteligențe multiple), **designul** instruirii, proiectarea materialelor suport, strategii mai eficiente pentru atingerea obiectivelor învățării.

Competențe-cheie pentru activitățile didactice de tip nou:

∞ Cunoștințe și abilități generale de utilizare a calculatorului, procesare de text, cunoștințe generale de comunicare, inclusiv email și conectarea la Internet, proceduri generale de căutare pe web, instrumente de lucru online, inclusiv FPT,

căutări în arhive online, proceduri de download, precum și utilizarea softului potrivit pentru toate aceste funcții.

∞ Cunoștințe și competențe specifice, de utilizare a computerului pentru predare-învățare-evaluare.

Formarea de tip general prin cursuri de formare în școală, dublată de un tip de pregătire hands-on a profesorilor, prin care sunt vizate:

∞ Cunoștințe teoretice și abilitățile necesare pentru utilizarea computerului, din perspectiva modificărilor tehnologice cu impact în desfășurarea activităților curente;

∞ Competențe necesare pentru integrarea noilor tehnologii ale informației și comunicării în activități didactice.

Dincolo de utilizarea noilor tehnologii pentru predare-învățare-evaluare, este vizată familiarizarea cadrelor didactice cu computerul și Internetul ca instrumente necesare pentru autoformare și informare, complementarea programelor de pregătire continuă. Se urmărește astfel, implicit, dezvoltarea unei culturi informatice înțeleasă nu numai ca o cunoaștere și competență de specialitate, ci și ca o nouă orientare și raportare la realitate. Astăzi, mai

mult ca oricând, desfășurarea activității didactice ține de însușirea regulilor unui social în continuă dezvoltare și inovare...

Tehnologia în acest context nu mai înseamnă decât vârful iceberg-ului.

Restul reprezintă trei paliere extrem de importante:

Procese – definiții / design, dezvoltare continuă și coerență a metodologiei;

Oameni – roluri și responsabilități, management, dezvoltare de competențe;

Cultura – valori, norme nescrise, experiență, tradiții și competențe.

Un proiect de succes trebuie să aibă în vedere în afară de tehnologie (cea ce „se vede”) și definirea metodologiei de proiectare și implementare și a procedurilor ce decurg de aici și definirea rolurilor și a responsabilităților manageriale specifice „culturii” proprii a end-user-ului.

Fazele schimbării sunt în general dependente de toți factorii anteriori, mai precis de acuratețea definirii lor.

Cu toate acestea, cea mai mare creștere într-o activitate umană o înregistrează eLearning, în zilele actuale ale Școlii online.

Bibliografie:

Sorin Cristea, Pedagogie generală. Managementul educației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996

D. Fotache – Groupware. Metode și tehnologii pentru grupuri de lucru, București, Editura Polirom, 2002

Guvernul României, Ministerul pentru Societatea Informațională, Integrarea noilor tehnologii în educație, București 2013

Online:

www.elearning.ro

<http://canva.ro>

<http://www.smilebox.com>

<http://www.prezi.com>

MODELAREA CARACTERULUI COPIILOR ÎN FUNCȚIE DE TEMPERAMENT - STUDIU

Profesor pentru învățământ primar Iorga Anca-Mirabela
Școala Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț

Personalitatea reprezintă tot ceea ce o caracterizează și o diferențiază pe o persoană de alta; toate particularitățile intelectuale, afective, fizice, sociale, adaptative, prospective ale unei persoane; imaginea unică, originală și complexă a fiecărui individ; modul unic de A FI, A GÂNDI, A SIMȚI, A ACȚIONA. Ea cuprinde trei mari laturi componente: *temperament, caracter și aptitudini.*

*Temperamentul

reprezintă „latura dinamico-energetică a personalității umane, care nu poate fi schimbată. Este moștenită de la generația anterioară și determină comportamentul uman și social.

Paul Popescu-Neveanu, în **Dicționar de psihologie**, definește astfel *temperamentul* (lat. temperamentum, de la temperare – a amesteca pentru a dilua, a modera): „*acea caracteristică dinamică a organismului, a comportamentului și a vieții psihice.*”

Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, au fost definite și clasificate tipurile de temperamente. Toate au

plecat din secolul al V-lea î.Hr., de la „părintele medicinei”, medicul grec Hippocrates din Kos, care conform „Teoriei umorilor” susținea ideea că temperamentele sunt date de cele patru umori (fluide),

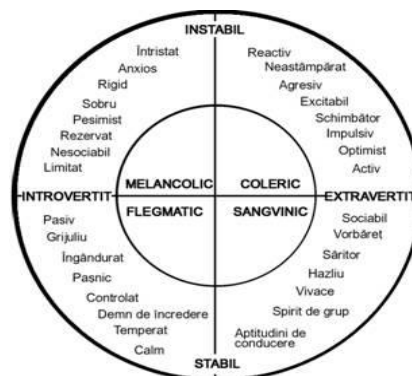
MELANCOLIC	COLERIC
FLEGMATIC	SANGVINIC

secrețiile endocrine ale corpului uman (sângele, limfa, bila neagră și bila galbenă) și de concentrația fiecăreia în organism, rezultând temperamentele:

Temperamentul copilului se referă la cantitatea de energie de care dispune acesta, la stilul rapid sau lent cu care acționează și reacționează, la dispoziția afectivă generală (optimist/pesimist, binedispus/indispus). El este înnăscut, moștenit, precum culoarea ochilor sau oricare altă caracteristică fizică.

TEMPERAMENTE

(P. Popescu – Neveanu, M. Zlate, T. Crețu - Psihologie)

Fiecare temperament are trăsăturile sale definitorii, chiar dacă unele caracteristici uneori fuzionează sau migrează, în funcție de factori externi, în anumite situații extreme:

- **copilul cu temperament**

SANGVINIC: este stabil, extravertit, energic, curajos puternic, echilibrat și adaptabil - se adaptează ușor la situațiile noi; este stăpânit, are capacitate de efort susținută și de acțiune rapid - putere mare de decizie; este sociabil, comunicativ, echilibrat din punct de vedere afectiv; manifestă spirit de echipă și are aptitudini de lider;

- **copilul cu temperament**

FLEGMATIC: este stabil, introvertit, calm, echilibrat, lent în luarea deciziilor, temperat în conduită, cu rezistență crescută la stres și mare stabilitate la nivelul deprinderilor; cu self-control,

pasiv din punct de vedere al inițiativelor, preferă să execute, nu să fie la pupitrul de comandă;

- **copilul cu temperament**

COLERIC: este instabil, extrovertit, puternic, ușor iritabil – se supără și se agită foarte repede; manifestă rapiditate în mișcări, cu ritmul verbal alert; este instabil în manifestările afective și în

comportamente; impulsiv, uneori chiar agresiv, foarte activ, comunicativ și optimist;

- **copilul cu temperament**

MELANCOLIC: este instabil, introvertit, cu o sensibilitate deosebită, cu lipsă de energie și rezistență scăzută la stres; deseori leneș, rigid, încăpățânat, rezervat și întristat, pesimist; este cel mai puțin sociabil dintre toate tipurile temperamentale, leagă puține prietenii, foarte greu se deschide în fața celorlalți.

Părinții au rolul de a-și identifica propriile temperamente și de a face legătura cu ceea ce copiii au moștenit de la ei. Adică a recunoaște ce tip de temperament are copilul, care este „firea” lui, ca un prim pas în a înțelege cum este acesta construit din naștere, cât se poate schimba și cât nu, cum poate fi el ajutat să se dezvolte în raport cu potențialul său.

Felul copilului de a fi este vizibil încă din primele luni de viață, de aceea se spune că unii copii sunt ușor

de crescut, iar alții duc părinții la epuizare. Din prima categorie fac parte copiii liniștiți care ajung să-și stabilească o rutină legată de somn, hrănire, joacă, pe care nu-i perturbă schimbările din mediu și sunt mereu bine dispuși.

Copiii mai neliniștiți, energici, care plâng mult, sunt greu de mulțumit și au nevoie de mai multă atenție din partea părinților. Acest fel de a fi, în linii mari se păstrează și pe parcursul vârstei copilăriei, cu mici „șlefui” impuse de factorii de mediu, sociali, morali, educaționali.

În literatura psihologică de specialitate temperamentul copiilor se mai clasifică și în funcție de tipul inhibat/dezinhibat și în funcție de reactivitatea scăzută/ridicăta - intensitatea cu care răspund emoțional la ceea ce vine din mediu.

Astfel, un copil cu **temperament inhibat:**

* este introvertit, nu își exprimă emoțiile, dorințele, pasiunile;

*este hipervigilent (în permanentă stare de agitație, ca și cum ar presimți un pericol) în contexte noi, manifestând emoții negative, comportamente de evitare/retragere din situație;

* își face mai greu prieteni - nu are inițiative de relaționare în situații noi de socializare;

* este perceput de către familie ca fiind „retras”sau „timid”;

* nu se implică în activitățile de echipă, preferând să se joace sau să lucreze singur; *preferă sarcinile individuale și evaluările în scris, în detrimentul probelor orale; *nu-i place să fie în centrul atenției; *are nevoie de semne de validare și dovezi de iubire pentru a se convinge că este acceptat și se află pe drumul cel bun în tot ceea ce face, la fiecare pas al evoluției sale.

Copilul cu **temperament dezinhibat:***are un spirit liber, expansiv și independent; * explorează mediul și își exprimă mereu emoțiile pozitive;

* este sociabil, are inteligența socio-relațională foarte bine dezvoltată, își face cu ușurință prieteni; * este impulsiv-răspunde repede la impulsurile externe; *este nerăbdător, nu își poate concentra atenția pentru o perioadă foarte lungă de timp; * are inițiativă, manifestă dorință de conducător, lider al grupului; *preferă activitățile de grup, sarcinile pe echipe, având dezvoltat spiritul competitiv.

Cunoscând particularitățile fiecărui tip de temperament, părinții vor putea evita din start conflictele cele mai frecvente în educație, ce apar datorită acestor diferențe individuale care nu sunt acceptate ca și comportamente

nemodificabile, ba mai mult, sunt interpretate într-un mod personal negativ. Unii părinți interpretează eronat aceste comportamente ca lipsă de voință sau motivație: „Nu vrea să se schimbe!”, sau ca fiind cu intenție. Spre exemplu, copiii cu temperament inhibat reacționează negativ la comportamentul ferm și autoritar. Ei obțin rezultate pozitive cu stilul mai puțin autoritar, adică cel permisiv sau democratic, spre deosebire de copiii cu temperament dezinhibat, care au nevoie de un stil autoritar, bazat pe reguli stricte și precise.

A doua latură importantă a personalității copilului o constituie **caracterul**, la formarea căruia părinții pot contribui în mod direct și activ.

***Caracterul**

constituie latura relațional-valorică a personalității, un ansamblu de însușiri individuale, valori, credințe, convingeri morale, pe care un individ le reflectă în comportamentul social predominant și în atitudinile sale față de sine, de ceilalți și de tot ceea ce îl înconjoară.

În **Dicționar de psihologie**, Paul Popescu-Neveanu îl definește astfel: „ansamblul însușirilor psihice individuale, raportate la sine și la morala socială; individualitatea psihică a

fiecăruia, ce se imprimă în comportament.”

Intervenția părinților în formarea caracterului copiilor este definitorie, căci, spre deosebire de temperament, ce este imuabil, nu poate fi schimbat, caracterul poate fi modelat, încă din primii ani ai copilăriei. Acesta se formează și se șlefuiește ulterior, pe parcursul vieții, în cadrul relațiilor sociale, prin intermediul activităților, experiențelor trăite și a valorilor morale și socio-umane aplicate.

Este cert că un părinte cu un caracter „sănătos”, bine conturat, va transmite copilului valori, convingeri morale înalte, clasificate în: atitudinea față de ceilalți oameni (ce se exprimă în trăsături de caracter cum ar fi: cooperarea, concilierea, altruismul, întraajutorarea, etc.), atitudinea față de sine (sentimentul propriei valori, demnitate, modestie, încredere în forțele proprii, autoprețuire, etc.), atitudinea față de muncă (hărnicie, strădanie, interes pentru muncă, motivație, etc.), atitudinea față de cultură, față de natură, atitudinea față de societate.

O concluzie constructivă referitoare la misiunea noastră, a părinților, este de a le transmite tot ceea ce-i mai bun și ce-i mai frumos din noi, acea **numinozitate** cu care am fost înzestrați și de

Divinitate binecuvântați. Acea stea călăuzitoare din noi, ce le transformă copiilor ca prin magie, Nebucuria în Bucurie, Întunericul în Lumină, Răutatea-n Bunătate, Nedreptatea în Dreptate, Neadevărul în Adevăr, Necinstea în Cinste, Răul tot în Bine... Nefrumosul în Frumos și Nefolosul în Folos.

Nu ne rămâne decât temperamentul celor mici a le identifica și caracterul a le modela, pentru a putea împreună conjuga, la prezentul etern, verbele *A FI* și *A EVOLUA*.

**„Sangvinicul VORBEȘTE.
Melancolicul
GÂNDEȘTE.
Colericul ACȚIONEAZĂ.
Flegmaticul PRIVEȘTE.”**
(F. Littauer)

Bibliografie:

*Bruner, J. S., **Procesul educației intelectuale**, EDP, 1970;

*Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., **Psihologia copilului**, Ed.Polirom, 2010;

*Popescu-Neveanu, P., **Dicționar de psihologie**, Editura Albatros, 1978.

AUXILIARUL DIDACTIC „CITEȘTE ȘI CUNOAȘTE-TE!” (STUDIU)

**Profesor pentru învățământ primar Irina Elena-Roxana
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Gândit ca instrument didactic destinat dezvoltării competențelor elevilor, auxiliarul didactic „Citește și cunoaște-te!” publicat la Editura Alfa a Casei Corpului Didactic Neamț, editură de prestigiu, este realizat în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Cadrele didactice îl pot utiliza la clasă, în baza libertății inițiativei profesionale, cu scopul îmbunătățirii procesului educațional.

Acest material-suport a fost elaborat spre a veni în sprijinul învățătorilor și al elevilor de clasele a III-a și a IV-a, în vederea implementării adecvate a programei școlare specifice, în procesul de predare-învățare.

Ca resursă educațională, auxiliarul „Citește și cunoaște-te!” aparține mijloacelor de învățământ, care sunt definite ca ansamblu de resurse și materiale didactice complementare, produse, adaptate sau selectate cu scopul de a îndeplini sarcinile instructiv-educative ale procesului de învățământ.

Auxiliarul a fost constituit respectându-se criteriile de conformitate ale mijloacelor de învățământ prevăzute în anexa 2, pag. 5 din Ordinul M.E.N. nr. 5062 pentru aprobarea „Metodologiei-cadru privind reglementarea utilizării auxiliarelor didactice în unitățile de învățământ preuniversitar”, publicată în Monitorul Oficial nr. 769 din 28 septembrie 2017, respectiv:

- are caracter etic, moral și nediscriminatoriu, respectând principiile care nu fac nicio deosebire de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, vârstă, handicap, apartenență la o categorie defavorizată etc,
- conține informații care nu aduc atingere identității și valorilor naționale, nu conține elemente rasiste, xenofobe sau de promovare a ideologiei naționaliste-extremiste,
- utilizarea acestui auxiliar facilitează activitățile desfășurate de învățător și elevi pentru formarea competențelor prevăzute de programa școlară specifică permițând înțelegerea, consolidarea, recapitularea conținuturilor,
- respectă corectitudinea științifică a

conținuturilor, în acord cu curriculum specific, ca și formularea clară, completă și corectă a cerințelor propuse,

- permite formarea de deprinderi și abilități corespunzătoare nivelului de învățământ în care se află elevii

- încurajează gândirea creativă, spiritul critic,

- temele propuse permit transferul competențelor în contexte din viața cotidiană,

- materialul documentar și materialul grafic sunt variate și atractive,

- modul de exprimare este corect și coerent și se raportează la specificul disciplinei opționale respective,

- stilul, frazarea, limbajul sunt adecvate vârstei elevilor precum și exigenței didactice a disciplinei.

Facilitând dobândirea competențelor specifice de către elevi-prevăzute în curriculum specific elaborat pentru disciplina opțională „Citește și

cunoaște-te!”, auxiliarul cu același nume este gândit atât pentru elevi, cât și pentru învățători, fiind constituit din:

- „Citește și cunoaște-te!”

- auxiliar pentru elevi, Partea I,

- „Citește și cunoaște-te!” auxiliar pentru elevi,

- Partea a II-a,

- „Citește și cunoaște-te!” auxiliar pentru învățători,

- Partea I, „Citește și cunoaște-te!” auxiliar pentru învățători, Partea a II-a.

- Auxiliarul a fost gândit și din punct de vedere ergonomic, pentru a nu îngreuna ghiozdanul elevului, fiind împărțit în două cărți diferite.

Tipul auxiliarului pentru elevi este caiet de lucru iar pentru învățători este ghid de lucru, îndrumător.

Ca formă de prezentare, auxiliarele sunt realizate atât pe suport hârtie, însă există și în format electronic, deoarece în ghidurile pentru învățători există linkuri pentru texte

literare și pe diverse site-uri educaționale.

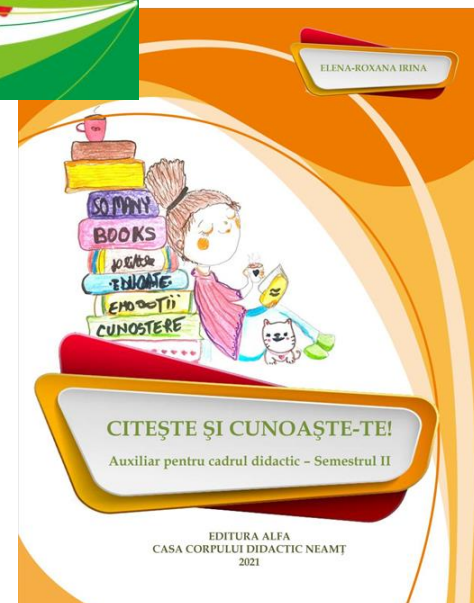
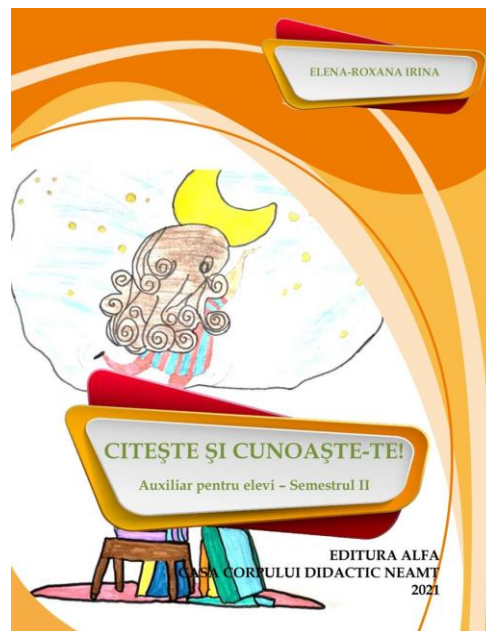
Auxiliarul este instrumentul de lucru pentru disciplina opțională „Citește și cunoaște-te!”, fiind unul integrat, situat la nivelul mai multor arii curriculare (limbă și comunicare, om și societate, arte, consiliere și orientare), fiind transdisciplinar. Acesta poate fi utilizat la clasele a III-a și a IV-a, grupul țintă fiind format din elevi cu vârste de 9-10 ani respectiv 10-11 ani.

Competența generală urmărită în realizarea auxiliarului, este cea prevăzută în curriculum disciplinei opționale, respectându-se principiile estetico-literare (specifice) privind predarea-învățarea-evaluarea disciplinei, respectiv receptarea textului literar prin prisma formării imaginii de sine.

Conținuturile selectate sunt structurate în jurul a patru teme fundamentale: eu și grupul de prieteni, persoana mea, familia mea, eroii mei. Pentru fiecare temă au fost alese texte literare specifice, legende și povești cu tâlc. La sfârșitul fiecărei lecții există un îndemn pentru elev conform temei și un exercițiu de autorefecție. În ghidul învățătorului se regăsesc informații cu privire la fiecare temă, spre a fi clarificate cu elevii.

Fiecare auxiliar se termină cu o bibliografie, în care este menționat suportul bibliografic utilizat.

CUM SPRIJINIM, CA EDUCATOARE, RESPECTAREA REGULILOR LA GRUPĂ? MODELE DE BUNE PRACTICI

**Profesor pentru învățământul preșcolar Panainte Iulia
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Cadrele didactice și cei ce lucrează cu copii au constatat de-a lungul anilor că succesul școlar al oricărui copil depinde de trei factori: starea emoțional afectivă, alimentația și somnul.

Starea emoțional afectivă

Stresul, starea emoțională negativă ne împiedică să luăm cele mai bune decizii, ne afectează judecata și memoria, precum și capacitatea de a învăța.

Conștiința de sine este abilitatea de a-ți înțelege propriile stări, gânduri, sentimente, puncte forte și slăbiciuni, plusuri și minusuri. Dacă nu înțelegi și nu accepți ceea ce simți, riști să nu-ți poți gestiona corect emoțiile.

Cum dezvolt conștiința de sine și inteligența emoțională a copilului ?

- Încerc să îl ajut să identifice și să recunoască emoții și stări diferite

- Îl încurajez să își exprime cât mai des gândurile și sentimentele despre el însuși și despre ceilalți, despre prieteni, colegi,..., experiențe

- Încerc să rezonăm cu el în plan afectiv

-Accept sările și experiențele de viață ale copilului meu așa cum sunt, astfel va învăța și el să și le accepte

- Îmi amintesc că toți copiii își exprimă mai ușor emoțiile și stările prin care trece prin atitudine și comportament decât prin cuvinte. Un comportament nedorit poate fi expresia unei emoții pe

care nu știe să o exprime în cuvinte.

- Caut să îmi exprim cât mai des emoțiile și stările prin care trec, astfel îl învăț să le înțeleagă și să le deosebească și să le facă față

- Încerc să îl ajut să înțeleagă că e normal să aibă emoții diferite, chiar contradictorii în același timp

Gestionarea stărilor de spirit – Cum îl ajut?

SCHEMĂ ÎNAINTE DE A ACȚIONA: Oprește-te!

Gândește-te! E o idee bună?

E o idee rea? Dacă e rea să mă gândesc la ceva mai bun,

pt ideea rea nu îmi aduce ce doresc cu adevărat! O idee bună face pe toți fericiți, chiar și pe mine!

Motivația – de natură internă (copilului îi place să știe, să aibă succes...) sau externă (vrea să atingă un obiectiv important pt el – un premiu, de ex, vrea să fie ca prietenii lui)

Cum motivez copilul să învețe mai bine?

- Valorizează gradinita
- Stimulează-i curiozitatea naturală
- Apreciază-i eforturile și micile succese personale, evidențiază-i progresele
- Ajută-l să-și organizeze studiul
- Încurajează-l și susține-l în momente de impas
- Oferă-i ajutor când te solicită
- Evită critica ofensatoare și comparațiile nefavorabile lui

Empatia – abilitatea de a percepe și înțelege sentimentele și stările celorlalți și de a ne păsa de ceilalți

Abilitățile sociale - Cum îl ajut?

- Nu da ordine, nu pune întrebări iscoditoare și încearcă să nu dai indicații;

scopul este de a petrece acele momente împreună într-un mod cât mai plăcut .

- În acest timp, punctează aspectele pozitive din comportamentul și atitudinea copilului, evită să-l critici, chiar dacă ar merita.

Bibliografie:

1. Chelcea A. (coord.), Psihoteste, Societatea Știință și Tehnică, București, 1994.
2. Chelcea, A.(coord), Psihoteste2. Cunoașterea de sine și a celorlalți, Editura Știință și Tehnică, București, 1997.
3. Mitrofan, N., Particularități privind utilizarea testelor tip „screening” la vârstele mici, în „Revista Învățământului Preșcolar”, nr.3-4, 1997.

PROFESORII ȘI PĂRINȚII - „MENTORI” AI ELEVILOR - STUDIU

**Profesor pentru învățământ primar Iorga Anca-Mirabela
Școla Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

MOTTO:

**„Cine ridică munca la rang
de iubire, acela aduce
Raiul pe pământ.”**

(Simion Mehedinți)

Etimologia cuvântului „mentor” ne duce cu gândul în Grecia antică, la numele de MENTOR, celebrul personaj din Odiseea lui Homer, cel care a fost desemnat de Regele Ulise să aibă grijă de averea sa de la Ithaca și de fiul său Thelemachus pe perioada în care el era plecat în război. Termenul a fost folosit ulterior în limba latină cu înțelesul „cel ce născocesc lucruri bune”. Aceasta, deși este cea mai veche accepțiune a termenului „mentor”, s-a păstrat în mare până în prezent.

Dicționarul explicativ al limbii române precizează semnificația cuvântului „mentor” ca având două sensuri „conducător spiritual, povățuitor, îndrumător; preceptor, educator” și „altoi dintr-o plantă bătrână grefat pe o plantă tânără pentru a-i transmite acesteia însușirile

sale”. Prin extindere, mentorul este cel care îi transmite celui mai tânăr caracteristicile sale, pentru a perpetua bunele practici către generațiile viitoare.

Mentoratul este un proces în care sunt implicate direct două persoane cu scopul ca stagiarul să culeagă informații, cunoștințe, deprinderi, capacități, abilități de la mentorul care posedă o experiență bogată din care poate împărtăși. Este un proces activ și interactiv care are drept condiție sinequanon implicarea ambelor părți.

Activitatea de mentorat aplicată în sistemul de învățământ prezintă câteva particularități față de aceeași activitate de mentoring în cadrul unei companii, de exemplu.

Din punct de vedere socio-uman, mentorul este acea persoană care încurajează, sfătuiește și acordă sprijin unei alte persoane în vederea evoluției carierei celei din urmă. În același timp, el este cel care oferă și asistență practică pentru a asigura posibilitatea de atingere a obiectivelor de dezvoltare

profesională și personală. Mentorul este cel ce deschide calea și ghidează drumul debutantului sau cadrului didactic nou-venit într-o unitate școlară, căci și el la rândul său a trecut prin aceeași experiență pe care o poate împărtăși. Astfel, mentorul deține cunoștințele profesionale și aptitudinile necesare pentru îndeplinirea cu succes a sarcinilor acestei poziții.

Din punct de vedere psiho-emoțional este persoana care ajută un inițiat să-și descopere potențialul prin facilitarea dezvoltării personalității, creșterea standardului de performanță și a capacității de schimbare a modelelor de comportament și gândire. Este un „profesionist” în cadrul unității, care își desfășoară activitatea impecabil și astfel poate acționa prin puterea exemplului personal pentru a atinge obiectivul fundamental al activității de mentorat: dezvoltarea acelor trăsături de personalitate și profesionalism care aduc doar beneficii atât beneficiarului direct-stagiarul, cât și beneficiarului indirect - unității școlare.

Ca activitate socio-umană, mentoratul a apărut în Statele Unite ale Americii, la început în sfera economică și industrială în prima jumătate a secolului XX-lea. Apoi metoda a fost aplicată și în alte domenii: afaceri, management și educație.

Rolul mentorului este deosebit de important și încărcat de responsabilitate. El poate fi asemănat cu rolul grădinarului ce-și îngrijește florile, cu cel al scriitorului ce-și creează cărțile, al artistului ce-și zămislește opera, cu rolul de părinte care își revarsă grija și dragostea asupra copilului său și își dorește să-i ofere o educație aleasă pentru a-i deschide calea dreaptă în viață.

În acest rol de mentor se erijează orice cadru didactic, căci el este exemplul pe care elevul îl urmează toată viața și acel formator și modelator de suflete și spirite.

Părinții au rol de mentori pentru copiii lor, rol primit chiar de la nașterea acestora și exercitat pe tot parcursul vieții.

Copilul este o ființă cu însușiri calitativ diferite de cele ale adultului și are în mod legitim dreptul de a ocupa o poziție privilegiată și de a se bucura de un „tratament” specific. Sănătatea, dezvoltarea și educația copilului sunt în

centrul preocupărilor părinților.

Deși copiii n-au fost niciodată adulți, privindu-ne pe noi, părinții, își doresc să-ajungă. Ne investesc cu calități, puteri și aură de eroi.

Adulții au fost cu toții, cândva, copii. Fiecare adult mai păstrează încă în suflet, în memoria lui afectivă nu atât ceea ce a auzit, a văzut, ceea ce i s-a întâmplat, cât felul în care s-a simțit în anumite situații și cum a văzut lumea de la „înălțimea” vârstelor copilăriei.

Maria Montessori aprecia în secolul al XIX-lea că, de fapt, „copilul este părintele adultului de mâine.”

Undeva în subconștient rămân sedimentate amintirile despre familia noastră - leagănul copilăriei, izvorul din care sufletul s-a adăpat și din care și-a luat mereu puterea de a trece peste obstacolele fiecărei vârste. Conștientizând importanța noastră, a părinților, în viața copiilor noștri, de ce n-am insista pe rolul acesta de „antrenori principali”, de mentori, de călăuze și ghizi ai lor printre provocările vieții?

De ce acest rol în serios nu ne-am lua și în „meseria de părinte” nu ne-am școlariza?

De ce n-am coborî „în teren” alături de jucători, pentru ca împreună, de mână, în echipă, să fim mai puternici, mai pasionați, mai

harnici și determinați, mai dăruitori și mai iubitori?!?

De ce n-am recunoaște în mama pe cea dintâi „învățătoare”? Primele cuvinte, nu ni le predă ea, oare?

Cine povești și basme ne-mbie să ascultăm și poezii și cântece în limba strămoșească să-nvățăm?

Și cine altul decât tata, cu-nțelepciune, sfaturi ne ajută noi singuri să ne dăm și viața pe pisc, cu-ncredere, să o-nălțăm?

Pe bună dreptate părinții pot fi ridicați la rangul de „mentori” pentru copiii lor, căci nu există-n lume mai dăruți „antrenori”!

Părinții și dascălii sunt cei care le aprind copiilor lumina în întuneric, le deschid uși către înțelepciune și le arată Calea spre adevărata Cunoaștere în lume, pe care de cele mai multe ori, ei înșiși au străbătut-o anume.

Să ții în palmă un suflet, să-l formezi, să-l înveți să zboare și să-i oferi șansa de a zbura, este un MIRACOL!

Bibliografie:

* Iorga, A., **Părintele perfect există. Părintele perfect ești tu!**, Editura „SF. Ierarh Nicolae”, 2023

FORMAREA SI DEZVOLTAREA COPILULUI PREȘCOLAR PRIN ALTERNATIVA EDUCATIONALĂ MONTESSORI

**Profesor pentru învățământul preșcolar Boboc Corina Mihaela
Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Maria Montessori (31.08.1870- 6.05.1952) și-a perfecționat ideile și aplicarea acestora în practică începând cu 1907, de când a fost numită la conducerea unui grup de creșe și grădinițe dintr-o zonă foarte săracă a orașului Roma. Acolo a dezvoltat o adevărată metodă educațională, metoda Montessori. Mult mai târziu, când metoda sa educațională a devenit larg cunoscută în Italia, Europa și în întreaga lume, generând zeci și zeci de școli Montessori. Maria Montessori a călătorit foarte mult, supervizând sistemul școlilor Montessori, scriind și ținând conferințe.

Această metodă inedită presupune **interacțiunea experimentală a copilului cu mediul special pregătit**. Băncile au fost desființate. Clasele au fost mobilate cu obiecte potrivite cu statura și forța ființelor pe care ele trebuie să le găzduiască: scăunele, măsuțe, chiuvete mici și obiecte de toaletă minuscule, covorașe, dulăpioare, vase și fețe de masă. Toate acestea nu sunt doar de mici dimensiuni, dar sunt și destul de ușoare

pentru a permite copilului de trei sau patru ani să le miște, să le schimbe locul, să le ducă în grădină sau pe terasă. În afară de spațiul pe care îl ocupă toți copiii din clasă, când stau așezați, trebuie să mai existe un spațiu gol la fel de mare, astfel încât lucrurile și persoanele să aibă posibilitatea să își schimbe locul. „Copilul nu numai că se mișcă încontinuu, dar și învață încontinuu. El însuși este cel care alege un obiect și îl folosește „în acel mod pe care îl dictează spiritul lui creativ”. Educatoarea îi servește drept ghid în ambientul său, spre acele lucruri ce corespund nevoilor interne proprii vârstei sale.

Mintea copilului acțiunează diferit, astfel se pune accentul pe înțelegerea dezvoltării naturale a ființei umane în fiecare stadiu al dezvoltării. La vârsta preșcolară predomină sloganul „Vreau să fac lucruri singur”. Munca manuală a copiilor de 3- 6 ani este aceea cuprinsă într-o mulțime de activități necesare menținerii clasei curate și în ordine, de îngrijire personală, de auto-servire.

Se accentuează **libertatea ca dar al vieții**. Libertatea dată copilului în limite clar stabilite.

În condiții de libertate dată corect, se dezvoltă disciplina interioară. Libertatea și disciplina sunt aspectele de bază ale alternativei montessori comparativ cu învățământul tradițional. **Adultul** din clasa Montessori creează o relație de încredere, este un model, este gardianul atmosferei sociale din clasă, reflectează și înțelege efectul coeziunii sociale experimentate la vârsta copilăriei asupra vieții de adult și asupra societății.

EFECTELE TEHNOLOGIEI ASUPRA COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

**Profesor pentru învățământul preșcolar Cobzaru Luminița
Școala Gimnazială „Sf. Andrei” Mangalia, județul Constanța**

La începutul anilor 2000 tehnologia și educația erau doi termeni care nu se asociau prea des și nici prea mult. Încetul cu încetul tehnologia a avansat, a intrat în viețile noastre și calculatorul, laptopul, tableta, telefonul au înlocuit desenele animate, bicicleta, mingea, joaca pe afară, plimbările în aer liber.

În urma studiilor efectuate s-a dovedit că există aspecte pozitive dar și negative ale influenței gadgeturilor asupra dezvoltării mentale a copiilor preșcolari. Unele dintre aspectele pozitive ar fi :

- formarea capacității de a căuta și filtra rapid informațiile, încă din copilărie, când îndeplinește sarcini adaptate cu ajutorul gadgeturilor, copilul învață

să proceseze informațiile primite mai repede:

- dezvoltarea abilității de a construi lanțuri logice;

- efect benefic asupra dezvoltării motricității fine a mâinilor;

- promovarea dezvoltării independenței copiilor, dacă este necesar, pentru a primi informații, principalul lucru este că fluxul de informații în sine este „corect”, ceea ce înseamnă că este controlat de părinți;

- dezvoltarea capacității de a citi, copilul are nevoie să memoreze în mod independent ortografia cuvintelor, să îndeplinească sarcini conform instrucțiunilor verbale.

Dezvoltarea rapidă a tehnologiei a forțat știința psihologică și pedagogică să

acorde o mai mare atenție acestei probleme, deoarece în fiecare zi copiii devin utilizatori ai gadgeturilor. „Relația” copiilor cu progresele tehnologice moderne este una dintre cele mai slab studiate domenii din învățământul preșcolar, și astfel copiii devin din ce în ce mai vulnerabili în această „relație”.

Efectul negativ asupra sănătății fizice a copilului este primul lucru care îi îngrijorează pe părinți atunci când copilul folosește în mod constant tableta: efectul radiației electromagnetice asupra copilului, scăderea activității fizice, stres constant asupra vederii, toate acestea alarmează părinții.

Interacțiunea socială a copilului este foarte

scăzută în rândul celor care utilizează foarte mult gadgeturile. Grupa mică la grădiniță este dedicată în special socializării copilului. Aici copilul prin joc și joacă învață să socializeze, își face prieteni, învață să respecte anumite rutine și reguli, își dezvoltă din ce în ce mai mult limbajul și un alt aspect foarte important este acela că învață să verbalizeze anumite stări, emoții, să comunice cu ceilalți copii de vârsta lui. Expunerea continuă a copiilor de vârstă mică la diverse gadget-uri îi fac pe aceștia să-și piardă din abilitățile de comunicare și relaționare umană. Aceștia nu știu și nu-și doresc să se joace cu alți copii, nu-și pot exprima trăirile, emoțiile deoarece sunt foarte mult conectați la lumea virtuală a tabletei sau a telefonului. Fiind foarte sedentari, starea de sănătate a copiilor devine una precară. Îngrijorător este faptul că sunt copii care nu mănâncă, nu adorm, nu-și

mai doresc să vină la grădiniță sau nu-și doresc să facă absolut nimic, și uneori chiar devin violenți, fac crize de plâns dacă nu primesc "la schimb" de la mama sau tata tableta sau telefonul. Părinții, din dorința de a-l determina pe copil să-l asculte sau să stea cuminte..., să mănânce, să adoarmă, să iese la joacă, să respecte anumite reguli, cad în "capcana", copilul și-i dă acestuia telefonul sau tableta.

Astfel copilul devine dependent de gadget-uri și universul lui se transformă într-un univers virtual iar el capătă diverse tulburări de ordin psihic, devine neliniștit, introvertit, antisocial, agresiv în comportament și limbaj.

Este evident că nu putem evita tehnologia în vremea pe care o trăim. Noi, adulții trebuie să fim conștienți de minusurile, dar și de plusurile pe care aceasta le aduce în viața copilului. Este important să se știe că principala garanție

a influenței pozitive a gadgeturilor asupra copiilor va fi întotdeauna raționalizarea și controlul utilizării lor de către adulți

Păstrarea unui echilibru în modul de utilizare a gadget-urilor va aduce beneficii atât copiilor cât și adulților.

Surse:

- https://ibn.idsi.md/site/default/files/imag_fille/271-282.pdf
- <https://sfatulparintilor.ro/prescolari/comportament-si-dezvoltare/6-efecte-negative-ale-tehnologiei-asupra-copiilor/2/>

STUDIUL PRIVIND ROLUL PARTENERIATULUI ȘCOALĂ-FAMILIE ÎN DEZVOLTAREA CONDUITEI MORALE A ȘCOLARILOR DIN CLASELE PRIMARE

**Profesor pentru învățământ primar Iorga Anca-Mirabela
Școala Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Procesul instructiv-educativ are ca scop dezvoltarea personalității copilului ca rezultat al unui ansamblu de factori: familiali, școlari, comunitari. Factorii familiali sunt ca proximitate și importanță cei mai importanți în dezvoltarea unei personalități armonioase, în securizarea fizică, afectivă și materială a copilului. Indiferent de modul de organizare, mediul familial întemeiat pe un sistem de interacțiuni afective intense este apt de a reacționa la trebuințele copilului, de a participa și favoriza elaborarea personalității, a imaginii sale de sine și despre lume.

Familia este mediul esențial care poate influența dezvoltarea și destinul

copilului prin securizare materială, dragoste și educație.

Școala, ca factor activ al progresului, utilizează în desfășurarea procesului de învățământ cele mai eficiente căi, cele mai variate metode și mijloace care să asigure și să stimuleze în aceeași timp, creșterea ritmului de însușire a cunoștințelor, în raport cu cerințele actuale și de perspectivă ale societății.

Pentru ca atingerea scopului și a obiectivelor propuse să fie complet realizabile, școala are nevoie în permanență de sprijinul FAMILIEI- factor deciziv în formarea copilului care va deveni adultul de mâine și care va răspunde tuturor cerințelor unei societăți în continuă schimbare.

De cele mai multe ori învățătorul are nevoie de sprijinul efectiv al părinților pentru a fixa, a păstra în experiența copiilor cunoștințele, aptitudinile, atitudinile pozitive, conduitele morale transmise sau formate în cadrul procesului educativ. Pentru ca munca la clasă desfășurată de învățător și elevi să nu se transforme într-o reală muncă de Sisif și tot ceea ce se clădește în timpul procesului de predare-învățare să nu se năruie, se impune o implicare activă a parintelui în activitatea de învățare la școlarul mic și în susținerea afectivă pozitivă, în formarea profilului psihomoral individual al acestuia. Această implicare foarte activă a părintelui este

cerută mai ales în perioada de început a școlarității atunci când se constată deseori că este nevoie să se acționeze și pe fondul psihocomportamental al apariției unor tulburări de conduită sau „vicii” de comportament, urmând ca pe parcurs, cu cât elevul va căpăta experiență în învățare și încredere totală în forțele proprii, cu cât va înțelege care sunt calitățile sale și va fi conștient de dezavantajele unor comportamente inadecvate, rolul părintelui să se resimtă cu preponderență pe plan afectiv.

Rolul cadrului didactic este acela al unui „formator” de părinți –ca actori sociali și mediatori între școală și copil, ca psihologi ai familiei și susținători afectivi ai climatului de formare și dezvoltare a copiilor, formator care oferă metode și procedee concrete de lucru pentru părinții ai căror copii se confruntă cu tulburări de conduită sau

cu „viciile” de comportament specifice vârstei școlarității mici, fie în - cadrul ședințelor sau lectoratelor cu părinții, fie în cadrul cursurilor „Școala părinților” sau în alte activități comune în cadrul „Parteneriatului ȘCOALĂ-FAMILIE, FAMILIE-ȘCOALĂ”.

Scopul parteneriatului dintre școală și familie este formarea părinților privind implicarea în depistarea și înlăturarea tulburărilor de conduită și a „viciilor” de comportament specifice vârstei școlare mici- **minciună, încăpățănare, răsfăț, egoism, lene**, prin învățare de comportamente morale, pozitive , căci *“ singurul lucru caracteristic care se poate spune despre ființele omenești este că ele învață. Învățatul este atât de profund încât a devenit aproape involuntar(...), specializarea noastră ca specie este specializarea în învățare.”* (Bruner, J.S. – **Procesul educației**

intelectuale, Ed. Științifică, București, 1970), iar cei patru piloni ai educației sunt: **„a învăța să cunoști; a învăța să faci; a învăța să fii; a învăța să conviețuiești”**. (Delors, Jacques; Arnaud, Jean-Louis, **Mémoires**,2004).

Învățarea comportamentelor pozitive ca fenomen complex, dinamic, multilateral are un conținut bogat și o sferă largă de cuprindere: formarea deprinderilor pozitive în comunicarea cu cei din jur-prin învățarea cuvintelor și expresiilor *„te rog, mulțumesc, cu plăcere,,,* în folosirea formulelor de adresare, formarea atitudinilor pozitive față de muncă, provocarea sentimentului de respect față de tot ceea ce îl înconjoară și a voinței de a înlătura relele obiceiuri, devierile de comportament sau „viciile” de conduită, în cazul în care acestea își fac simțită prezența. Astfel, *„în procesul de formare a caracterului*

este antrenat întreg psihicul, toate funcțiile”. (Zlate, Mielu, **Psihologia mecanismelor cognitive**, Ed. Polirom, Iași, 1999)

Provocarea pentru desfășurarea studiului a plecat de la dorința de modernizare și perfecționare a educației, de extindere a acesteia de la latura formală, la cea nonformală și informală, de la inițiativa desfășurării de activități școlare moderne bazate pe parteneriatul școală-familie, de la necesitatea creșterii rolului părintelui în educarea și formarea școlarului mic.

Obiectivele studiului, care au jalonat întregul demers al cercetării au fost următoarele: *Depistarea devierilor de conduită și a viciilor de comportament ale elevilor ca punct de plecare pentru organizarea experimentului;

*Desfășurarea de activități activ-participative cu elevii în cadrul unui Proiect educațional la disciplina

Educație civică-„Să-l ajutăm pe M.I.R.E.L.!” - pentru conștientizarea efectelor negative ale minciunii, încăpățănării, răsfățului, egoismului și ale lenei asupra acestora.

*Desfășurarea unui curs formativ pentru părinți- „Școală pentru părinții mei”

-pentru consilierea acestora privind metode și modalități de eliminare din comportamentul copiilor a devierilor de conduită- minciuna, egoismul, lenea și a viciilor de comportament- încăpățănarea și răsfățul;

*Evaluarea contribuției experimentului desfășurat la creșterea randamentului școlar și formarea conduitei morale; Înregistrarea progreselor în urma aplicării factorului de progres, respectiv a Proiectului educațional - în cadrul intervenției asupra elevilor și a Cursului formativ-în cadrul activităților cu părinții.

Ipoteza studiului: Dacă se va obține sprijinul

părinților în cadrul parteneriatului școală-familie pentru înlăturarea din comportamentul elevilor a minciunii, încăpățănării, răsfățului, egoismului și lenei, se va stimula motivația pentru învățare a elevilor și se va facilita formarea profilului bio-psiho-social, respectiv conduita morală a acestora.

Studiul s-a desfășurat pe un eșantion de 28 elevi, dintre care 14 băieți și 14 fete. Cu ajutorul observației sistematice folosită permanent (atât la lecții cât și în pauze sau pe parcursul desfășurării activităților extrașcolare) s-a urmărit formarea conștiinței morale și a conduitei morale reflectate în: atitudinea copilului față de activitate , spiritul de independență, disciplina, ascultarea, respectarea regulilor explicate de învățător, atitudinea față de adult , atitudinea față de ceilalți copii, atitudinea față de sine.

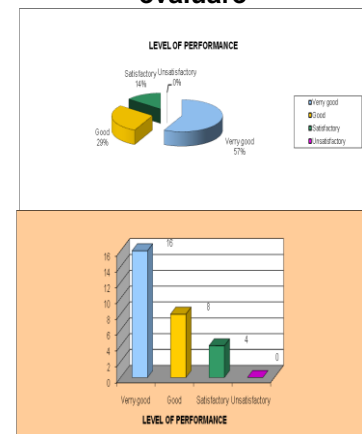

Alte metode care s-au aplicat în cadrul proiectului educativ „**Să-I ajutăm pe M.I.R.E.L.!**” au fost: metode de comunicare și facilitare a interacțiunii („spargere a gheții..)- metoda „Simbolului, Ghicește cartonașul, Picasso, Pânza de păianjen”; metode de formare a conduitei pozitive: brainstorming, dezbateră în grupuri și pe perechi, jocul de rol, studiul de caz, imageria mentală, prelegerea morală, povăța morală, dilema morală, exercițiul moral, problematizarea, activități ludice de relaxare, vizionarea de materiale PPT și filme educative și comentarea lor, comentarea de texte și imagini; metode de evaluare și autoevaluare- Analiza SWOT-, „Scaunul autorului”, călătoria imaginară, magazinul magic, tehnica SMART. S-a urmărit dacă înregistrarea progreselor elevilor în plan comportamental a influențat rezultatele elevilor în plan

școlar și s-a constatat că acestea au propulsat calificativele elevilor în cauză la următoarele discipline: matematică, limba și literatura română și științe ale naturii. În plus respectivii elevi au fost mult mai bine integrați de către colegii de clasă în toate activitățile desfășurate în perechi sau pe grupe și în toate activitățile extrașcolare desfășurate. Un alt punct forte evidențiat este îmbunătățirea relației cu frații mai mici sau mai mari-după caz, cât și a relațiilor dintre copil-părinte și chiar a relațiilor de comunicare părinte-părinte. Având în vedere că dascălii au o misiune delicată și dificilă, aceea de a educa și de a forma suflete de copii, s-a urmărit cu asiduitate formarea convingerii că elevii înșiși sunt cei care decid în viață asupra a ceea ce este bine sau rău în diverse ipostaze și încercări, ei înșiși aleg între a iubi minciuna

sau adevărul, a fi sau nu răsfățat, a se comporta sau nu cu încăpățănare, a opta pentru egoism sau altruism, a se împrieteni cu lenea sau cu hărnicia, iar varianta pozitivă de comportament le poate deveni oricând accesibilă și interesantă.

Calificative obținute la proba de evaluare

Bibliografie:

- *Bonchiș, E., **Familia și rolul ei în educarea copilului**, Editura Polirom, 2011;
- *Bruner, J. S., **Procesul educației intelectuale**, EDP, 1970
- * Dolean, Ioan, **Meseria de părinte**, Ed. Aramis, 2009;
- *Harwood R., Miller A.S. și Vasta R., **Psihologia copilului**, Ed.Polirom, 2010;
- *Telleri, Fausto, „**Pedagogia familiei**”, EDP, 2003.

ABANDONUL ȘCOLAR, O REALITATE A ȘCOLII MODERNE

Secretar Onu Mihaela Luminița

Școla Gimnazială Nr. 2 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț

Abandonul școlar îndrepte tot mai mult în acest sens. Ceea ce cadrele didactice trebuie să înțeleagă învețe să aplice este faptul că reflecția cuprinde, pe lângă autoevaluare, o componentă personală , feedback-ul pe care oferi este valoros doar în momentul în care iei în considerare fiecare pas pe care 1-ai făcut în proiectare, în aplicare.

Părăsirea timpurie a școlii reprezintă un potențial pierdut. Acesta are costuri sociale (ruptură socială, cerere mai mare în sistemul de sănătate și coeziune socială mai redusă) și costuri economice (productivitate mai scăzută, venituri fiscale mai mici și o creștere a alocațiilor sociale acordate). Cauzele abandonului școlar sunt multiple, acestea pot fi economice sau sociale. Media celor 27 de țări din UE are o rată de cuprindere în învățământ de 78,5% conform datelor din anul 2008, pe când țara noastră are o pondere de 78,3%, respectiv rata părăsirii timpurii a școlii de 14,9% în UE, iar România de 15,9%. In urma analizelor putem afirma că între variabilele participarea în educare și rata părăsirii timpurii a școlii există o legătură puternică, respectiv între gradul de cuprindere în învățământ și rata șomajului, de asemenea, există o legătură perfectă.

Dintre factori principali favorizatori ai abandonului la nivelul elevului amintim: Dificultățile materiale ale familiei, mai ales în cazul familiilor numeroase,

dezorganizate, lipsite de resurse, care au probleme în a asigura îmbrăcămintea adecvată tuturor copiilor și resimt uneori nevoia de forță de muncă (fie pe câmp, fie în gospodărie). Dezorganizarea familiei atrage după sine dificultăți materiale. Divorțul, alcoolismul, violența în familie sunt semne ce preced adesea decizia de abandon.

Un alt factor de ordin social care influențează părăsirea timpurie a unității de învățământ este modelul educațional oferit de părinți și frați. Cel mai adesea, elevii care ajung să renunțe la educație provin din familii în care părinții nu au mai mult de opt clase. Există însă și excepții. Modelul educațional oferit de frați este mult mai influent. Familiile în care există frați mai mari ce au renunțat timpuriu la educație tind să reproducă modelul și în ce privește frații mai mici.

Există și factori de natură social, cu impact economic, cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, țin abandon școlar.

Printre factorii de natură educațională, amintim: insubordonare față de normele și regulile școlare, absenteism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.

Oricare ar fi cauzele abandonului școlar, atunci când vorbim despre prevenție, avem în vedere măsuri de tipul:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice — care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
- socio-profesionale ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
- psihiatrice — depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
- juridico-sociale aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

Bibliografie

1. Bîrsan C., Lungu A. Abandonul școlar efect al insuccesului școlar - studiu de cercetare. Sălaj, 2007.
2. Gnajez W.J. The Psychology of Discipline in the

Classroom, New York:
Macmillan Publishing Co.
Inc., 1968.

3. Neamțu C. Devianța
școlară. Ghid de intervenție
în cazul problemelor de
comportament ale elevilor.
Iași: Polirom, 2003.

4. Osterrieth P. Copilul și
familia. București: Editura.
Didactica și Pedagogica,
1973.

CARACTERISTICA TULBURĂRILOR DE LIMBAJ EXERCIȚII ȘI JOCURI DE PREÎNTÂMPINARE ȘI CORECTARE A ACESTORA

**Profesor pentru învățământul preșcolar Precupanu Veronica
Școla Gimnazială Nr. 8 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Vârsta preșcolară are o deosebită importanță în dezvoltarea limbajului și în ridicarea gândirii pe trepte mai înalte de generalizare și de abstractizare. La această vârstă copilul începe să depășească faza limbajului situativ, desprinzându-se de influența momentului prezent și-și dezvoltă din ce în ce mai mult capacitatea de a folosi limbajul contextual, intensificându-se funcția intelectuală a limbajului care constă în planificarea mintală și reglarea activităților practice.

Odată cu asimilarea fondului lexical, copilul își însușește și semnificația cuvintelor. El nu învață regulile gramaticale, nu cunoaște definiții, nu știe ce este substantivul, verbul,

adjectivul, declinarea sau alte denumiri, dar respectă în vorbire aceste reguli, pentru că are în jur modelul de vorbire, este antrenat să le cunoască prin jocuri și exerciții, este corectat atunci când greșește. Tocmai de aceea modelul de vorbire trebuie să fie corect, iar adultul trebuie să aibă o exprimare îngrijită, să respecte regulile gramaticale după care este structurată vorbirea.

Acumularea experienței verbale duce treptat la formarea unor generalizări lingvistice empirice, la eliberarea așa-numitului "simț al limbii". Sensibilitatea față de fenomenele lingvistice, în general, inclusiv față de formele gramaticale, este o

trăsătură caracteristică copilului preșcolar. Pe baza acestui "simț al limbii" copiii ajung să folosească tot mai corect formele gramaticale și tot prin aceasta se poate explica și un alt fenomen caracteristic vârstei preșcolare și anume – crearea de cuvinte.

Unul din obiectivele majore ale învățământului preșcolar îl constituie omogenizarea relativă a dezvoltării limbajului copiilor, în așa fel încât la intrarea lor în școală, copiii să posede noțiunile strict necesare însușirii cunoștințelor de bază prevăzute în programa școlară, îndeosebi pentru însușirea citit-scrisului.

Un mijloc adecvat particularităților de vârstă ale preșcolarului, util în

realizarea dezvoltării vorbirii, este jocul didactic. Prin intermediul lui se consolidează, fixează și se activează vocabularul care contribuie la perceperea structurii limbii române.

Eficiența jocurilor didactice de dezvoltare a vorbirii depinde însă de modul în care educatoarea știe să le selecționeze în raport cu particularitățile concrete ale grupei. Aceasta presupune o foarte bună cunoaștere a copiilor, sub raportul nivelului atins de dezvoltare a limbajului, precum și sub aspectul defectelor de vorbire, ca în funcție de aceste realități să se acționeze în vederea prevenirii și a corectării acestora..

În organizarea și în desfășurarea acestor jocuri, educatoarea are adesea posibilitatea să depisteze cu mai multă ușurință defectele de vorbire ale copiilor, deoarece în cadrul jocului aceștia se manifestă liberi,

nestingheriți, fără rezervele determinate uneori de intervenția directă a educatoarei.

Cu diverse ocazii am constatat că, din spirit de imitație, copiii își pot transmite unul altuia greșelile de vorbire. Contaminarea devine, firește, nocivă, ea influențând asupra procesului de dezvoltare normală a vorbirii la un grup mai numeros de copii. Dată fiind vârsta, îndreptarea greșelilor nu poate fi concepută rigid, ca o reproducere repetată a unor cuvinte, silabe, sunete, până la corecta lor executare. Una din modalitățile cele mai recomandate este aceea a includerii exercițiului, oricare ar fi el, într-un joc antrenant cu un conținut inteligibil, corect.

Iată câteva exerciții care pot fi desfășurate la începutul fiecărui joc:

1) Gimnastica facială:

a) închiderea și deschiderea alternativă a gurii;

b) imitarea surâsului, pentru obținerea unei deschideri transversale a gurii;

c) umflarea și retragerea simultană a obrazilor;

d) imitarea sărutului;

e) vibrarea surdă a buzelor.

2) Gimnastica linguală:

a) ridicarea și coborârea limbii în cavitatea bucală;

b) ascuțirea limbii, în afara cavității bucale;

c) așezarea limbii între buze, în formă plată;

d) mișcări de lateralitate a limbii;

e) mișcări de formare a șanțului lingual, prin ridicarea marginilor laterale ale limbii;

f) mișcări de proiectare a limbii în afara cavității bucale;

g) pronunțarea ritmică a sunetelor.

Deosebit de eficiente sunt exercițiile de imitare a sunetelor din natură (onomatopeele). Găsim în jurul nostru o mare varietate de sunete care ne pot fi utile în activitatea noastră la grupă, în scopul prevenirii și a corectării eventualelor deficiențe de vorbire, pe care le întâlnim la copiii noștri.

Jocurile didactice destinate dezvoltării vorbirii contribuie, în mare măsură, la dezvoltarea acuității auditive a auzului fonematic. Ele solicită perceperea corectă a sunetelor, descifrarea compoziției sonore sau semnalarea prezenței sau absenței unui anumit sunet într-un cuvânt. Dezvoltarea auzului fonematic este strâns legată de sarcina deosebit de importantă privind corectarea defectelor de vorbire. Jocurile didactice își aduc contribuția nu numai la perceperea clară și corectă a sunetelor corespunzătoare ci

și la corectarea pronunției defectuoase a acestora, solicitând copiilor audierea lor cu atenție și reproducerea lor corectă.

De astfel de sarcini am ținut seama în jocurile didactice: “Deschide urechea bine”, “Cine face așa?”, “Ce se aude?”, “Cine vine la noi?”, “De-a trenul”, “N-am spus bine?”, “Repetă ce spun eu”, “A cui este?”

Aceste jocuri sunt introduse începând cu grupa mică, ele putându-se realiza și cu grupele mai mari respectându-se particularitățile de vârstă, respectiv complicându-se sarcina didactică.

Am ales spre exemplificare jocul “Spune cum face!”

Scop:

- exersarea pronunțării corecte a unor consoane ca: r, c, g, s, ș, z aflate în diferite părți ale cuvintelor;
- activizarea vocabularului cu cuvinte care

desemnează animale cunoscute de copii;

- dezvoltarea capacității de a face legături simple (între glas, mișcare și animalul respectiv);

Sarcina didactică:

- recunoașterea animalelor și reproducerea onomatopeelor corespunzătoare glasului acestora;
- să completeze propoziția începută.

Reguli de joc:-la primirea jucăriei sau a imaginii, copilul trebuie să imite glasul animalului respective, iar ceilalți copii să-l recunoască și să-l denumească.

-copiii

prind mingea aruncată de educatoare și completează propoziția începută.

Elemente de joc:surpriza, aplauze,steluțe;

Material

didactic:animale-jucării sau imagini reprezentând câinele, pisica, oaia, calul, rața, găina, cocoșul, găscă, albina,etc;mingea.

Jocul se desfășoară astfel:

Materialul necesar jocului va fi acoperit sau introdus într-un coșuleț pentru a crea surpriza la prezentare și a da posibilitatea să se perceapă pe rând fiecare animal al cărui glas va trebui imitat. Copiii vor fi așezați pe scăunele în jurul mesei cu materialul de joc.

Varianta I

Se prezintă jucăriile sau imaginile iar copiii trebuie să imite glasul animalului respectiv, individual sau în colectiv. Se va asigura o anumită succesiune în prezentarea imaginilor, începând cu cele care sunt mai ușor de pronunțat (pisica) și terminând cu cele care prezintă dificultăți în reproducere (albina, cocoșul).

Varianta II

Se modifică ordinea acțiunilor. Copiii ascultă onomatopeea (reprodusă de

educatoare) apoi aleg animalul al cărui glas l-au auzit și-l reproduc individual sau în colectiv.

Varianta III

Copiii stau cu capul pe măsuțe, fără a avea voie să privească, iar educatoarea așează un animal de jucărie în dreptul unuia dintre ei. La semnalul ei: "Spune cum face", copiii se uită în fața lor. Cel care a primit jucăria reproduce onomatopeea corespunzătoare denumind totodată și animalul. De exemplu: "Pisica face miau." Ceilalți copii imită acțiunile caracteristice animalului și repetă sunetele corespunzătoare.

Varianta IV

Educatoarea aruncă mingea, iar copilul care o prinde vine în față și alege de pe masă un jeton reprezentând tot animale. Acesta răspunde la întrebarea: "Cine este și cum face?" De exemplu: "Acesta

este un urs. El face mor, mor, mor."

Varianta V

Aceasta se desfășoară fără material intuitiv. Educatoarea începe să spună o propoziție despre animale, iar copilul care a primit mingea trebuie să completeze propoziția cu onomatopeea corespunzătoare.

Cocoșul strigă

.....(cucurigu)

Găina

cântă.....(cot-co-dac)

Cioara

face.....(cra,cra,cra)

Jocul didactic

prezentat se poate introduce cu success la toate grupele, indiferent de vârstă, inclusiv la clasa I, mai ales în perioada preabecedară.

Introducerea jocului în structura activității constituie un mijloc de prevenire a oboselii și chiar la înlăturarea acesteia, cunoscută fiind capacitatea redusă de efort a preșcolarilor. Jocul didactic poate fi introdus și în cadrul

activităților alese, el cinstuind și un procedeu deosebit de valoros de acumulare de noi cunoștințe și astfel de pregătire a copilului pentru școală.

La grupa mare ca și la grupa pregătitoare, copiii respectă regulile și sarcinile didactice, deși acestea sunt uneori complexe și impuse de educatoare. La această vârstă jocurile cer o mai mare concentrare, copiii conștientizând sarcina, dar nu neglijând aspectul distractiv.

Din gama variată de mijloace de realizare a activităților de dezvoltare a limbajului în grădiniță, jocurile didactice constituie una dintre cele mai plăcute forme de muncă cu preșcolarii, întrucât asigură, totodată o participare activă, atractivă și deconectantă.

corect”, Editura Printek, Cluj-Napoca, 1999, pag.6-18

2) Boșcaiu, Emilia- “Corectarea tulburărilor de vorbire” ,în suplimentul pentru preșcolari al “Revistei de pedagogie”, București, 1970,p.13

3) Popescu-Mihăiești, Alexandru – “Puterea “magică” a gândurilor, a sentimentelor și a limbajului”, în Revista Învățământul primar, nr.2-3, 1998, pag.44

4) Chircev, Anatolie – “Problematika pregătirii preșcolarului pentru școală”, în Tribuna școlii, 1973, pag.6

5) Boșcaiu, Emilia – “Prevenirea și corectarea tulburărilor de vorbire la preșcolari”, E.D.P., București, 1973

6) Guțu, M. – “Logopedia”, vol.I, Centrul de multiplicare al Universității, Cluj- Napoca , 1975

BIBLIOGRAFIE:

1) Jurcău, Emilia; Jurcău, Nicolae – “Învățăm să vorbim

CURRICULUM CENTRAT PE VALORI ȘI BUNE PRACTICI DE REALIZARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI ȘCOLAR. PREDAREA DIFERENȚIATĂ CU AJUTORUL TEORIEI INTELIGENȚELOR MULTIPLE

**Profesor pentru învățământul primar BLANARIU DANIELA
Școla Gimnazială Nr.3 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț**

Este mai mult decât recunoscut de către toți autorii procesul educațional din sistemul românesc de învățământ că printre neîmplinirile sale actuale se numără (încă) și următoarele: caracterul predominant abstract/ livresc al conținuturilor, caracterul relativ pasiv al procesului, caracterul predominant monodisciplinar al activităților, dimensiunea fragmentară a curriculumului predat, dimensiunea relativ autoritară a stitului didactic.

Teoria inteligențelor multiple pleacă de la premisa că toți oamenii dispun de cel puțin nouă inteligențe diferite (incluzând nu numai pe cea verbal/ lingvistică ori logico-matematică, dar și pe cele

spațială, muzicală, corporală, interpersonală, intrapersonală, naturalistă, existențială). Gardner le-a definit pe primele șapte în 1983, în lucrarea „Frames of Mind” și pe ultimele două în „Intelligence Reframed” (1999). Corbind despre inteligența artitică, el precizează faptul că fiecare inteligență poate fi folosită într-un mod estetic sau mai puțin estetic. De exemplu, pot folosi inteligența lingvistică exprimându-mă metaforic, în versuri, deci în mod artistic, sau pot asculta o melodia liniștitoare în timp ce aștept pe scaun la dentist, folosind inteligența muzicală într-un mod neartistic. Și inteligența tehnologică sau instrumentală poate fi luată

în considerație ca o componentă a inteligențelor spațială, corporală și logică; la fel și cea care privește abilitățile (inteligență) de a lucra cu calculatorul (de a crea programe, de a inventa noi limbaje, de a tasta foarte repede, de a naviga pe internet etc.) care se poate înscrie, alături de altele, în rândul unor noi tipuri de inteligențe ce pot să apară pe măsură ce evoluăm.

În 1983, Gardner definea inteligența ca fiind „abilitatea omului de a-și rezolva problemele în viață sau de a crea produse care sunt valorizate în unul sau mai multe contexte culturale” (Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences). Revenind și completându-și

teoria în 1999, Gardner subliniază faptul că inteligența umană este „un potențial bio-psihologic de a prelucra informația, care poate fi activat pentru rezolvarea de probleme și crearea de produse prețuite de cel puțin o cultură” (Intelligence Reframed: Multiple Intelligences for the 21st Century).

În teoria sa, Gardner specifică opt criterii de existență pentru o inteligență:

- Inteligențele au localizare pe creier. În cazul producerii unei leziuni cerebrale se poate constata deteriorarea abilităților cognitive specifice tipului de inteligență localizat în acea zonă;
- Sunt observabile în forme izolate, la savanți, la „copii minune”, la persoane autiste care manifestă diferențe mari între nivelul propriilor abilități;
- Au o operație sau un set de operații cheie

identificabile, care le activează. De exemplu, o melodie poate reactiva abilitățile muzicale;

- Au o istorie de dezvoltare distinctă și se exprimă prin performanțe;

- Au o istorie a evoluției, putându-se identifica istoria fiecăreia;

- Pot fi identificate prin sarcini de lucru/ experimente psihologice;

- Pot fi identificate prin cercetări psihometrice;

- Sunt susceptibile de a se codifica în sisteme de simboluri (gesturi, forme de artă, cuvinte etc.).

lata care sunt cele nouă tipuri de inteligențe multiple descrise de H. Gardner:

1. Inteligența verbală/ lingvistică

Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul cuvintelor și se caracterizează prin abilitatea de a folosi efectiv limba pentru a se exprima retoric, poetic, pentru a-și aminti informațiile. Manifestă

plăcerea de a citi, a scrie, a vorbi, sunt atenți la folosirea limbajului și sensibili la sensurile, structurile și funcțiile cuvintelor. Pot fi: jurnaliști, poeți, avocați, profesori, scriitori, moderatori TV, oratori etc.

2. Inteligența logico-matematică

Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul numerelor și al logicii și se caracterizează prin capacitatea de a analiza logic problemele, de a realiza operații matematice, de a investiga științific sarcinile, capacitatea de a utiliza raționamente inductive și deductive, de a rezolva probleme abstracte, de a înțelege relațiile complexe dintre concepte, idei și lucruri, capacitatea de opera cu modele, categorii și relații, de a grupa și ordona date, precum și de a le interpreta. Sunt cei ce manifestă o gândire logică și critică, sunt ordonați și exacti în datele pe care le oferă sau le

solicită de la alții. Pot fi: matematicieni, contabili, oameni de știință, programatori etc.

3. Inteligența vizuală/spațială

Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul imaginilor, percepând cu deosebită acuitate culorile, liniile, formele, spațiul și relațiile dintre aceste elemente. Sunt oamenii care înțeleg cel mai bine lumea prin intermediul vizualizării și orientării spațiale. Ei gândesc în imagini și au darul de a percepe cu acuratețe lumea vizuală și capacitatea de a gândi trimimensional. Pot fi: pictori, arhitecți, fotografi, artiști, piloți, ingineri mecanici, sculptori, grădinari, cartografi, proiectanți, graficieni etc.

4. Inteligența muzicală/ritmică

Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență posedă darul, aptitudinile și talentul muzical. Au capacitatea de a

produse și de a aprecia muzica, ritmul, înălțimea sunetului și a timbrului. Sunt persoanele care înțeleg cel mai bine lumea prin ritmuri și melodii, apreciind formele de expresivitate muzicală. Se manifestă prin abilitatea de a percepe, de a distinge, de a aprecia și a se exprima în și prin diferite forme muzicale. Pot fi muzicieni, cântăreți, compozitori, poeți, pianiști etc.

5. Inteligența corporală/kinestezică

Cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul coordonării motrice și o bună sensibilitate tactică. Simt nevoia să se afle mereu în mișcare și reacționează fizic la tot ce-i înconjoară. Posedă capacitatea de a controla și interpreta foarte ușor mișcările corpului, de a manevra obiectele, realizând coordonarea (armonia) dintre trup și spirit. Sunt foarte îndemânatici și folosesc corpul în moduri sugestive și complexe. Ei sunt atleți,

meșteșugari, mecanici, chirurghi, dansatori, sculptori, tâmplare, sportivi, actori etc.

6. Inteligența socială, interpersonală

Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul empatic și al relaționării, interacționând eficient cu ceilalți. Sunt persoanele care creează și mențin sinergia grupului, motivând pe membrii acestuia să acționeze în vederea atingerii scopului comun. Dispun de capacitatea de a sesiza, aprecia și înțelege stările, intențiile, motivațiile, dorințele celorlalți, mediază cu succes conflictele, demonstrează calități de lider și participă la activități colective. Pot fi profesori, directori, politicieni, consilieri, polițiști, lideri etc.

7. Inteligența intrapersonală

Cei ce au dezvoltat acest tip de inteligență au darul autorefecției, al metacondiției, și capacitatea de autocunoaștere și autoapreciere corectă a

propriilor sentimente, motivații, temeri. Le place să lucreze singuri și știu foarte bine să se automotiveze. Sunt auto-comprehensivi, introspectivi, contemplativi, independenți, plini de voință. Sunt teologi, întreprinzători etc.

8. Inteligența naturalistă
Cei care au dezvoltat acest tip de inteligență au darul naturii, iubesc și înțeleg natura, flora, fauna, frumusețile Pământului. Ei recomand și clasifică anumite specii și rase, cresc, colecționează plante și animale și apără interesele acestora. De asemenea, sunt preocupați de speciile pe cale de dispariție. Pot fi astronomi, biologi, ecologi, fermieri etc.

9. Inteligența existențială
Inteligența existențială este pe jumătate luată în considerare de Gardner, din cauza faptului că nu a reușit să-i determine zona cerebrală corespunzătoare și

responsabilă de activitatea ei.

În sprijinul realizării predării diferențiate cu ajutorul teoriei inteligențelor multiple, cadrele didactice trebuie să pornească de la crearea de răspunsuri la întrebarea: Cum poate fi transpusă didactic această informație/ teorie/ abilitate din programa școlară pentru a dezvolta inteligențele multiple la elevi?

O variantă de răspuns oferită și susținută în continuare prin exemple este: printr-o varietate de activități și căi/ metode/ tehnici menite să stimuleze cât mai multe potențialități/ aptitudini individuale ale elevilor.

1) Un prim pas care trebuie făcut este cunoașterea și identificarea capacităților/ abilităților elevilor care le permit acestora să se remarcă și care sunt pripii unui tip de inteligență dominant.

Acest lucru se poate realiza prin:

- realizarea de portofolii de observație a elevilor în timpul orelor, dar și în afara lor;
  - stimularea elevilor pentru a-și exprima interesele;
  - crearea de jurnale reflexive în care elevii să-și noteze propriile reflecții, obiective, puncte tari, puncte slabe, domeniile despre care ar dori să afle mai multe date, informații, modalitățile prin care ar dori să învețe;
  - oferirea de ocazii/ activități în care să-și demonstreze abilitățile;
  - programarea unor teste de autoevaluare a cunoștințelor și abilităților, în scopul dezvoltării capacității de reflecție asupra propriilor progrese înregistrate și a conștientizării lacunelor și a beneficiilor;
  - chestionarea elevilor.
- 2) Al doilea pas – familiarizarea elevilor cu teoria inteligențelor multiple. Trebuie să le explicăm elevilor în ce constă această teorie și care este specificul fiecărei inteligențe, cum

poate fi ea descoperită/ recunoscută și dezvoltată. Predarea în spiritul teoriei inteligențelor multiple se realizează treptat, în fiecare zi agăugând câte un element nou, menit să trezească interesele elevilor și să le descopere talentele. De asemenea, elevii pot fi stimulați periodic să expună felul în care și-au manifestat inteligențele în activități formale, nonformale sau informale. Acest lucru îi ajută să conștientizeze mai mult profilul psihologic personal, precum și pe cel al colegilor. O altă modalitate de familiarizare a elevilor cu teoria inteligențelor multiple o constituie învățarea în cadrul orelor a unei personalități publice care s-a făcut remarcată dovedind prezența pregnantă a unor abilități specifice unei inteligențe: scriitori, artiști, arhitecți, muzicieni, ingineri, arheologi etc.

3) Al treilea pas: elevii trebuie să reflecte asupra

propriilor potențialități/ capacități, conștientizându-și combinația de inteligențe multiple.

4) Al patrulea pas: elevii trebuie să dorească/ să fie motivați să lucreze pentru a și dezvolta inteligențele multiple.

5) Al cincilea pas: cadrul didactic trebuie să ofere cadrul/ ocaziile/ oportunitățile în care elevii să-și poată manifesta și dezvolta inteligențele multiple. Elevii trebuie învățați să gândească precum un om de știință, ca un matematician, artist, istoric etc.

Bibliografie:

Gardner, Howard, *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences*, Basic Books, New York, 1983

Gardner, Howard, *Intelligence Reframed. Multiple Intelligence for the 21st Century*, Basic Books, New York, 1999

Gardner, Howard, *Mintea disciplinată*, Ed. Sigma, București, 2005

Oprea, Crenguța, *Strategii didactice interactive*, E.D.P., București, 2006

Gardner, Howard, *Inteligențe multiple. Noi orizonturi pentru teorie și practică*, Ed. Sigma, București, 2007

ȘCOALA ȘI ... O CASĂ DE VIS ! EDUCAȚIE TEHNOLOGICĂ ȘI APLICAȚII PRACTICE...

Profesor Barcan Corina
Școala Profesională Adjudei, comuna Tămășeni, jud. Neamț

O disciplină care, prescurtat și generic, elevii o numesc TEHNOLOGICĂ....

Un obiect de studiu regăsit la toate clasele de gimnaziu, plasat la categoria ...Și altele...

Dar, dacă i se acordă nițel respect, disciplina răspunde multor dileme și

întrebări ale copilăriei : Ce este aceasta? Cum se face acesta? La ce folosește? Cum se utilizează? Etc, etc.

Mai mult, ETAP formează deprinderi, dezvoltă simțul practic și mai cu seamă cel creativ, adaugă formării, picătura de frumos și contribuie foarte

mult la conturarea opțiunilor de viitor ale formabilului nostru adolescent aflat la răscruce de drumuri.

Pornind de la scopul disciplinei pentru elevii clasei a VI a și anume ” de a măria de opțiuni cu ocupații și profesii din domeniile transporturi, construcții și

amenajări interioare și exterioare, peisagistică”, am ales o abordare modernă a lecțiilor prin activități de învățare, încorporate între conținuturile științifice, interactive, bazate pe cooperarea în cadrul grupului, în care fiecare membru contribuie activ și efectiv. Am gândit că, prin parcurgerea conținuturilor, dar mai ales prin realizarea sarcinilor prin cooperare, elevii vor dobândi abilități și capacități de comunicare, de analiză și reflexie, de a oferi ajutor, dar și competențe de a executa obiecte cu diferite grade de complexitate, plăcute și utile acasă, la școală sau în comunitate.

Finalul clasei a VI a fost marcat de proiectul MACHETA UNEI LOCUINȚE, proiect care urmărea atingerea competențelor specifice nivelului de studiu:

- Executarea unor produse simple/machete pornind de la o fișă tehnologică realizată

cu sprijin din partea profesorului:

- Utilizarea achizițiilor de bază din matematică și științe pentru realizarea unui produs, în condiții de eficiență;

- Selectarea măsurilor de securitate în muncă, de prevenire și stingere a incendiilor;

- Argumentarea preferințelor personale pentru activități explorate prin experiență directă.

Macheta a fost realizată de un grup de elevi din clasa a VI a B, în anul școlar 2022-2023, inițiativa procurării materialelor, a planului locuinței aparținând elevei.....

În realizarea practică a lucrării s-au evidențiat elevele: Luca Irina, Dancă Lorena, Bogliș Patricia și Dumea Carmen. De apreciat este faptul că cele 4 eleve au petrecut multe ore de lucru în afara programului școlii, mai ales pe timpul vacanței de vară, finalizarea machetei

fiind posibilă în ultima zi a vacanței de vară.

Despre ceea ce au intenționat să modeleze minunatele noastre eleve, le lăsăm să ne prezinte.

Irina Luca: "Pentru a înțelege mai bine noțiunile teoretice de la disciplina Educație tehnologică și aplicații practice am încercat să realizăm la scară

redușă macheta unei locuințe, utilizând materiale simple și la îndemâna oricui: carton, hârtie, lemn și material textil. "

Lorena Clara Dancă: "Plecând de la ideea unei colege de a procura jocuri tip puzzle, am descoperit un link de la E - mag, unde am găsit pachetul Monet Garden, pe care l-am achiziționat cu ajutorul doamnei director."

Patricia Bogliș: " Atât în timpul orelor cât și în afara programului am lucrat la această macheta, inițial toată clasa, rămânând în final un grup restrâns de 4 colege."

Carmen

Dumea: "Această locuință reprezintă o construcție cu 2 nivele, 5 încăperi din care 2 dormitoare, o bucătărie, o baie și un living."

Personal, le apreciez și le admir strădania, plăcerea de a lucra, dar și rezultatul muncii lor, care reprezintă și un model pentru colegii lor mai mici, o motivație și invitație pentru activități practice și prietenie. La fel de încântate au rămas și elevele noastre la finalul experienței acestea, după cum ne și declară:

a fost începutul, dar cu calm și cu perseverență am reușit să ducem cu bine la capăt proiectul nostru. "

Și ce proiect!!!! Vă doresc, fiecareia dintre voi, să aveți peste 10-15 ani o astfel de locuință!

Felicitări, minunatele mele – viitoare arhitecte!

Irina Luca: "Lucrând

macheta, m-am simțit foarte bine. O experiență foarte frumoasă. Împreună cu prietenele mele am lucrat în armonie, comunicând, dar și distrându-ne. Chiar dacă am lucrat și în vacanță, nu am simțit-o ca pe o obligație, ci mai degrabă ca pe o plăcere. Sincer, sunt tristă că am terminat-o, deoarece începuse să-mi placă din ce în ce mai tare. Îi mulțumim doamnei director pentru această experiență și cu siguranță vrem să o repetăm."

Lorena Clara Dancă: "

A fost plăcut să lucrez la machetă împreună cu colegii mei, deoarece este frumos să-mi petrec timpul cu ei. Este o experiență minunată pe care aș mai repeta-o. Împreună am construit o casă, piesă cu piesă și cu puțină răbdare, iată că am terminat-o. Ne-am simțit minunați!"

Carmen Dumea: " A fost un experiment plăcut, dar uneori și puțin greu. "

Patricia Bogliș: " Greu

SPONSORIZAREA SAU DONAȚIA - CONTABILIZARE ȘI RAPORTARE -

Administrator financiar Corfu Roxana
Administrator de patrimoniu Baroi Gheorghe
Școla Gimnazială Nr. 2 municipiul Piatra-Neamț, jud. Neamț

La efectuarea și înregistrarea în contabilitate a operațiunilor de sponsorizare și donații sunt avute în vedere prevederile Legii nr. 32/19941 privind sponsorizarea, cu modificările și completările ulterioare, ale reglementărilor contabile aprobate prin OMFP nr. 1.802/20142, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale reglementărilor contabile aprobate prin OMFP nr. 3.103/20173, cu modificările și completările ulterioare.

Sponsorizarea este actul juridic prin care două persoane convin cu privire la transferul dreptului de proprietate asupra unor bunuri materiale sau mijloace financiare pentru susținerea unor activități fără scop lucrativ desfășurate de către beneficiarul sponsorizării.

Contractul de sponsorizare se încheie în formă scrisă, cu specificarea obiectului, valorii și duratei sponsorizării, precum și a drepturilor și obligațiilor părților.

În cazul sponsorizării constând în bunuri materiale, acestea vor fi evaluate, prin

actul juridic încheiat, la valoarea lor reală din momentul predării către beneficiar.

Beneficiarii sponsorizării

Pot fi beneficiari ai sponsorizării:

□ persoane juridice fără scop lucrativ, care desfășoară în România sau urmează să desfășoare o activitate în domeniile: cultural, artistic, educativ, de învățământ, științific - cercetare, umanitar, religios, filantropic, sportiv, al protecției drepturilor omului, medico-sanitar, de asistență și servicii sociale, de protecția mediului, social și comunitar, de reprezentare a asociațiilor profesionale, precum și de întreținere, restaurare, conservare și punere în valoare a monumentelor istorice;

□ instituțiile și autoritățile publice, inclusiv organele de specialitate ale administrației publice, pentru activitățile prevăzute mai sus;

□ emisiuni ori programe ale organismelor de televiziune sau radiodifuziune, precum și cărți ori publicații din domeniile definite mai sus;

□ persoane fizice cu domiciliul în România a căror activitate în unul dintre domeniile prevăzute pentru persoanele juridice fără scop lucrativ este recunoscută de către o persoană juridică fără scop lucrativ sau de către o instituție publică ce activează în domeniul pentru care se solicită sponsorizarea.

Donația este definită prin Legea nr. 287/20094 privind Codul civil, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ca fiind contractul prin care, cu intenția de a gratifica, o parte, numită donator, dispune în mod irevocabil de un bun în favoarea celeilalte părți numită donatar.

Donația se încheie prin înscris autentic, sub sancțiunea nulității absolute.

Bunurile mobile care constituie obiectul donației trebuie enumerate și evaluate într-un înscris, chiar sub semnătură privată, sub sancțiunea nulității absolute a donației.

Bunurile mobile corporale cu o valoare de până la 25.000 lei pot face obiectul unui dar manual, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Documente contabile

Pentru donațiile și sponsorizările constând în bunuri, efectuate între persoane juridice, se întocmește avizul de însoțire a mărfurilor.

În cazul transportului bunurilor cedate cu titlu gratuit, Avizul de însoțire a mărfii va purta mențiunea "Fără factură", după caz.

În cazul donațiilor și sponsorizărilor constând în bani, documentele în baza cărora se înregistrează donațiile sunt extrasul de cont sau dispoziția de încasare.

Înregistrarea în contabilitate și prezentarea în situațiile financiare anuale

În contabilitatea persoanelor juridice care aplică reglementările contabile aprobate prin OMFP nr. 1.802/2014, cu modificările și completările ulterioare, sunt reflectate distinct donațiile acordate prin contul 6582 "Donații acordate", iar sponsorizările cu ajutorul contului 6584 "Cheltuieli cu sumele sau bunurile acordate ca sponsorizări"

În contabilitatea primitorului persoană juridică fără scop patrimonial, ce aplică reglementările contabile aprobate prin OMFP nr. 3.103/2017, cu modificările și completările ulterioare, donațiile și sponsorizările primite sunt reflectate prin conturile de venituri, și anume:

7331 "Venituri din donații";

7332 "Venituri din sumele sau bunurile primite prin sponsorizare".

Astfel, bunurile sau sumele primite prin sponsorizare sau donație sunt raportate prin Contul rezultatului exercițiului.

Raportarea prin Declarația privind situația de trezorerie Începând cu situațiile financiare aferente anului 2023, persoanele juridice fără scop patrimonial care primesc sponsorizări

"întocmesc și Declarația privind situația de trezorerie.

Potrivit art. 34 alin. (31) din Legea contabilității nr. 82/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare, persoanele juridice fără scop patrimonial care, în exercițiul financiar de raportare, au primit sume reprezentând subvenții, sponsorizări, sume redirecționate, conform legii, din impozitul pe profit, impozitul pe venitul microintreprinderilor, respectiv din impozitul pe venitul datorat de persoanele fizice, precum și alte forme similare de finanțare, indiferent de valoarea cumulată a acestora, întocmesc o declarație care însoțește situațiile financiare anuale și evidențiază sumele astfel primite, respectiv utilizate.

Prin OMFP nr. 470/ 20246 a fost stabilit formatul Declarației privind situația de trezorerie care va însoți

situațiile financiare anuale aferente anului 2023.

Declarația privind situația de trezorerie se întocmește și se semnează de către persoanele care sunt autorizate cu întocmirea și semnarea situațiilor financiare anuale și se semnează de asemenea de către administratorul sau persoana care are obligația gestionării persoanelor juridice fără scop patrimonial.

Persoanele juridice fără scop patrimonial care, în cursul exercițiului financiar al anului 2023, au primit sume de natura celor menționate, în valoare cumulată de maximum 100.000 lei, pot depune o declarație în format scurt.

În vederea depunerii declarației, persoanele juridice fără scop patrimonial folosesc programul de asistență pus la dispoziție gratuit de către Ministerul Finanțelor pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală, prin care se generează un fișier de tip pdf, având atașat un fișier xml, precum și un fișier cu extensia zip.

În cazul în care situațiile financiare anuale au fost deja depuse, anterior publicării pe site-ul Agenției Naționale de Administrare Fiscală a Declarației privind situația de trezorerie, persoanele juridice fără scop patrimonial vor depune această declarație în termen

de 60 de zile de la încheierea termenului de depunere a situațiilor financiare anuale, prevăzut de legea contabilității.

Bibliografie:

1. *Legea nr. 32119.05.1994 privind sponsorizarea (M.O. nr. 129/25.05.1994), cu modificările și completările ulterioare*

2. *OMFP nr. 1.802/29.12.2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate (M.O. nr. 963/30.12.2014), cu modificările și completările ulterioare*

3. *OMFP nr. 3.103/24.11.2017 privind aprobarea Reglementărilor contabile pentru persoanele juridice fără scop patrimonial (M.O. nr. 984/12.12.2017), cu modificările și completările ulterioare*

4. *Legea nr. 287/17.07.2009 privind Codul civil, republicată (M.O. nr. 505/15.07.2011), cu modificările și completările ulterioare*

5. *Legea contabilității nr. 82/24.12.1991, republicată (M.O. nr. 454/18.06.2008), cu modificările și completările ulterioare*

6. *Ordinul ministrului finanțelor nr. 470/13.03.2024 cu privire la raportarea informațiilor referitoare la finanțările primite de persoanele juridice fără scop patrimonial (M.O. nr. 239/20.03.2024)*

STIMAȚI CITITORI,

Următorul număr al revistei „ȘCOALA MODERNĂ” va apărea în luna **septembrie 2024**.

Revista poate cuprinde lucrări din diferite domenii, cum ar fi: management educațional, management de proiect, didactica generală și didactica specialității, metodologii instructiv educative, parteneriate și proiecte, alternative educaționale, școala, cultura și tradiție, sprijin, suport și asistență educațională și psihologică, lucrări de cercetare, studii de specialitate, exemple de bune practici, etc.

Materialele vor fi trimise până la data de **15 august 2024**, pe adresa de email a Editurii Alfa: alfa.ccdnt@gmail.com.

Cerințele de tehnoredactare

- ✓ Se trimit doar documente în format WORD, de maxim 4 pagini, denumite cu titlul lucrării;
- ✓ Font Arial nr.12;
- ✓ Spațierea paragrafelor va fi de 1.0 rânduri;
- ✓ Textul trebuie să fie redactat obligatoriu cu diacritice și să conțină numele și titlul didactic al autorului, școala și localitatea la care predă acesta;
- ✓ În cazul în care au fost folosite surse bibliografice, în mod obligatoriu acestea trebuie precizate.

Număr realizat de:

Profesor-metodist Elena-Roxana Irina irina.roxana@ccdneamt.ro

informatician Ovidiu Măță ovidiu.mata.ccdnt@gmail.com

ȘCOALA MODERNĂ - publicație trimestrială editată de C.C.D. Neamț
Director: Elena Laiu
laiu.elena@ccdneamt.ro

Colectivul de redacție:

- ✓ profesor director Elena Laiu
- ✓ prof. metodist Elena - Roxana Irina - irina.roxana@ccdneamt.ro
- ✓ prof. metodist Lăcrămioara Tincă - tinca.lacramioara@ccdneamt.ro
- ✓ prof. metodist Gabriela Livia Curpănar - curpanaru.gabriela@ccdneamt.ro
- ✓ bibliotecar Ana Macovei - ana.macovei.ccdnt@gmail.com
- ✓ informatician Ovidiu Măț - ovidiu.mata@ccdneamt.ro

Adresa redacției: Piatra-Neamț, str. Petru Rareș, nr. 24, tel. 0333-408174
E-mail: alfa.ccdnt@gmail.com

ISSN 2069 - 4504

**Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine exclusiv
autorilor.**